

Açık Semalar Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 9.4.1994 Sayı : 21900)

Kanun No
3980

Kabul Tarihi
5.4.1994

MADDE 1. – 24 Mart 1992 tarihinde Helsinki’de imzalanan “Açık Semalar Antlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

AÇIK SEMALAR ANTLAŞMASI

Bu Antlaşma’yı akteden, bundan sonra topluca Taraf Devletler veya teker teker Taraf Devlet olarak anılacak olan Devletler,

Avrupa’da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı çerçevesinde, askerî faaliyetlerinde daha fazla açıklık ve şeffaflık sağlamaya ve güven ve güvenlik artırıcı önlemler aracılığı ile güvenliği arttırmaya yönelik taahhütlerini hatırlayarak,

Avrupa’da meydana gelen ve Vancouver’dan Vladivostok’a kadar güvenlik ortamını değiştiren tarihi olayları memnuniyetle karşılayarak,

Havadan gözlem için Açık Semalar rejimini yaratmak suretiyle, bu bölgedeki barışı, istikrarı ve işbirliğine dayalı güvenliği geliştirmeye ve güçlendirmeye daha fazla katkıda bulunmayı arzulayarak,

Bu tür bir havadan gözlem rejiminin, diğer bölgelerdeki güvenlik ve istikrara da yapabileceği potansiyel katkıyı idrak ederek,

Böyle bir rejimi, açıklık ve şeffaflığı geliştirmek, mevcut ve müstakbel silahların kontrolü antlaşmalarına uyumun gözlenmesini kolaylaştırmak ve Avrupa’da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı ve diğer ilgili uluslararası kuruluşlar çerçevesinde bunalım yönetimi ve çatışmaların önlenmesi kapasitesini kuvvetlendirmek amacıyla kullanma olanağını not ederek,

Açık Semalar rejiminin, çevrenin korunması gibi ilave sahalara teşmili imkânını gözönünde tutarak,

Uçuş emniyetini muhafaza edecek şekilde, eşitlik ve etkililik temeline dayalı olarak tek bir Taraf Devlet’in veya Taraf Devletler gruplarının gözlenmesi niyetiyle, Taraf Devletler’in tüm topraklarının havadan gözlenmesini sağlamak amacıyla üzerinde mutabık kalınan usuller ihdas etmeye çalışarak,

Böyle bir Açık Semalar rejiminin uygulanmasının, bu rejime taraf olmayan Devletler’i haledar etmeyeceğini not ederek,

Aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır :

Madde 1

GENEL HÜKÜMLER

1. Bu Antlaşma, Taraf Devletler’ce diğer Taraf Devletler’in ülkeleri üzerinde gözlem uçuşları yapılması amacıyla Açık Semalar rejimi olarak tanınacak bir rejim oluşturmakta ve Taraf Devletler’in sözkonusu rejimle ilgili haklarını ve sorumluluklarını düzenlemektedir.

2. Ek'lerin ve bunlarla ilgili Lahika'ların herbiri bu Antlaşma'nın ayrılmaz bir parçasıdır.

Madde II

TANIMLAR

Bu Antlaşma'nın amaçları çerçevesinde :

1. "Gözlenen Taraf" terimi, gözlemci Taraf'tan gözlem uçuşuna ilişkin bildirim alınmasından, gözlem uçuşuna ilişkin usullerin tamamlanmasına kadar, toprakları üzerinde gözlem uçuşu icra edilen veya edilmesi öngörülen Taraf Devlet veya Taraf Devletler grubu veya sözkonusu Taraf Devlet veya Taraf Devletler grubu adına hareket eden personel anlamındadır.

2. "Gözlemci Taraf" terimi, gözlem uçuşu yapma niyetine ilişkin bildirim verdiği zamandan, gözlem uçuşuna ilişkin usullerin tamamlanmasına kadar, diğer bir Taraf Devlet'in veya Taraf Devletler grubu ülkesi üzerinde gözlem uçuşu icra etmeyi öngören veya icra eden Taraf Devlet veya Taraf Devletler grubu veya sözkonusu Taraf Devlet veya Taraf Devletler grubu adına hareket eden personel anlamındadır.

3. "Taraf Devletler grubu" terimi, bu Antlaşma amaçları çerçevesinde grup oluşturmayı kabul etmiş iki veya daha fazla Taraf Devlet anlamındadır.

4. "Gözlem uçağı" terimi, gözlem uçuşu yapmak amacıyla tahsis edilmiş, bir Taraf Devlet'in ilgili makamları nezdinde kayıtlı ve Antlaşma'da belirtilen algılayıcılarla teçhiz edilmiş silahlı, sabit kanatlı uçaktır. "Silahsız" terimi, bu Antlaşma'nın amaçları çerçevesinde kullanılan gözlem uçağının, silah taşıma ve atma amacıyla teçhiz edilmemiş olduğu anlamındadır.

5. "Gözlem uçuşu" terimi, uçuş planına uygun olarak, gözlenen Taraf'ın ülkesi üzerinde, giriş noktasından veya Açık Semalar meydanından çıkış noktası veya Açık Semalar meydanına gözlemci Taraf'ça gözlem uçağıyla icra edilen uçuş anlamındadır.

6. "Transit uçuş" terimi, bir gözlem uçağının veya bir ulaştırma uçağının, gözlenen Taraf'ın ülkesine gidişte veya ülkesinden dönişte üçüncü bir Taraf Devlet'in ülkesinin üzerinde gözlemci Taraf'ça veya onun adına icra edilen uçuş anlamındadır.

7. "Ulaştırma uçağı" terimi, münhasıran bu Antlaşma amaçları için, gözlenen Taraf'ın ülkesine gidişte veya ülkesinden dönişte gözlemci Taraf adına uçuş yapan, gözlem uçağı dışındaki, uçak anlamındadır.

8. "Ülke" terimi, bir Taraf Devlet'in, üzerinde hükümler haklarını kullandığı, adaları, iç suları ve kara sularını da içeren arazi anlamındadır.

9. "Pasif kota" terimi, her Taraf Devlet'in gözlenen Taraf olarak kabul etmeye mecbur olduğu gözlem uçuşlarının sayısı anlamındadır.

10. "Aktif kota" terimi, her taraf Devlet'in gözlemci Taraf olarak icra etmeye hakkı olduğu gözlem uçuşlarının sayısı anlamındadır.

11. "Azamî uçuş mesafesi" terimi, bu Antlaşma'nın A Eki'nde belirtilen ve gözlenen Taraf'ın ülkesi üzerinde gözlem uçuşunun başlayacağı noktadan gözlem uçuşunun biteceğı noktaya kadar olan azamî mesafe anlamındadır.

12. "Algılayıcı" terimi, IV üncü Madde 1 inci paragrafta belirtilen kategorilerden birine giren ve gözlem uçuşunun icrası süresince kullanılmak üzere gözlem uçağına yerleştirilen teçhizat anlamındadır.

13. "Yer çözümülemesi" terimi, yerde birbirine yakın yerleştirilmiş iki nesnenin ayrı iki nesne olarak ayırt edilebilecekleri asgarî mesafe anlamındadır

14. "Kızıl ötesi algılayıcı" terimi, nesnelerin, sıcaklıkları dolayısıyla ve yapay aydınlatma yokluğunda, optik tayfın görülemeyen kızıl ötesi kısmından yaydıkları termal elektromanyetik radyasyonu alma ve görülebilir hale getirme yeteneğine sahip bir algılayıcı anlamındadır.

15. "Gözlem süresi" terimi, gözlem uçağına yerleştirilmiş belirli bir algılayıcının gözlem uçuş sırasında çalıştırıldığı belirli zaman süresi anlamındadır.

16. "Uçuş mürettebatı" terimi, herhangi bir Taraf Devlet'in mensubu bulunan, sözkonusu Taraf Devlet'in kararıyla tercümanları da kapsayabilecek olan ve gözlem uçağının veya ulaştırma uçağının çalıştırılmasıyla ve bakımıyla ilgili görevleri icra eden bireyler anlamındadır.

17. "Uçak komutanı" terimi, gözlem uçağının çalıştırılması, uçuş planının icrası ve gözlem uçağının güvenliği amacıyla gözlem uçağında bulunan pilot anlamındadır.

18. "Uçuş gözlemcisi" terimi, gözlemci Taraf'ça sağlanmış gözlem uçağında gözlem uçuşu süresince gözlenen Taraf adına bulunan ve bu Antlaşma'nın G Eki uyarınca görev icra eden birey anlamındadır.

19. "Uçuş temsilcisi" terimi, gözlenen Taraf'ça sağlanmış gözlem uçağında gözlem uçuşu süresince gözlemci Taraf adına bulunan ve bu Antlaşma'nın G Eki uyarınca görev icra eden birey anlamındadır.

20. "Temsilci" terimi, gözlemci Taraf'ça tayin edilmiş ve gözlemci Taraf veya gözlenen Taraf dışındaki bir Taraf Devlet'çe sağlanmış bir gözlem uçağında gözlem uçuşu süresince, bu Antlaşma'nın G Eki uyarınca gözlemci Taraf adına görev icra eden birey anlamındadır.

21. "Algılayıcı operatörü" terimi, gözlem uçağının algılayıcılarının işletilmesi, çalıştırılması ve bakımı ile ilgili görevleri yerine getiren, herhangi bir Taraf Devlet'e mensup birey anlamındadır.

22. "Denetçi" terimi, diğer bir Taraf Devlet'in algılayıcıları veya gözlem uçağı üzerinde denetim icra eden herhangi bir Taraf Devlet'e mensup birey anlamındadır.

23. "Refakatçi" terimi, diğer bir Taraf Devlet'in denetçilerine refakat eden herhangi bir Taraf Devlet'e mensup birey anlamındadır.

24. "Görev planı" terimi, Açık Semalar Danışma Komisyonu tarafından belirlenen bir format şeklinde, rota, profil, icra sırası ve gözlem uçuşunun yürütülmesi için gerekli destek hususlarını kapsayacak biçimde gözlemci Taraf'ça sunulan, üzerinde gözlenen Taraf'la birlikte mutabık kalınması gereken ve uçuş planının hazırlanmasında esas alınacak olan bir belge anlamındadır.

25. "Uçuş planı" terimi, üzerinde mutabakat sağlanan görev planı esas alınarak, bundan böyle ICAO olarak anılacak olan Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü'nce belirlenen içerik ve formata göre hazırlanan, hava trafik kontrol makamlarına sunulan ve gözlem uçuşunun icrasında temel alınacak olan bir belge anlamındadır.

26. "Görev raporu" terimi, gözlem uçuşunun tamamlanmasından sonra, gözlem uçuşunu Açık Semalar Danışma Komisyonunun belirlediği bir format içinde açıklayacak şekilde gözlemci Taraf'ça hazırlanan ve hem gözlemci hem gözlenen Taraflar'ca imzalanan bir belge anlamındadır.

27. "Açık Semalar havameydanı" terimi, gözlenen Taraf'ça bir gözlem uçuşunun başlayabileceği veya sona erebileceği nokta olarak belirlenen bir havameydanı anlamındadır.

28. "Giriş noktası" terimi, gözlenen Taraf'ın ülkesinde, gözlemci Taraf personelinin varışı için gözlenen Taraf'ça saptanmış bir nokta anlamındadır.

29. "Çıkış noktası" terimi, gözlenen Taraf'ın ülkesinden, gözlemci Taraf personelinin ayrılışı için, gözlenen Taraf'ça saptanmış bir nokta anlamındadır.

30. "Yakıt ikmal havameydanı" terimi, gözlem uçağının veya ulaştırma uçağının yakıt ikmali ve yer hizmetleri için gözlenen Taraf'ça belirlenmiş bir havameydanı anlamındadır.

31. "Yedek hava meydanı" terimi, gözlem uçağının veya ulaştırma uçağının inişi için belirlenmiş havameydanına iniş yapılmasının tavsiye edilmediği durumlarda kullanılmak amacıyla uçuş planında belirlenmiş bir havameydanı anlamındadır.

32 "Tehlikeli hava sahası" terımı, uçuş emniyeti, genel emniyet ve çevre koruması amaçlarıyla Uluslararası Sivil Havacılık Sozleşmesi'nin 2 numaralı Eki'ne gore tanımlanan, Uluslararası Sivil Havacılık Sozleşmesi'nin 15 numaralı Eki'ne gore tesis edilen ve hakkında ICAO usullerine gore bilgi sağlanan yasak sahalara, tahditli sahalara ve tehlikeli sahalara anlamındadır

33 "Yasak saha" terımı, bir Taraf Devlet'in üzerinde bulunan, içinde uçakların uçuşması yasaklanmış olan, boyutları belirlenmiş bir hava sahası anlamındadır

34 "Tahditli saha" terımı, bir Taraf Devlet'in üzerinde bulunan, içinde uçakların uçuşması belirli şartlara gore tahdit edilmiş olan, boyutları belirlenmiş bir hava sahası anlamındadır

35 "Tehlikeli saha" terımı, belirli zamanlarda uçakların uçuşması bakımından tehlikeli olabilecek faaliyetlerin yer alabileceği, boyutları belirlenmiş bir hava sahası anlamındadır

Madde III

KOTALAR

BOLUM I GENEL HUKUMLER

1 Her Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın hukumlerine uygun olarak gozlem uçuşu icra etme hakkına sahip olacaktır

2 Her Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın hukumlerine uygun olarak ulkesi üzerinde gozlem uçuşu yapılmasını kabul etmek zorunda olacaktır

3 Her Taraf Devlet, diğer herhangi bir Taraf Devlet'in ulkesi üzerinde, o Taraf Devlet'in kendisi üzerinde icra etme hakkına sahip olduğu gozlem uçuşu sayısı kadar gozlem uçuşu icra etme hakkına sahip olacaktır

4 Her Taraf Devlet'in, ulkesi üzerinde yapılmasını kabul zorunda olduğu gozlem uçuşlarının toplam sayısı, bu Taraf Devlet'in toplam pasif kotasıdır Toplam pasif kotaların Taraf Devletler'e tahsisı, bu Antlaşma'nın A Eki, I inci Bolumu'nde gösterilmiştir

5 Bir Taraf Devlet'in, diğer Taraf Devletler'in herbirinin ulkesi üzerinde her yıl icra etme hakkına sahip olduğu gozlem uçuşlarının sayısı, bu Taraf Devlet'in diğer ilgili Taraf Devletler'e karşı bireysel aktif kotasıdır Bireysel aktif kotaların yekunu, sozkonusu Taraf Devlet'in toplam aktif kotasıdır Bir Taraf Devlet'in toplam aktif kotası, toplam pasif kotasını aşmayacaktır

6 Aktif kotaların ilk dağılımı bu Antlaşma'nın A Eki, II nci Bolumunde gösterilmektedir

7 Aktif kotaların dağılımı, Antlaşma yururluğe girdikten sonra, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda, muteakip takvim yılı için gozden geçirilecektir Yıllık gozden geçirme toplantısında herhangi bir Taraf Devlet'e ilişkin aktif kotaların dağılımı üzerinde uç hafta içinde anlaşmaya varmak mümkün olmadığı takdirde, o Taraf Devlet'in bir yıl önceki aktif kotaların dağılımı değişmeksizin kalacaktır

8 VIII inci Madde'de belirtilen hususlar dışında, bir Taraf Devlet'çe icra edilen her gozlem uçuşu, o Taraf Devlet'in bireysel ve toplam aktif kotasından düşülecektir

9 Bu Bolum'un 3 uncu ve 5.inci paragrafları hukumleri saklı kalmak kaydıyla, kendisine aktif kotalar tahsis edilmiş bir Taraf Devlet, üzerinde uçulacak Taraf Devlet'in mutabakatı ile, toplam aktif kotasının bir kısmını veya tamamını diğer Taraf Devletler'e devredebilecek ve bu konuda diğer Taraf Devletler'e ve Açık Semalar Danışma Komisyonu'na derhal bilgi verecektir Bu Bolum'un 10 uncu paragrafı uygulanacaktır

10 Hiçbir Taraf Devlet, diğer bir Taraf Devlet'in ulkesi üzerinde, kendi toplam pasif kotasının % 50'sine eşit olan, kusurati en yakın tamsayıya tamamlanan, rakamlardan hangisi daha küçükse, o rakamdan daha fazla gozlem uçuşu icra etmeyecektir

11. Taraf Devlet'in ülkeleri üzerinde yapılacak gözlem uçuşları için azamî uçuş mesafeleri bu Antlaşma'nın A Eki, III üncü Bölümü'nde gösterilmiştir.

BÖLÜM II : BİR TARAF DEVLETLER GRUBUNA İLİŞKİN HÜKÜMLER

1. (A) Bu Antlaşma'dan kaynaklanan hak ve yükümlülükleri saklı kalmak kaydıyla, kotaya sahip iki veya daha fazla Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın imzalanması sırasında veya imzalanmasından sonra bir Taraf Devletler grubu oluşturabilir. Bu Antlaşma'nın imzalanmasından sonra oluşturulan bir Taraf Devletler grubu için, bu Bölüm'ün hükümleri, diğer Taraf Devletler'e bildirimde bulunulmasından en erken altı ay sonra ve bu Bölüm'ün 6 ncı paragrafındaki hükümler muvacehesinde uygulanacaktır.

(B) Bir Taraf Devletler grubu, bu Bölüm'ün 2 nci veya 3 üncü paragraflarında yer alan hükümlere göre aktif ve pasif kotalar konusunda işbirliği yapacaktır.

2. (A) Bir Taraf Devletler grubunun üyeleri, bireysel pasif kotalarını muhafaza etmekle birlikte içinde bulunulan yıl için geçerli aktif kotalarını kendi aralarında yeni bir dağılıma tabi tutma hakkına sahip olacaklardır. Bu yeni dağılım ilgili üçüncü Taraf Devletler'in tümüne derhal bildirilecektir.

(B) Bir gözlem uçuşu, üzerinde uçulan gruba mensup gözlenen Taraflar'ın adedi kadar, gözlemci Taraf'ın bireysel ve toplam aktif kotalarına sayılacaktır.

(C) Bir Taraf Devletler grubunun bir veya daha fazla üyesinin kendisi nezdinde aktif kota sahibi olduğu her Taraf Devlet, grubun herhangi bir üyesinin ülkesi üzerinde grubun o üyesi karşısında sahip olduğu bireysel aktif kotadan, küsurat en yakın tamsayıya tamamlanmak üzere, % 50 oranında daha fazla gözlem uçuşu veya grubun o üyesi karşısında hiç aktif kota sahibi değilse iki gözlem uçuşu icra etme hakkına sahip olacaktır.

(D) Bu hakkını kullandığı takdirde, ilgili Taraf Devlet, grubun diğer üyelerine karşı sahip olduğu aktif kotalarını, bunların ülkeleri üzerinde icra ettiği gözlem uçuşlarının toplam yekûnunun sözkonusu Taraf Devlet'in grubun tüm üyelerine karşı içinde bulunulan yıl için sahip olduğu bireysel aktif kotaların yekûnunu aşmamasını sağlayacak biçimde indirecektir.

(E) Grubun her üyesinin ülkeleri üzerindeki gözlem uçuşlarının azamî uçuş mesafeleri geçerli olacaktır. Grubun birkaç üyesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra edilmesi durumunda, üyelerden birinin üzerindeki azamî uçuş mesafesi tamamlandıktan sonra, tüm algılayıcılar, gözlem uçağı, Taraf Devletler grubunun bir sonraki üyenin ülkesi üzerindeki gözlem uçuşunun başlaması öngörülen noktaya ulaşmaya kadar çalıştırılmayacaktır. Önceki bir uçuşu izleyen bu tür bir gözlem uçuşunda, bu noktaya en yakın Açık Semalar meydanıyla ilgili azami uçuş mesafesi geçerli olacaktır.

3. (A) Talepte bulunduğu takdirde, bir Taraf Devletler grubunun kendisine tahsis edilecek ortak bir toplam pasif kotaya sahip olma hakkı bulunacak ve ortak bireysel ve toplam aktif kotaların dağılımı buna göre yapılacaktır.

(B) Bu durumda, toplam pasif kota, Taraf Devletler grubunun her yıl kabul etmek zorunda olduğu gözlem uçuşlarının toplam sayısıdır. Toplam aktif kota, Taraf Devletler grubunun her yıl icra etme hakkına sahip olduğu gözlem uçuşlarının sayısının toplamıdır. Toplam aktif kota, toplam pasif kotayı aşmayacaktır.

(C) Taraf Devletler grubunun toplam aktif kotasından kaynaklanan bir gözlem uçuşu grup adı-na icra edilecektir.

(D) Bir Taraf Devletler grubunun kabul etmek zorunda olduğu gözlem uçuşları, üyelerinden bir veya daha fazlasının ülkesi üzerinde icra edilebilir.

(E) Her Taraf Devletler grubunun azamî uçuş mesafeleri, A Eki, III üncü Bölüm çerçevesinde belirtilecek ve Açık Semalar hava meydanları bu Antlaşma'nın E Eki'ne göre tahsis edilecektir.

4. Bu Madde'nin I inci Bölümü'nün 3 üncü paragrafındaki haklarının, bir Taraf Devletler grubunun uygulamaları nedeniyle haksız olarak kısıtlandığını düşünen herhangi bir üçüncü Taraf Devlet, X uncu Madde 3 üncü paragraftaki genel ilkeler doğrultusunda bu sorunu Açık Semalar Danışma Komisyonu'na götürebilir.

5. Taraf Devletler grubu tek bir uçuş görevi sırasında, üyelerinin ülkeleri üzerinde, gerekirse yakıt ikmali de dahil olmak üzere, gözlem uçuşları yapılmasına izin verecek usullerin konulmuş olmasını sağlayacaktır. Bu Bölüm'ün 3 üncü paragrafına göre bir Taraf devletler grubu oluşturulması halinde, bu gözlem uçuşları uçuşun başlayacağı Açık Semalar havameydanı için tespit edilmiş azamî uçuş mesafesini aşmayacaktır.

6. Grup oluşturma kararının diğer tüm Taraf Devletler'e bildiriminden en erken altı ay sonra :

(A) bu Bölümün 2 nci paragrafı hükümlerine göre oluşturulan bir Taraf Devletler grubu, bu Bölümün 3 üncü paragrafı hükümlerine göre bir Taraf Devletler grubuna dönüştürülebilir;

(B) bu Bölümün 3 üncü paragrafı hükümlerine göre oluşturulan bir Taraf Devletler grubu, bu Bölümün 2 nci paragrafı hükümlerine göre bir Taraf Devletler grubuna dönüştürülebilir;

(C) bir Taraf Devlet, bir Taraf Devletler grubundan çekilebilir veya

(D) bir Taraf Devletler grubu, kotası bulunan diğer Taraf Devletler'i gruba kabul edebilir.

7. Bu Antlaşma'nın yürürlüğe girişinin ardından, bu Bölüm'ün 3 üncü paragrafı uyarınca, bir Taraf Devletler grubunun kurulması, gruba ilave olması veya gruptan bir ülkenin çekilmesi nedeniyle kotaların tahsisi veya dağılımında meydana gelen değişiklikler, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun altı aylık bildirim döneminden sonraki ilk yıllık gözden geçirme toplantısını izleyen 1 Ocak tarihinde yürürlüğe girecektir. Gerektiği takdirde, yeni Açık Semalar hava meydanları belirlenecek ve buna uygun olarak azamî uçuş mesafeleri saptanacaktır.

Madde IV

ALGILAYICILAR

1. Gözlem uçağı, bu Madde'nin 3 üncü paragrafındaki istisna dışında, sadece aşağıda belirtilen kategorilerdeki algılayıcılarla donatılacaktır :

(A) optik panoramik ve framing kameralar;

(B) gerçek zamanı görüntüye yansıtan video kameralar;

(C) kızıl ötesi algılayıcılar; ve

(D) yana bakışlı sentetik radar.

2. Bir Taraf Devlet, yukarıda 1 inci paragrafta belirtilen algılayıcılardan herhangi birinin, gözlem uçuşunun icrası amacıyla, bu algılayıcıları tüm Taraf Devletler'in ticarî olarak piyasada bulabilmesi koşuluyla ve aşağıda belirtilen yetenek sınırları içinde kullanabilir :

(A) optik panoramik ve framing kameralarda, D Eki, Lahika 1'de verilen usullere göre hesaplanan yer seviyesinden asgari yükseklikte, en fazla bir panoramik kameradan, dik yerleştirilmiş bir framing kameradan ve her biri uçağın bir tarafında olacak şekilde yerleştirilmiş iki framing kameradan elde edilen, uçağın uçuş hattının her bir tarafındaki 50 kilometrelik arazinin, sürekli olması gerekmeyen, görüntüsünü sağlayan yer çözümü 30 santimetreden daha iyi olmayacaktır;

(B) video kameralarda D Eki, Lahika 1 hükümlerine göre hesaplanan yer çözümü 30 santimetreden daha iyi olmayacaktır;

(C) kızıl ötesi algılayıcılarda, D Eki Lahika 1 hükümlerine göre hesaplanan, yer seviyesinden asgari yükseklikte tek bir cihazdan elde edilen yer çözümü 50 santimetreden daha iyi olmayacaktır; ve

(D) yana bakışlı sentetik radarlarda, her ikisi aynı anda olmamak şartıyla, uçağın her iki tarafını tarama yeteneğine sahip tek bir radar biriminden nesne ayırma metodu esas alınarak, elde edi-

len, 25 kilometreden fazla olmayan bir tarama genişliğinde, merkezleri arasındaki mesafe beş metreden az olan iki köşeli reflektörün radar ekosunu ayırabilme yeteneğine eşdeğer olacak şekilde, gönderme-cevap alma metoduna göre hesaplanan yer çözümlemesi üç metreden daha iyi olmayacaktır.

3. Yeni algılayıcı kategorilerinin ilave edilmesi ve bu Madde’de belirtilen mevcut algılayıcı kategorilerinin geliştirilmesi, bu Antlaşma’nın X uncu Maddesi hükümlerine göre Açık Semalar Danışma Komisyonu’nda ele alınacaktır.

4. Transit uçuşlarda veya gözlenen Taraf’ın ülkesi üzerinde giriş noktasından veya çıkış noktasından yapılan uçuşlarda, bilgi toplanmasını engellemek amacıyla tüm algılayıcılar, kapaklar veya çalışmalarını engelleyici diğer aygıtlarla donatılacaktır. Bu gibi kapak veya aygıtlar sökülüp takılabilen veya sadece gözlem uçağının dışından kumanda edilebilen türden olacaktır.

5. B Eki, II nci Bölüm’e göre, gözlem uçağında, algılayıcılar tarafından toplanan bilgilere notlar kaydedebilen cihazlar bulunmasına izin verilecektir. Gözlem uçuşu için gözlem uçağını sağlayan Taraf Devlet, algılayıcılar tarafından toplanan bilgilere, bu Antlaşma’nın B Eki II nci Bölüm’de yer verilen açıklayıcı notları koyacaktır.

6. Gözlem uçuşunun icrası sırasında, algılayıcıların çalışma ve işleyişlerini göz altında bulundurabilmek amacıyla, algılayıcıların topladığı bilgiyi aynı zamanda görüntü olarak veren teçhizat gözlem uçağında bulunabilecektir.

7. Mutabakata varılmış algılayıcıların çalıştırılması için gerekli olması veya gözlem uçağının uçuşunun uçuşu için gerekli olması halleri ve 5 inci ve 6 ncı paragrafta öngörülen haller dışında, gözlem uçağında elektro-manyetik dalgaların elektronik sinyallerinin toplanması, işlenmesi, aktarılması veya kaydedilmesi yasaktır ve bu teçhizat uçakta bulundurulmayacaktır.

8. Gözlem uçağının gözlemci Taraf’ça sağlanması durumunda, gözlemci Taraf, bu Madde’nin 2 nci paragrafında belirtilen yetenekleri aşmayan, her bir algılayıcı kategorisindeki, algılayıcılarla donatılmış bir gözlem uçağı kullanma hakkına sahip olacaktır.

9. Gözlem uçuşunda gözlenen Taraf’ça sağlanan bir gözlem uçağının kullanılması durumunda, gözlemci ve gözlenen Taraflar aksini kararlaştırmadıkça, gözlenen Taraf, bu Madde’nin 1 inci paragrafında belirtilen her bir algılayıcı kategorisinde yer alan ve XVIII inci Madde, II nci Bölüm’deki hükümler çerçevesinde bu Madde’nin 2 nci paragrafında belirtilen azamî yetenekte ve sayıda olan algılayıcılarla donatılmış bir gözlem uçağını sağlamak zorunda olacaktır. Bu algılayıcıların paket ve konfigürasyonu arazinin görüntüsünü bu Madde’nin 2 nci paragrafında belirtildiği gibi verecek şekilde yerleştirilecektir. Gözlem uçağının gözlenen Taraf’ça sağlanması durumunda, gözlenen Taraf nesne ayırma yöntemiyle saptanan, yer çözümlemesi altı metreden daha kötü olmayan bir yana bakışlı sentetik radar sağlayacaktır.

10. Bu Antlaşma’nın V inci Maddesine göre bir gözlem uçağının tahsis edilmesinde, her Taraf Devlet bu Antlaşma’nın B Eki’nde öngörüldüğü üzere sözkonusu uçağa takılı her algılayıcıyla ilgili teknik bilgileri tüm diğer Taraf Devletler’e verecektir.

11. Her Taraf Devlet D Eki hükümleri uyarınca, gözlem uçağına takılı algılayıcıların belgelenmesine katılma hakkına sahip olacaktır. Belirlenmiş gözlem uçağı tiplerinden hiçbirisi sözkonusu gözlem uçağı tipinin ve algılayıcılarının bu Antlaşma’nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenmesine kadar gözlem uçuşlarında kullanılmayacaktır.

12. Bir uçağı gözlem uçağı olarak belirleyen bir Taraf Devlet, tüm diğer Taraf Devletler’e 90 gün önceden bilgi vermek kaydıyla ve bu Antlaşma’nın D Eki hükümleri uyarınca, algılayıcıları sökmek, değiştirmek veya yeni algılayıcılar ilave etmek veya bu Madde’nin 10 uncu paragrafı ve bu Antlaşma’nın B Eki hükümleri çerçevesinde verdiği teknik bilgilerde değişiklik yapmak hakkı-

na sahip olacaktır. Değiştirilen ve ilave edilen algılayıcılar bir gözlem uçuşunda kullanılmadan önce bu Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenebilir tutulacaktır.

13. Bir Taraf Devlet'in veya Taraf Devletler grubunun, belirli bir gözlem uçağının kullanılmasından elde ettiği deneyime dayanarak, bir uçağa yerleştirilmiş herhangi bir algılayıcının veya yardımcı teçhizatının, D Eki hükümleri uyarınca belgelenebilir cihazlara uymadığını düşünmesi durumunda, ilgili Taraf Devletler kaygılarını diğer tüm Taraf Devletler'e bildireceklerdir. Uçağı tahsis etmiş olan Taraf Devlet :

(A) gözlem uçağına yerleştirilmiş algılayıcının ve yardımcı teçhizatının, gerekirse tamir, ayar ve değiştirilmesi de dahil, D Eki hükümleri uyarınca belgelenebilir cihazlara uygun hale getirilmesini sağlayacaktır; ve

(B) ilgili bir Taraf Devlet'in talebi üzerine, sözü edilen gözlem uçağının F Eki hükümleri uyarınca müteakip kullanımıyla bağlantılı olarak düzenlenecek bir gösteri uçuşu marifetiyle, gözlem uçağına yerleştirilmiş algılayıcının ve yardımcı teçhizatının D Eki hükümleri uyarınca belgelenebilir cihazlara uygun olduğunu gösterecektir. Gözlem uçağına yerleştirilmiş bir algılayıcı ve yardımcı teçhizatı hakkında kaygı belirtmiş olan diğer Taraf Devletler bu tür bir gösteri uçuşuna katılmak üzere personel gönderme hakkına sahip olacaktır.

14. Bu Madde'nin 13 üncü paragrafında sözü edilen önlemlerin alınmasından sonra, Taraf Devletler'in bir gözlem uçağına yerleştirilmiş bir algılayıcının veya yardımcı teçhizatının D Eki hükümleri uyarınca belgelenebilir cihazlara uygun olup olmadığına ilişkin kaygılarının devam etmesi durumunda, konu, Açık Semalar Danışma Komisyonu'na aktarılabilir.

Madde V

UÇAĞIN BELİRLENMESİ

1. Her Taraf Devlet, bir Taraf Devlet'in ilgili makamları nezdinde kayıtlı uçaklardan bir veya daha fazla tip veya modelini gözlem uçağı olarak belirleme hakkına sahip olacaktır.

2. Her Taraf Devlet, 30 gün önceden diğer tüm Taraf Devletlere bildirmek şartıyla uçak tiplerini veya modellerini gözlem uçağı olarak belirlemek veya daha önce belirlediği uçaklara yeni tipler veya modeller eklemek hakkına sahip olacaktır. Bir uçağın tip veya modelinin belirlendiğine ilişkin bildirim bu Antlaşma'nın C Ekinde yer verilen bilgileri içerecektir.

3. Her Taraf Devlet, 90 gün önceden diğer tüm Taraf Devletlere bildirmek şartıyla, daha önce belirlediği uçak tip veya modellerini kaldırmak hakkına sahip olacaktır.

4. Benzer algılayıcılar dizisiyle donatılmış belirli bir uçak tipi veya modelinden sadece bir tanesi bu Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca örnek olarak belgelenebilir tutulacaktır.

5. Her gözlem uçağı VI ncı Madde III üncü Bölüm'de tanımlanan uçuş mürettebatı ve personeli taşıma yeteneğine sahip olacaktır.

Madde VI

GÖZLEM UÇAĞININ SEÇİMİ, GÖZLEM UÇUŞLARININ İCRASINA İLİŞKİN GENEL HÜKÜMLER VE GÖREV PLANLAMASININ GEREKLERİ

BÖLÜM I : GÖZLEM UÇAĞININ SEÇİMİ VE GÖZLEM UÇUŞLARININ İCRASINA İLİŞKİN GENEL HÜKÜMLER

1. Gözlem uçuşları bir Taraf Devlet'çe V inci Madde çerçevesinde belirlenmiş gözlem uçaklarının kullanılmasıyla icra edilecektir. Gözlenen Taraf kendisinin belirlediği bir gözlem uçağını sağlama hakkını kullanmadığı takdirde gözlemci Taraf gözlem uçağını sağlama hakkına sahip olacaktır. Gözlemci Taraf'ın gözlem uçağını sağlama durumunda, kendisinin belirlediği bir uçağı

veya bir diğ er Taraf Devlet'çe belirlenmiş bir uçağı sağlama hakkına sahip olacaktır. Gözlem uçağını gözlenen Taraf'ın sağlaması durumunda, gözlemci Taraf kendisine gerekli yakıt rezervi de dahil olmak üzere, bu Bölüm'ün 5 inci paragraf, (G) alt paragrafı uyarınca bildirilen uçuş mesafesinin yarısına eşit mesafeyi yakıt ikmali yapmadan uçabilecek bir uçağın sağlanmasını isteme hakkına sahip olacaktır.

2. Her Taraf Devlet, bu Bölüm'ün 1 inci paragrafı uyarınca, gözlem uçuşları için diğ er bir Taraf Devlet'çe belirlenmiş gözlem uçağını kullanmak hakkına sahip olacaktır. Açık Semalar rejimine aktif katılım sağlanması amacıyla bu uçakların kullanımına ilişkin düzenlemeler ilgili Taraf Devletlerce yapılacaktır.

3. Gözlem uçuşu icra etme hakkına sahip Taraf Devletler gözlem uçuşu icra planlarını bu Antlaşma'nın H Eki uyarınca koordine edebilirler. Hiçbir Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın F Eki çerçevesinde bir gösteri uçuşu düzenlenmesini talep etmedikçe, bu Bölüm'ün 9 uncu paragrafında belirtilen 96 saatlik dönemin herhangi bir anında birden fazla gözlem uçuşu kabul etmeye mecbur olmayacaktır. Gözlenen Taraf'ın gösteri uçuşu talep etmesi halinde gözlenen Taraf gösteri uçuşunun gözlem uçuşuyla azami 24 saat boyunca çakışmasını kabul etmek zorunda olacaktır. Gözlem uçuşlarının icrasına ilişkin planların koordinasyon sonuçlarının bildiriminden sonra ülkesi üzerinde gözlem uçuşu icra edilecek olan her Taraf Devlet H Eki'nin hükümleri uyarınca diğ er Taraf Devletlere her spesifik gözlem uçuşu için, kendi gözlem uçağını sağlama hakkını kullanıp kullanmayacağını bildirecektir.

4. Bu Antlaşma'nın imzalanmasından en geç 90 gün sonra her Taraf Devlet diğ er tüm Taraf Devletlere aşağıdaki bildirimleri yapacaktır :

(A) Açık Semalar gözlem uçuşları, ulaştırma uçakları uçuşları ve transit uçuşlar için daimi diplomatik klerans numarası; ve

(B) ülkesi üzerindeki gözlem uçuşlarının icrasıyla ilgili tüm faaliyetlerde ve görev planı ve görev raporunun tamamlanmasında, personel tarafından, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi, Cilt II, paragraf 5.2.1.1.2, Ek 10'unda tavsiye olunan dil kullanılmadığı takdirde, bu Antlaşma'nın L Eki 1 inci Bölüm 7 nci paragrafında belirtilen Açık Semalar Danışma Komisyonu dillerinden hangisinin veya hangilerinin kullanılacağı.

5. Gözlemci Taraf gözlem uçuşu icra etme niyetini, gözlemci Taraf'ın gözlenen Taraf'ın giriş noktasına tahmini varış zamanından en az 72 saat önce gözlenen Taraf'a bildirecektir. Bu tür bildirimlerde bulunan Taraf Devletler hafta sonlarında asgari önbildirim süresini kullanmaktan kaçınmak için her türlü çabayı göstereceklerdir. Bu bildirimler şu hususları kapsayacaktır :

(A) kullanılmak istenen giriş noktası ve uygun olduğu takdirde, gözlem uçuşunun başlayacağı Açık Semalar meydanı;

(B) gözlemci Taraf'ın giriş noktasına varış tarihi ve tahmini saati ve, uygun olduğu takdirde, spesifik konaklama ihtiyaçlarını da belirtecek şekilde, giriş noktasından Açık Semalar meydanına uçuş için tahmini kalkış saati;

(C) uçuş öncesi denetiminin icra edilmesi istenen, Ek E Lahika 1 'de belirtilen yer ve Ek F hükümleri uyarınca yapılacak uçuş öncesi denetiminin tarihi ve başlama saati;

(D) ulaşım şekli ve uygun olduğu takdirde, gözlem uçuşu için kullanılacak gözlem uçağının gözlenen Taraf'ça sağlanması halinde, giriş noktasına seyahat için kullanılacak ulaştırma uçağının tip ve modeli;

(E) gözlem uçuşu veya gözlenen Taraf'ın ülkesine gözlem uçuşu icra etmek üzere personel getirip götürecek ulaştırma uçağının uçuşu için diplomatik klerans numarası;

(F) gözlem uçağının Ek C'de belirtilen tanımlayıcısı;

(G) gözlem uçuşunun yaklaşık mesafesi; ve

(H) personelin isimleri, cinsiyetleri, doğum tarih ve yerleri, pasaport numaraları ve pasaportları veren Taraf Devlet ve görevleri.

6. Bu Bölüm'ün 5 inci paragrafı uyarınca kendisine bildirimde bulunulan gözlenen Taraf, bildirim aldığı 24 saat içerisinde teyit edecektir. Gözlenen Taraf'ın gözlem uçağını sağlama hakkını kullanması durumunda, teyit mesajı bu Bölüm'ün 5 inci paragrafı, (F) alt paragrafında belirtilen gözlem uçağına ilişkin bilgileri de içerecektir. Gözlemci Taraf'ın bu Bölüm'ün 5 inci paragrafı uyarınca yapılan bildirimdeki tahmini varış zamanından giriş noktasına gelmesine müsaade edilecektir. Giriş noktasından gözlem uçuşunun başlayacağı Açık Semalar meydanına yapılacak uçuş için tahmini kalkış saati ve uçuş öncesi denetimin tarihi ve başlama saati gözlenen Taraf'ın teyidi-ne bağlı olacaktır.

7. Gözlemci Taraf'ın personeli XIII üncü Madde çerçevesinde diğer Taraf Devletler'ce belirlenmiş personeli de kapsayabilecektir.

8. Gözlemci Taraf, bu Bölüm'ün 5 inci paragrafı uyarınca gözlenen Taraf'a bildirimde bulunurken, gözlem uçuşunu icra etme niyetini diğer tüm Taraf Devletler'e de eş zamanlı olarak bildirecektir.

9. Aksine mutabakat olmadıkça, giriş noktasına tahmini varış saati ile gözlem uçuşunun tamamlanması arasında geçecek süre 96 saati aşmayacaktır. Gözlenen Taraf, Antlaşma'nın F Eki çerçevesinde gösteri uçuşu düzenlenmesini talep ettiği takdirde, gözlemci Taraf görev planının kısıtlamasız yürütülmesi amacıyla ek zamana ihtiyaç duyarsa, F Eki, III üncü Bölüm, 4 üncü paragraf çerçevesinde 96 saatlik süreyi uzatacaktır.

10. İlgili tüm Taraf Devletler'ce aksi kararlaştırılmadıkça, gözlem uçağının giriş noktasına varışı ile birlikte, gözlenen Taraf algılayıcıların kapaklarını ve algılayıcıların çalışmasını önleyen diğer cihazları, bunların E Eki çerçevesinde uygun olarak takılı bulunduğunu teyit etmek amacıyla denetleyecektir.

11. Gözlem uçağının gözlemci Taraf'ça sağlanması durumunda, gözlem uçağının giriş noktasına veya gözlem uçuşunun başlayacağı Açık Semalar meydanına varışıyla birlikte, gözlenen Taraf F Eki, I inci Bölüm çerçevesinde uçuş öncesi denetimini icra etmek hakkına sahip olacaktır. Bu Bölümün 1 inci paragrafı uyarınca, gözlem uçağının gözlenen Taraf'ça sağlanması durumunda, gözlemci Taraf F Eki, II nci Bölüm çerçevesinde algılayıcıların uçuş öncesi denetimini icra etmek hakkına sahip olacaktır. Aksine mutabakat olmadıkça, bu denetimler gözlem uçuşunun uçuş planında belirlenen başlama saatinden en az 4 saat önce sona erecektir.

12. Gözlemci Taraf, gözlenen Taraf'ın personeli ve hava trafik kontrol makamlarıyla bu Bölüm'ün 4 üncü paragrafı uyarınca gözlenen ülke tarafından bildirilen dil veya dillerde serbetçe iletişim kurabilecek gerekli dilbilgisine sahip bir görevlinin uçuş mürettebatı arasında bulunmasını sağlayacaktır.

13. Gözlenen Taraf uçuş mürettebatına giriş noktasına veya gözlem uçuşunun başlayacağı Açık Semalar havameydanına varışıyla birlikte, NOTAM'lar da dahil olmak üzere, en son hava tahmin raporunu ve hava seyri sefer ve uçuş emniyeti bilgilerini verecektir. Talep edildiği takdirde, bu bilgilerdeki son değişiklikler de verilecektir. Alet usulleri ve uçuş rotası üzerindeki yedek meydanlara ilişkin bilgiler bu Madde'nin II nci Bölümünde yer alan gerekler uyarınca görev planının onaylanması üzerine verilecektir.

14. Bu Antlaşma çerçevesinde gözlem uçuşları icra edilirken, tüm gözlem uçakları bu Antlaşma'nın hükümlerine ve onaylanmış uçuş planına uygun olarak kullanılacaktır. Bu Madde'nin II nci Bölüm, 2 nci paragraf hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gözlem uçuşları ayrıca;

(A) yayımlanmış ICAO standartları ve tavsiye edilen uygulamalar; ve
(B) ülkesi üzerinde uçuş yapılan Taraf Devlet'in yayımlanmış ulusal hava trafik kontrol kural-
ları, usulleri ve uçuş emniyetine ilişkin rehber ilkeleri,
ile de uyumlu olarak icra edilecektir.

15. Gözlem uçuşlarının normal hava trafiği üzerinde önceliği bulunacaktır. Gözlenen Taraf ha-
va trafik kontrol makamlarının gözlem uçuşlarının bu Antlaşma uyarınca icrasını kolaylaştırmala-
rını sağlayacaktır.

16. Uçak komutanı uçuşun emniyetle yürütülmesi için uçaktaki tek yetkili makam olacak ve
uçuş planının icrasından sorumlu bulunacaktır.

17. Gözlenen Taraf şunları sağlayacaktır :

(A) gözlem uçuşunda kullanılacak her algılayıcı için, gözlemci ve gözlenen Taraflar'dan biri-
nin talebi üzerine, gösteri veya gözlem uçuşu sırasında, algılayıcıların yeteneğinin bu Antlaşma'nın
D Eki 3 üncü Bölümü'nde yeralan usullere göre teyit edilmesine uygun, üzerinden uçulacak bir ka-
librasyon hedefi, bu Antlaşma'nın F Eki uyarınca icra edilecek uçuş öncesi denetiminin yapılacağı
meydanın yakınında bulunacaktır;

(B) belirlenmiş havameydanı hakkında yayımlanmış özelliklere uygun olarak, gözlem uçağı
veya ulaştırma uçağı için giriş noktasında, Açık Semalar havameydanında, herhangi bir yakıt ik-
mal meydanında ve uçuş planında belirtilen çıkış noktasında mutad ticarî uçak yakıtı ve servisi;

(C) gözlemci Tarf'ın personeli için yemek ve konaklama olanakları; ve

(D) gözlemci Taraf'ın talebi üzerine, gözlemci ve gözlenen Taraflar'ın mutabakatı ile, gözlem
uçuşunun icrasını kolaylaştıracak ilave hizmetler.

18. Kayıt cihazları ve algılayıcılar tarafından toplanan bilgilerin işleme maliyeti de dahil ol-
mak üzere, gözlem uçuşunun icrasına ilişkin tüm masraflar bu Antlaşma'nın L Eki 1 inci Bölüm 9
uncu paragrafı uyarınca tazmin edilecektir.

19. Gözlem uçağının çıkış noktasından hareketinden önce gözlenen Taraf algılayıcı kapakla-
rının ve algılayıcıların çalışmasını önleyen diğer aygıtların bu Antlaşma'nın E Eki çerçevesinde uy-
gun biçimde takılı olduklarını teyit edecektir.

20. Aksine mutabakat olmadıkça, gözlemci Taraf gözlem uçuşunun tamamlanmasından en geç
24 saat sonra çıkış noktasından hareket edecektir. Hava şartlarının veya gözlem veya ulaştırma uça-
ğının uçuşa uygunluk durumunun harekete müsaade etmemesi durumunda uçuş mümkün olan en
kısa zamanda başlayacaktır.

21. Gözlemci Taraf, Açık Semalar Danışma Komisyonunca geliştirilen uygun formatı kulla-
narak gözlem uçuşu hakkında bir görev raporu hazırlayacaktır. Görev raporu gözlem uçuşunun ta-
rih ve zamanı, rota ve profili, hava durumu, her algılayıcı için gözlem periyodunun yer ve zamanı,
algılayıcılar tarafından toplanan verilerin yaklaşık miktarı ve algılayıcı kapaklarının veya algılayıcı-
cılarının çalışmasını önleyen diğer aygıtların VII nci Madde ve E Eki uyarınca denetlenmesinin so-
nuçları hakkında uygun bilgiler içerecektir. Görev raporu çıkış noktasında gözlemci ve gözlenen
Taraflar'ca imzalanacak ve gözlemci Taraf'ın çıkış noktasından ayrılmasından sonraki 7 gün içe-
risinde gözlemci Taraf'ça diğer tüm Taraf Devletler'e iletilecektir.

BÖLÜM II : GÖREV PLANLAMASININ GEREKLERİ

1. Aksine mutabakat olmadıkça, gözlemci Taraf Açık Semalar havameydanına varışından son-
ra, bu Bölüm'ün 2 nci ve 4 üncü paragraflarının gereklerini karşılayan, önerdiği gözlem uçuşuna
ilişkin bir görev planını gözlenen Taraf'a verecektir.

2. Görev planı gözlenen Taraf'ça Ek I'de tehlikeli saha olarak belirtilmiş sahalar da dahil ol-
mak üzere, gözlenen Taraf'ın ülkesinin tümü üzerindeki herhangi bir noktanın gözlenmesine izin

bir gozlem uçuşunu ongorebilir Gozlem uçağının uçuş hattı Taraf Devlet olmayan bir komşu Devlet'in sınırlarına 10 kilometreden daha yakın olmayacaktır

3 Gorev planı gozlem uçuşunun sona erdiği Açık Semalar havameydanının ve çıkış noktasının gozlem uçuşunun başladığı Açık Semalar havameydanından veya gırış noktasından farklı olmasını ongorebilir Gorev planı, uygun olduğu takdirde, gozlem uçuşunun başlama saatini, planlı yakıt ikmallerinin veya istirahat dönemlerinin tercih edilen yer ve zamanını ve bu Madde'nin I nci Bolum, 9 uncu paragrafında belirtilen 96 saatlik süre içerisinde yakıt ikmalinden veya istirahat döneminden sonra gozlem uçuşunun devam zamanını gösterecektir

4 Gorev planı uçuş planını doldurmak için gerekli tüm bilgileri kapsayacak ve aşağıdaki hususları ongorecektir

(A) gozlem uçuşunun, A Eki, I nci Bolum'de belirtilen ilgili azamî uçuş mesafesini aşmaması,

(B) gozlem uçuşunun rota ve profilinin, bu Bolum'un 2 nci paragrafı hukumleri saklı kalmak kaydıyla, ulusal uçuş kurallarındaki mevcut farklılıkları dikkate alarak ICAO standartlarıyla ve tavsiye edilen uygulamalarla uyumlu olmak üzere gozlem uçuşunun emniyetine ilişkin şartları karşılaması,

(C) gorev planının Ek I uyarınca tehlikeli hava sahası hakkında verilen bilgileri dikkate alması,

(D) gozlem uçağının uçuşta yerden yüksekliğinin gozlemci Taraf'ın, IV uncu Madde, 2 nci paragrafta belirtilen yer çözümleme limitlerini her algılayıcı için aşmasına izin vermemesi,

(E) aksine mutabakat olmadıkça, gozlem uçuşunun tahmini başlama saatinin gorev planının verilışinden itibaren 24 saatten daha erken olmaması,

(F) gozlem uçağının gorev planında verilen koordinatlar ve seyrusefer noktaları arasındaki rotayı doğrudan, verilen surelerde uçması, ve

(G) aksine mutabakat olmadıkça, uçuş hattının aynı noktayı birden fazla kesmemesi ve aksine mutabakat olmadıkça, gozlem uçağının bir nokta üzerinde daire çizmemesi Bu alt paragraftaki hukumler gozlem uçağının kalkışında, kalibrasyon hedefleri üzerinde uçuşunda ve inişinde uygulanmayacaktır

5 Gozlemci Taraf'ça doldurulan gorev planının tehlikeli hava sahası içerisinde uçuş yapmasını ongormesi halinde gozlenen Taraf

(A) gozlem uçağına tehlikeyi tanımlayacaktır,

(B) gozlem uçuşunun icrasını koordinasyon yoluyla veya bu paragrafın (A) alt paragrafı çerçevesinde tanımlanan faaliyetin durdurulması suretiyle kolaylaştıracaktır, veya

(C) yedek uçuş yüksekliği, rota veya zaman onerecektir

6 Gorev planının verilışinden itibaren en geç dört saat içerisinde gozlenen Taraf gorev planını kabul edecek veya VIII nci Madde, I nci bolum, 4 uncu paragraf ve bu Bolum'un 5 nci paragrafı uyarınca değışiklik onerecektir Bu değışiklikler bu Antlaşma'nın Ek I hukumlerine gore, gozlenen Taraf'ça tehlikeli hava sahası olarak belirlenmiş olanlar da dahil olmak üzere, gozlenen Taraf'ın ulkesinin tumu üzerindeki herhangi bir noktanın gozlenmesine engel olmayacaktır Mutabakata varıldıktan sonra gorev planı gozlemci ve gozlenen Taraflar'ca imzalanacaktır Orijinal gorev planının verilmesinden itibaren sekiz saat içerisinde Taraflar'ın gorev planı üzerinde mutabakat sağlayamamaları durumunda gozlemci Taraf bu Antlaşma'nın VIII nci Maddesi hukumleri uyarınca gozlem uçuşunu ıcr etmekten vazgeçmek hakkına sahip olacaktır

7 Gozlem uçuşunun planlanan rotasının diğer Taraf Devletler'in veya diğer Devletler'in sınırlarına yaklaşması halinde gozlenen Taraf sozkonusu Devlet'e veya Devletler'e gozlem uçuşunun tahmini rotasının tarihini ve zamanını bildirebilir

8. Gözlem uçağını sağlayan Taraf Devlet, üzerinde mutabakat sağlanmış görev planını temel olarak ve diğer Taraf Devlet'le koordinasyon içerisinde, içeriği Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin Ek 2'sine ve formatı 4444-RAC/501/12 sayılı ve "Hava ve Hava Trafik Hizmetleri Kuralları" konulu gözden geçirilmiş veya değiştirilmiş ICAO Belgesi'ndeki tanıma uygun olan uçuş planını derhal dolduracaktır.

BÖLÜM III : ÖZEL HÜKÜMLER

1. Gözlem uçağının gözlemci Taraf'ça sağlanması durumunda, gözlenen Taraf, aksine mutabakat olmadıkça, gözlem uçağında her algılayıcı kontrol istasyonu için bir uçuş gözlemcisine ilaveten iki uçuş gözlemcisi ve bir tercüman bulundurma hakkına sahip olacaktır. Uçuş gözlemcileri ve tercümanlar bu Antlaşma'nın G Eki'nde belirtilen hak ve yükümlülüklerle sahip olacaklardır.

2. Bu Bölüm'ün I inci paragrafı saklı olmak üzere, gözlemci Taraf'ın bu Madde'nin I inci Bölüm, 5 inci paragraf, (G) alt paragrafı uyarınca bildirilen, azamî kalkış ağırlığı 35 000 kilogramdan, gözlem uçuş mesafesi 1 500 kilometreden fazla olmayan bir gözlem uçağını kullanması durumunda, aksine mutabakat olmadıkça, gözlemci Taraf gözlem uçağına sadece iki uçuş gözlemcisi ve bir tercüman kabul etmek zorunda olacaktır.

3. Gözlem uçağının gözlenen Taraf'ça sağlanması durumunda, gözlenen Taraf gözlemci Taraf'ın personelinin gözlenen Taraf'ın giriş noktasına en hızlı biçimde seyahat etmesine müsaade edecektir. Gözlemci Taraf'ın personeli giriş noktasına, herhangi bir Taraf Devlet'in sahibi olduğu bir uçakla ulaşım da dahil olmak üzere, kara, deniz veya hava yoluyla seyahat etmeyi tercih edebilir. Bu seyahatlerle ilişkin usuller bu Antlaşma'nın E Eki'nde belirtilmiştir.

4. Gözlem uçağının gözlenen Taraf'ça sağlanması durumunda gözlemci Taraf, aksine mutabakat olmadıkça, gözlem uçağında her algılayıcı kontrol istasyonu için bir uçuş temsilcisine ilaveten iki uçuş temsilcisi ve bir tercüman bulundurma hakkına sahip olacaktır. Uçuş temsilcileri ve tercümanlar bu Antlaşma'nın G Eki'nde belirtilen hak ve yükümlülüklerle sahip olacaklardır.

5. Gözlemci Taraf Devlet'in gözlemci veya gözlenen Taraf'ın dışındaki bir Taraf Devlet'çe belirlenmiş bir gözlem uçağını sağlaması durumunda, gözlemci Taraf, aksine mutabakat olmadıkça, gözlem uçağında, uçaktaki her algılayıcı kontrol istasyonu için bir temsilciye ilaveten iki temsilci ve bir tercüman bulundurma hakkına sahip olacaktır. Bu durumda, bu Bölüm'ün I inci paragrafında uçuş gözlemcileri için yer verilen hükümler de geçerli olacaktır. Temsilci ve tercümanlar bu Antlaşma'nın G Eki'nde belirtilen hak ve yükümlülüklerle sahip olacaklardır.

Madde VII

TRANSİT UÇUŞLAR

1. Gözlemci Taraf'ça bu antlaşma çerçevesinde gözlenen Taraf'ın ülkesine ve ülkesinden yapılacak transit uçuşlar gözlemci Taraf'ın veya diğer bir Taraf Devlet'in ülkesinden başlayacaktır.

2. Her Taraf Devlet transit uçuşları kabul edecektir. Bu transit uçuşlar, ilgili Taraf Devletler arasında aksine mutabakat olmadıkça, uluslararası düzeyde kabul edilmiş Hava Trafik Hizmetleri rotalarından ve hava sahasından geçilen her Taraf Devlet'in ulusal hava trafik kontrol makamlarının talimatlarına göre icra edilecektir. Gözlemci Taraf, VI ncı Madde uyarınca gözlenen Taraf'a bildirimde bulunduğu anda hava sahasından geçilecek her Taraf Devlet'e de bildirimde bulunacaktır.

3. Transit uçuşlar sırasında gözlem uçağındaki algılayıcıların çalıştırılması yasaktır. Transit uçuş sırasında gözlem uçağının bir Taraf Devlet'in ülkesine inmesi durumunda, bu Taraf Devlet inişten sonra ve kalkıştan önce algılayıcı kapaklarını veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer aygıtları, uygun biçimde takılı olduklarını teyid etmek amacıyla kontrol edecektir.

Madde VIII

YASAKLAMALAR, UÇUŞ PLANLARINDAN SAPMALAR VE OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR

BÖLÜM I : GÖZLEM UÇUŞLARININ YASAKLANMASI VE GÖREV PLANLARINDAKİ DEĞİŞİKLİKLER

1. Gözlenen Taraf bu Antlaşma'nın hükümleriyle uyumlu olmayan bir gözlem uçuşunu yasaklama hakkına sahip olacaktır.

2. Gözlenen Taraf, gözlemci Taraf'ın VI ncı Madde, I inci Bölüm, 5 inci paragraf uyarınca yapılan bildirimde yer verilen tahmini varış zamanından sonraki 24 saat içerisinde giriş noktasına gelmemesi durumunda, ilgili Taraf Devletler arasında aksine mutabakat olmadıkça, bir gözlem uçuşunu, başlamadan önce yasaklama hakkına sahip olacaktır.

3. Bir gözlenen Taraf Devlet, bir gözlem uçuşunu bu Madde veya F Eki çerçevesinde yasakladığında, yasaklama nedenlerini derhal görev planında belirtecektir. Gözlenen Taraf, VI ncı Madde, I inci Bölüm, 21 inci paragraf çerçevesinde verdiği görev raporunun içerisinde yer alacak, bu yasaklamanın yazılı bir açıklamasını tüm Taraf Devletler'e diplomatik kanallardan, yedi gün içerisinde ileticektir. Yasaklanmış bir gözlem uçuşu her iki Taraf Devlet'in kotasından düşülmeyecektir.

4. Gözlenen Taraf, aşağıdaki durumların herhangi birinin meydana gelmesi sonucunda görev planına değişiklik önermek hakkına sahip olacaktır :

(A) hava şartlarının uçuş güvenliğini etkilemesi;

(B) kullanılacak Açık Semalar hava meydanının, yedek hava meydanlarının ve yakıt ikmal meydanlarının durumunun bunların kullanımına engel olması; veya

(C) görev planının VI ncı Madde, II nci Bölüm, 2 nci ve 4 üncü paragraflarıyla tutarsız olması.

5. Gözlemci Taraf görev planına önerilen değişikliklerle mutabık olmadığı takdirde, önerilen değişikliklere alternatifler sunma hakkına sahip olacaktır. Orijinal görev planının sunulmasından sonraki sekiz saat içerisinde görev planı üzerinde mutabakat sağlanamaması ve gözlemci Taraf'ın, görev planına getirilen değişikliklerin bu Antlaşma tarafından gözlem uçuşunun icrası bakımından kendisine verilen hakları zedelediğini düşünmesi durumunda, gözlemci Taraf gözlem uçuşunu icra etmekten vazgeçme hakkına sahip olacaktır ve bu, her iki Taraf Devlet'in kotasından düşülmeyecektir.

6. Gözlemci Taraf bu Madde veya F Eki çerçevesinde bir gözlem uçuşu icra etmekten vazgeçtiği takdirde, gözlemci Taraf'ın ayrılışından önce derhal görev planında bu kararının açıklamasına yer verecektir. Gözlemci Taraf'ın ayrılışından itibaren yedi gün içerisinde, gözlemci Taraf VI ncı Madde, I inci Bölüm, 20 nci paragraf çerçevesinde hazırlanan görev raporunda yer verdiği bu kararına ilişkin yazılı açıklamayı diplomatik kanallardan diğer tüm Taraf Devletler'e ileticektir.

BÖLÜM II : UÇUŞ PLANINDAN SAPMALAR

1. Aşağıdaki nedenlerle ihtiyaç duyulması halinde gözlem uçuşu süresince uçuş planından sapmalara müsaade edilecektir :

(A) uçuş emniyetini etkileyen hava şartları;

(B) gözlem uçağına ilişkin teknik problemler;

(C) Uçaktaki herhangi bir kişinin acil tıbbi müdahale ihtiyacı; veya

(D) zorlayıcı sebeplerden kaynaklanan nedenlere bağlı olarak hava trafik kontrol makamlarının verdiği talimatlar.

2. Ayrıca, hava şartlarının optik algılayıcıların ve kızıl ötesi algılayıcıların etkin kullanımını önlemesi durumunda uçuş planından ayrılmalara aşağıdaki şartlarla müsaade edilecektir :

3980

5.4.1994

(A) uçuş emniyetinin gereklerinin karşılanması;

(B) ulusal kuralların gerektirdiği hallerde hava trafik kontrol makamlarının müsaadesinin alınması; ve

(C) aksine mutabakat olmadıkça, algılayıcıların performansının IV üncü Madde, 2 nci paragrafta belirtilen sınırları aşmaması.

3. Gözlenen Taraf, gözlem uçağını, IV üncü Madde, 2 nci paragrafta belirtilen sınırlamalar uyarınca, belirli bir algılayıcının çalıştırılması için gerekli asgari uçuş yüksekliğinin altına indiren bir sapma sırasında sözkonusu algılayıcının kullanımını yasaklama hakkına sahip olacaktır. Uçuş planından sapmanın gözlem uçağının uçuş hattının uçuş planında belirtilen uçuş hattından 50 kilometreden daha fazla değiştirilmesini gerektirmesi durumunda, gözlenen Taraf gözlem uçağına yerleştirilmiş bütün algılayıcıların sözkonusu 50 kilometrelik limitin ötesinde kullanılmasını yasaklama hakkına sahip olacaktır.

4. Gözlemci Taraf, gözlem uçuşunun icrası sırasında algılayıcı arazası meydana gelmesi halinde uçuşu kısıltma hakkına sahip olacaktır.

5. Bu Bölüm'ün 1 inci paragrafı çerçevesinde görev planından sapmanın gözlem uçuşunun kısıtlanmasıyla sonuçlanması veya bu Bölüm'ün 4 üncü paragrafı uyarınca bir kısıltma meydana gelmesi durumunda, kısıltma aşağıdaki nedenlerle yapılmadıkça, gözlem uçuşu her iki Taraf Devlet'in kotasından da düşülecektir :

(A) gözlenen Taraf'ça sağlanan gözlem uçağında algılayıcı arızası meydana gelmesi;

(B) gözlenen Taraf'ça sağlanan gözlem uçağındaki teknik arızalar;

(C) gözlenen Taraf'ın uçuş mürettebatının veya uçuş gözlemcilerinin tıbbi müdahaleye ihtiyacı olması; veya

(D) zorlayıcı sebeplerden kaynaklanan nedenlere bağlı olarak hava trafik kontrol makamlarının verdiği talimatlar.

Bu durumlarda gözlemci Taraf bunun her iki Taraf Devlet'in kotasına sayılıp sayılmayacağına karar verme hakkına sahip olacaktır.

6. Gözlemci Taraf algılayıcılar tarafından toplanan bilgileri ancak gözlem uçuşu her iki Taraf Devleti'in kotasına da sayılırsa elinde bulundurabilecektir.

7. Uçuş planından bir sapma meydana gelmesi durumunda uçak komutanı gözlenen Taraf'ın yayımlanmış ulusal uçuş kurallarına uygun şekilde hareket edecektir. Sapmaya neden olan etkenlerin ortadan kalkmasıyla birlikte, gözlem uçağı hava trafik kontrol makamlarının müsaadesiyle uçuş planına uygun olarak gözlem uçuşuna devam edebilir. Gözlem uçağının, sapma nedeniyle meydana gelen ilave uçuş mesafesi azamı uçuş mesafesinden sayılmayacaktır.

8. Her iki Taraf Devlet'in gözlem uçağında bulunan personeli uçuş planından tüm sapmalardan derhal haberdar kılınacaktır.

9. Bu Madde'nin hükümlerinden kaynaklanan ilave harcamalar bu Antlaşma'nın L Eki I inci Bölüm, 9 uncu paragrafı uyarınca karşılanacaktır.

BÖLÜM III : OLAĞANÜSTÜ DURUMLAR

1. Olağanüstü bir durumun meydana gelmesi halinde; uçak komutanı "Hava Seyrüsefer Hizmetlerine İlişkin Usuller-Hava ve Hava Trafik Hizmetlerine İlişkin Kurallar" konulu, 4444-RAC/501/12 sayılı gözden geçirilmiş veya değiştirilmiş ICAO Belgesi'ne ve gözlem uçağının uçuş hareket el kitabına göre hareket edecektir.

2. Olağanüstü bir durum meydana geldiğini bildiren her gözlem uçağının en yakındaki müsait meydana inişi için gözlenen Taraf her türlü acil yardımı ve seyrüsefer kolaylıklarını gösterecektir.

3. Gözlem uçağının gözlenen Taraf'ın ülkesi üzerinde bir hava kazasına uğraması durumunda, arama ve kurtarma faaliyetleri gözlenen Taraf'ça bu tür faaliyetler için belirlenmiş kendi kural ve usulleri çerçevesinde yürütülecektir.

4. Bir hava kazasının veya bir gözlem uçağını ilgilendiren bir olayın araştırılması gözlenen Taraf'ça gözlemci Taraf'ın da katılımıyla, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi'nin gözden geçirilmiş veya değiştirilmiş 13 sayılı Eki ("Hava Kazalarının Araştırılması") ve gözlenen Taraf'ın ulusal kuralları uyarınca gerçekleştirilecektir.

5. Gözlem uçağının gözlenen Taraf'a ait olmaması durumunda, araştırmanın bitiminde gözlem uçağının ve algılayıcılarının bulunan ve çıkarılan tüm enkazı gözlemci Taraf'a veya, talep halinde, uçağın ait olduğu Taraf'a iade edilecektir.

Madde IX

GÖZLEM UÇUŞLARINDA ALGILAYICILARDAN ALINAN BİLGİLER

BÖLÜM I : GENEL HÜKÜMLER

1. Gözlem uçuşları sırasında algılayıcılar tarafından toplanan bilgilerin kaydedilmesi amacıyla aşağıdaki kayıt malzemeleri kullanılacaktır :

- (A) optik panoramik ve framing kameralarda, siyah-beyaz fotoğraf filmi;
- (B) video kameralarda manyetik bant;
- (C) kızılötesi algılayıcılarda, siyah-beyaz fotoğraf filmi veya manyetik bant; ve
- (D) yana bakışlı sentetik radarda, manyetik bant.

Bu bilgilerin kaydedilmesinde ve diğer kayıt malzemeleri ile bilgi değişimi yapılmasında kullanılacak format bu Antlaşma'nın geçici uygulama döneminde Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda kararlaştırılacaktır.

2. Gözlem uçuşları sırasında algılayıcılar tarafından toplanan bilgiler gözlem uçuşunun tamamlanmasına kadar gözlem uçağında kalacaktır. Gözlem uçuşu sırasında gözlem uçağından algılayıcılarca toplanan verilerin dışarıya aktarılması yasaktır.

3. Gözlem uçuşu sırasında bir algılayıcı tarafından bilgi toplanması amacıyla kullanılan her fotoğraf filmi ve kaset magazini veya manyetik bant makarası, algılayıcıdan çıkarıldıktan sonra mümkün olan en kısa zamanda Taraf Devletler'in huzurunda bir kutuya yerleştirilerek mühürlenecektir.

4. Gözlem uçuşları sırasında algılayıcılarca toplanan bilgiler bu Madde hükümleri uyarınca Taraf Devletler'in kullanımına açılacak ve münhasıran bu Antlaşma'nın amaçlarının gerçekleştirilmesi için kullanılacaktır.

5. Bu Antlaşma'nın B Eki, I inci Bölümü hükümleri uyarınca verilen bilgilere dayanılarak, bir Taraf Devlet'çe bir gözlem uçuşu sırasında kullanılacak bilgi kayıt malzemelerinin diğer bir Taraf Devlet'in sözkonusu bilgi kayıt malzemelerini kullanmak için yararlanacağı teçhizata uygun olmaması durumunda, ilgili Taraf Devletler gözlem uçuşları sırasında toplanan tüm bilgilerin işlenme, toplanma ve depolanma şeklinde kullanılabilmesini sağlayacak usulleri geliştireceklerdir.

BÖLÜM II : FOTOĞRAF FİLMİ KULLANAN ALGILAYICILARDAN ALINAN BİLGİLER

1. Aynı tipte iki optik kameradan elde edilen bilgilerin teati edilmesi durumunda, kameralar, film ve film banyosu aynı tipte olacaktır.

2. Tek bir optik kamera tarafından toplanan bilgilerin değişime konu oluşturması kaydıyla, Taraf Devletler, orijinal film negatifinin işlenmesi sorumluluğunun gözlemci Taraf'ta veya gözlem uçağını sağlayan Taraf Devlet'te olup olmayacağı hususunu, bu Antlaşma'nın geçici uygulama dö-

neminde Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda inceleyeceklerdir. Filmin orijinal negatifini işleyen Taraf Devlet, filmin orijinal negatifinin kaliteli olarak işlenmesinden ve kaliteli pozitif veya negatif kopya çıkarılmasından sorumlu olacaktır. Taraf Devletler gözlenen Taraf'ça sağlanan gözlem uçağıyla gerçekleştirilen gözlem uçuşu sırasında kullanılan filmin gözlemci Taraf'ça işlenmesini kararlaştırdıkları takdirde, gözlenen Taraf filmin orijinal negatifinin işlenme kalitesinden sorumlu olmayacaktır.

3. Gözlem uçuşunda kullanılan bütün filmler :

(A) filmin negatifinin gözlenen Taraf'ça temin edilen film işleme tesisinde işlenmesi durumunda, aksine mutabakat olmadıkça, gözlem uçağının çıkış noktasına varışından itibaren en geç üç gün içinde; veya

(B) filmin orijinal negatifinin gözlemci Taraf'ça film işleme tesisinde işlenmesi durumunda, gözlem uçağının gözlenen Taraf'ın ülkesinden ayrılışından itibaren en geç on gün içerisinde, işlenecektir.

4. Filmin orijinal negatifini işleyen Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın K Eki, II nci Bölümü hükümleri uyarınca, film işleme tesisinde, film kaset veya kutularının mühürlerinin açılmasını ve filmin orijinal negatifinin depolanması, işlenmesi, kopyalanması ve diğer muamelelerdeki her adımı gözlemek üzere diğer Taraf Devlet'in azamî iki görevlisini kabul etmek zorunda olacaktır. Filmin işlenmesini ve kopyalanmasını izleyen gözlemci Taraf Devlet, sözkonusu görevlileri, bunların bu Antlaşma'nın XIII üncü Madde, I inci Bölümü uyarınca belirlenen listede yer almaları kaydıyla, diğer Taraf Devlet'çe belirlenen film işleme tesisinin bulunduğu ülkedeki uyrukları arasından seçme hakkına sahip olacaktır. Filmi işleyen Taraf Devlet, diğer Taraf Devlet'in görevlilerinin bu paragrafta öngörülen işlevlerini yerine getirmelerinde mümkün olan azamî yardımı sağlayacaktır.

5. Filmin orijinal negatifini işleyen Taraf Devlet gözlem uçuşunun tamamlanmasından sonra, gözlem uçuşunda kullanılan filmle aynı tipte 21 birimli hassasiyet kontrol şeridini takacak veya 21 birimli optik ayırıcıyı, gözlem uçuşunda kullanılan her orijinal negatif film makarasının başına veya sonuna koyacaktır. Orijinal film negatifinin işlenmesinden ve negatif veya pozitif film kopyasının üretilmesinden sonra, Taraf Devletler 21 birimli hassasiyet kontrol şeritlerinin görüntü kalitesini veya 21 birimli optik ayırıcının görüntülerini, bu Antlaşma'nın K Eki, I inci Bölümü hükümleri uyarınca bu tip orijinal film negatifi veya film negatif veya pozitif kopyaları için verilen niteliklerle karşılaştırarak değerlendireceklerdir.

6. Sadece bir orijinal film negatifinin işlenmesi durumunda :

(A) gözlemci Taraf orijinal film negatifini elde tutma veya alma hakkına sahip olacaktır; ve

(B) gözlenen Taraf, filmin orijinal negatifinin pozitif veya negatif birinci kopyasının tamamını veya bir kısmını seçme ve alma hakkına sahip olacaktır. Aksine mutabakat olmadıkça, bu kopya :

(1) orijinal film negatifiyle aynı formatta ve boyutlarda olacaktır;

(2) orijinal film negatifinin işlenmesinden hemen sonra üretilecektir; ve

(3) kopyanın üretilmesinden hemen sonra gözlenen Taraf'ın görevlilerine teslim edilecektir.

7. İki orijinal film negatifinin işlenmesi durumunda :

(A) gözlem uçağı gözlemci Taraf'ça sağlanmışsa, gözlenen Taraf, gözlem uçuşunun tamamlanmasıyla birlikte iki orijinal film negatifinden birini seçme hakkına sahip olacak ve seçilmeyen orijinal film negatifi gözlemci Taraf'ça alıkonacaktır; veya

(B) gözlem uçağı gözlenen Taraf'ça sağlanmışsa, gözlemci Taraf orijinal film negatiflerinin herhangi birini seçme hakkına sahip olacak ve seçilmeyen orijinal film negatifi gözlenen Taraf'ça alıkonacaktır.

BÖLÜM III : DIĞER KAYIT MALZEMELERİNİ KULLANAN ALGILAYICILARDAN ELDE EDİLEN BİLGİLER

1. Gözlem uçağını sağlayan Taraf Devlet diğer kayıt malzemelerini kullanan algılayıcılarca toplanan bilgileri en az bir orijinal set şeklinde kaydedecektir.

2. Sadece bir orijinal setin üretilmesi durumunda :

(A) gözlem uçağı gözlemci Taraf'ça sağlanmışsa, gözlemci Taraf orijinal seti alıkoyma, gözlenen Taraf da birinci kopyasını alma hakkına sahip olacaktırdır; veya

(B) gözlem uçağı gözlenen Taraf'ça sağlanmışsa, gözlemci Taraf orijinal seti, gözlenen Taraf da birinci kopyasını alma hakkına sahip olacaktırdır.

3. İki orijinal setin üretilmesi durumunda :

(A) gözlem uçağı gözlemci Taraf'ça sağlanmışsa, gözlenen Taraf, gözlem uçuşunun tamamlanmasından sonra, kayıt malzemelerinin iki setinden herhangi birini seçme hakkına sahip olacak ve seçilmeyen set gözlemci Taraf'ça muhafaza edilecektir; veya

(B) gözlem uçağı gözlenen Taraf'ça sağlanmışsa, gözlemci Taraf kayıt malzemelerinin iki setinden herhangi birini seçme hakkına sahip olacak ve seçilmeyen set gözlenen Taraf'ça muhafaza edilecektir.

4. Gözlem uçağının gözlemci Taraf'ça sağlanması durumunda, gözlenen Taraf, yana bakışlı sentetik radar tarafından toplanan bilgiyi, tercihine bağılı olarak, ya ham bilgi ya da radar görüntüsü biçiminde alma hakkına sahip olacaktır.

5. Gözlem uçağının gözlenen Taraf'ça sağlanması durumunda, gözlemci Taraf yana bakışlı sentetik radar tarafından toplanan bilgileri, tercihine bağılı olarak, ya ham bilgi ya da radar görüntüsü biçiminde alma hakkına sahip olacaktır.

BÖLÜM IV : ALGILAYICILARDAN ALINAN BİLGİYE NÜFUZ

Her Taraf Devlet, bir gözlem uçuşu sırasında algılayıcılar tarafından toplanan bilgilerin kopyalarını gözlemci Taraf'tan talep etme ve alma hakkına sahip olacaktır. Bu kopyalar bir gözlem uçuşu sırasında algılayıcılar tarafından toplanan orijinal bilgilerden üretilen ilk kopya şeklinde olacaktır. Kopyaları talep eden Taraf Devlet, ayrıca, gözlenen Taraf'a da bildirimde bulunacaktır. Bilgi kopyalarına ilişkin talep aşağıdaki hususları içerecektir :

(A) gözlemci Taraf;

(B) gözlenen Taraf;

(C) gözlem uçuşunun tarihi;

(D) bilgilerin toplandığı algılayıcı;

(E) gözlem döneminin bilgilerin toplandığı kısmı veya kısımları; ve

(F) ya negatife ya pozitifin ya da manyetik bant şeklindeki kayıt malzemesi kopyasının tipi ve formatı.

Madde X

AÇIK SEMALAR DANIŞMA KOMİSYONU

1. Bu Antlaşma'nın hedeflerine ulaşılmasını sağlamak ve hükümlerinin uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla, Taraf Devletler bir Açık Semalar Danışma Komisyonu oluşturdular.

2. Açık Semalar Danışma Komisyonu oybirliğiyle karar alacak ve tavsiyelerde bulunacaktır. Oybirliği, bir kararın alınmasına veya bir tavsiyenin yapılmasına herhangi bir Taraf Devlet'çe itiraz edilmediğı şeklinde anlaşılacaktır.

3. Her Taraf Devlet, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda, gözlenen Taraf'ın gözlem uçağı sağladığı durumlara ilişkin herhangi bir konu da dahil olmak üzere, bu Antlaşma'yla ilgili herhangi bir konuyu tartışmaya açma ve gündeme aldırma hakkına sahip olacaktır.

4. Açık Semalar Danışma Komisyonu çerçevesinde bu Antlaşma'ya Taraf Devletler :
- (A) bu Antlaşma'nın hükümlerine uyma ile ilgili sorunları ele alacaklar;
- (B) bu Antlaşma'nın uygulanması sırasında ortaya çıkabilecek belirsizlikleri ve yorum farklılıklarını gidermeye çalışacaklar;
- (C) bu Antlaşma'ya katılma başvurularını inceleyecek ve karara bağlayacaklar; ve
- (D) bu Antlaşma'nın hükümleri çerçevesinde, bu Antlaşma'ya diğer Devletler'in katılması üzerine alınması gerekli görülen teknik ve idarî önlemleri kararlaştıracaklardır.

5. Açık Semalar Danışma Komisyonu, XVI ncı Madde uyarınca görüşülüp onaylanmak üzere, bu Antlaşma'da değişiklik yapılmasını teklif edebilir. Açık Semalar Danışma Komisyonu ayrıca bu Antlaşma'nın işlerliğini ve etkililiğini, mevcut hükümlerle tutarlı kalarak, daha da geliştirme yolları üzerinde mutabakata varabilir. Sadece, III üncü Madde ve A Eki çerçevesinde aktif kotaların yıllık dağılımında yapılacak ayarlamalar, IV üncü Madde çerçevesinde algılayıcıların kategorileri veya yeteneklerinde yapılacak güncelleştirmeler ve ilaveler, L Eki, I inci Bölüm, 9 uncu paragraf çerçevesinde masrafların paylaşımının gözden geçirilmesi, IX uncu Madde, III üncü ve IV üncü Bölümler çerçevesinde bilgilerin paylaşımına ve kullanıma sunulmasına ilişkin düzenlemeler ve VI ncı Madde, I inci Bölüm, 21 inci paragraf çerçevesinde görev raporlarının kullanımı ile idarî ve teknik nitelikli küçük sorunlar dolayısıyla yapılacak iyileştirmeler, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda karara bağlanacak ve bu Antlaşma'nın değiştirilmesi anlamını taşımayacaktır.

6. Aksine karar almadıkça, Açık Semalar Danışma Komisyonu, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı Çatışma Önleme Merkezi'nin tesislerinden ve idarî desteğinden veya Viyana'daki diğer mevcut tesislerden yararlanma talebinde bulunacaktır.

7. Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun çalışmasına ilişkin usuller bu Antlaşma'nın L Eki'nde belirtilmiştir.

Madde XI

BİLDİRİMLER VE RAPORLAR

Taraf Devletler, bu Antlaşma'nın gerektirdiği bildirimleri ve raporları yazılı olarak göndereceklerdir. Taraf Devletler sözkonusu bildirimleri ve raporları diplomatik kanallardan veya, tercihlerine bağlı olarak, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın iletişim şebekesi gibi diğer resmî yollardan göndereceklerdir.

Madde XII

SORUMLULUK

Bir Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın uygulanması sırasında, diğer Taraf Devletler'e veya bunların gerçek veya tüzelkişilerine veya onların mallarına verdiği zararlar için, uluslararası hukuk ve temüller uyarınca, tazminat ödemekten sorumlu olacaktır.

Madde XIII

PERSONELİN BELİRLENMESİ VE AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR BÖLÜM I : PERSONELİN BELİRLENMESİ

1. Her Taraf Devlet, onay belgesini, Saklayıcı Devletler'den birine tevdi ettiği anda, algılayıcılarından elde edilen bilgilerin işlenmesini gözlemek de dahil olmak üzere sözkonusu Taraf Devlet için gözlem uçuşlarının icrasıyla ilgili tüm görevleri yürütecek personelinin bir listesini, incelenmek üzere, diğer tüm Taraf Devletler'e verecektir. Belirlenmiş personel listeleri herhangi bir zamanda 400 kişiden fazla personeli içermeyecektir. Listelerde, belirlenmiş personele mensup her kişinin adı, cinsiyeti, doğum yeri, doğum tarihi, pasaport numarası ve görevi yer alacaktır. Her Taraf Devlet, bu Antlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonraki otuz gün içerisinde ve bundan sonra her altı ayda bir belirlenmiş personel listesinde değişiklik yapma hakkına sahip olacaktır.

2. Orijinal veya değiştirilmiş herhangi bir listeye dahil bir kişinin listeyi inceleyen bir Taraf Devlet için kabul edilemez olması durumunda, sözkonusu Taraf Devlet listeyi almasından sonraki 30 gün içerisinde listeyi veren Taraf Devlet'e, sözkonusu kişinin itiraz eden Taraf Devlet tarafından kabul edilmeyeceğini bildirecektir. Bu 30 günlük süre içerisinde kabul edilmediği bildirilmeyen kişiler kabul edilmiş sayılacaklardır. Bir Taraf Devlet, bir kişinin kabul edilemez olduğunu daha sonra belirlediği takdirde, sözkonusu kişiyi belirlemiş olan Taraf Devlet'e bu yönde bildirimde bulunacaktır. Kabul edilemeyeceği bildirilen kişiler itiraz eden Taraf Devlet'e daha önce sunulmuş olan listeden çıkartılacaklardır.

3. Gözlenen Taraf, kabul edilen her kişinin, algılayıcılardan elde edilen bilgilerin işlenmesini gözlemek de dahil olmak üzere, gözlem uçuşlarının icrasıyla ilgili görevleri yerine getirmek amacıyla sözkonusu Taraf Devlet'in ülkesine girmesini ve orada kalmasını sağlamak için vize ve gerekli olan diğer tüm belgeleri verecektir. Vizeler ve diğer belgeler :

(A) kişinin kabul edilebilir sayıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde ve vizenin geçerliliği 24 aydan daha az olmayacak şekilde; veya

(B) kişinin giriş noktasına varışından itibaren bir saat içerisinde ve vizenin geçerliliği kişinin görevi süresince devam edecek şekilde; veya

(C) ilgili Taraf Devletler'in karşılıklı mutabakatıyla diğer herhangi bir zamanda verilecektir.

BÖLÜM II : AYRICALIKLAR VE BAĞIŞIKLIKLAR

1. Bu Madde'nin I inci Bölüm, 1 inci paragraf hükümleri uyarınca belirlenmiş personele, kişisel çıkarları için değil, bu Antlaşma'nın uygulanması amacıyla görevlerini etkin biçimde yerine getirebilmeleri için, bundan sonra Viyana Sözleşmesi olarak anılacak olan 18 Nisan 1961 tarihli Diplomatik İlişkilere Dair Viyana Sözleşmesi'nin 29 uncu Maddesi; 30 uncu Madde, 2 nci paragrafı; 31 inci Madde 1 inci, 2 nci, ve 3 üncü paragrafları ve 34 üncü ve 35 inci Maddeleri çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan ayrıcalık ve bağışıklıklar sağlanacaktır. Ayrıca, belirlenmiş personele ithalatı veya ihracatı kanunla yasaklanan veya karantina kurallarına göre kontrole tabi olan maddeler dışında, Viyana Sözleşmesi'nin 36 ncı Madde, 1 inci paragraf, (b) alt paragrafı çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan ayrıcalıklar da sağlanacaktır.

2. Sözkonusu ayrıcalıklar ve bağışıklıklar belirlenmiş personele, gözlenen Taraf'ın ülkesine varışları ile ülkeden ayrılışları arasındaki tüm dönemi, ayrılışlarından sonra ise, daha önce resmî görevlerini icra ettikleri sırada işledikleri, fiilleri kapsayacak şekilde sağlanacaktır. Sözkonusu personele ayrıca, diğer Taraf Devletler'in ülkesinden transit geçiş yaptıkları sırada, Viyana Sözleşmesi'nin 40 inci Maddesi, 1 inci paragrafı çerçevesinde diplomatik görevlilere tanınan ayrıcalıklar ve bağışıklıklar da sağlanacaktır.

3. Adaletin işlenmesini engellediği ve bu Antlaşma'yı zedelemekten kaldırılmasının mümkün olduğu durumlarda, yargı bağışıklığı gözlemci Taraf'ça kaldırılabilir. Gözlemci Taraf'ın uyrukluğunda bulunmayan personelin bağışıklığı sadece sözkonusu personelin uyrukluğunda buldukları Taraf Devletler'ce kaldırılabilir. Bağışıklığın kaldırılması daima açık biçimde gerçekleştirilmelidir.

4. Bu Antlaşma ile sağlanan ayrıcalık ve bağışıklıklarına veya gözlemci Taraf'ın haklarına zarar verilmemek kaydıyla, gözlenen Taraf'ın kanunlarına ve kurallarına saygı göstermek belirlenmiş personelin görevidir.

5. Personelin ulaşım araçlarına, bu Antlaşma'da aksi öngörülmediği takdirde, Viyana Sözleşmesi'nin 22 nci Maddesi 3 üncü paragrafı çerçevesinde bir diplomatik misyonun ulaşım araçlarına tanınan arama, elkoyma, haciz veya icradan bağışıklıklarının aynısa sağlanacaktır.

Madde XIV

BENELUX

1. Sadece bu Antlaşma'nın II'den IX'a kadar olan Maddeleri ile XI inci Maddesi ve (A)'dan (I)'ye kadar olan ekleriyle K Eki amaçları için, Belçika Krallığı, Lüksemburg Büyük Dükalığı ve Hollanda Krallığı, bundan böyle Benelux adıyla anılacak olan tek bir Taraf Devlet sayılacaktır.

2. XV inci Madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yukarıda sözü edilen Taraf Devletler diğer tüm Taraf Devletler'e bildirimde bulunmak suretiyle bu düzenlemeyi sona erdirebilirler. Bu düzenleme sözkonusu bildirimden sonraki 60 günlük dönemi izleyen 31 Aralık tarihinde sona ermiş sayılacaktır.

Madde XV

YÜRÜRLÜK SÜRESİ VE ÇEKİLME

1. Bu Antlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

2. Bir Taraf Devlet bu Antlaşma'dan çekilme hakkına sahip olacaktır. Antlaşma'dan çekilmeyi amaçlayan bir Taraf Devlet çekilme kararını Saklayıcı Devletler'den birine, öngördüğü çekilme tarihinden en az altı ay önce ve diğer tüm Taraf Devletler'e bildirecektir. Saklayıcı Devletler bu bildirimden diğer tüm Taraf Devletler'e derhal bilgi vereceklerdir.

3. Bir Taraf Devlet'in bu Madde'nin 2 nci paragrafı uyarınca bu Antlaşma'dan çekilme kararını bildirmesi durumunda, Saklayıcı Devletler, çekilmenin bu antlaşma üzerindeki etkisini görüşmek üzere, sözkonusu bildirim alınmasından sonraki 30 günden daha az ve 60 günden daha fazla olmayan bir süre içerisinde Taraf Devletler'in katılacağı bir konferans düzenleyeceklerdir.

Madde XVI

DEĞİŞİKLİKLER VE PERİYODİK GÖZDEN GEÇİRME

1. Her Taraf Devlet, bu Antlaşma'ya değişiklik önermek hakkına sahip olacaktır. Önerilen her değişikliğin metni Saklayıcı Devletler'den birine sunulacak, Saklayıcı Devlet de bunu, değerlendirilmek üzere, tüm Taraf Devletler'e dağıtacaktır. Önerilen değişikliğin dağıtılmasından sonraki 90 günlük süre içerisinde en az üç Taraf Devlet'in talep etmesi durumunda, Saklayıcı Devletler önerilen değişikliği görüşmek üzere Taraf Devletler'in katılacağı bir konferans düzenleyeceklerdir. Böyle bir konferans sözkonusu taleplerin üçüncüsünün alınmasından sonraki 30 günden erken ve 60 günden geç olmayan bir tarihte toplanacaktır.

2. Bu Antlaşma'da yapılacak bir değişiklik, tüm Taraf Devletler'in, değişikliği kabul ettiklerini, önerilen değişikliğin dağıtımından sonraki 90 günlük süre içerisinde bir Saklayıcı Devlet'e yazılı olarak bildirmeleri ya da değişikliği kabul ettiklerini bu Madde'nin 1 inci paragrafı uyarınca toplanan konferansta ifade etmeleri suretiyle onaylamalarına bağlı olacaktır. Bu şekilde onaylanan bir değişiklik, XVII nci Madde, 1 inci paragraf hükümleri uyarınca onay işlemine tabi tutulacak ve Taraf Devletler'in onay belgelerini tevdi etmelerinden 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3. En az üç Taraf Devlet'in daha önce talepte bulunmaları haricinde, Saklayıcı Devletler bu antlaşma'nın yürürlüğe girmesinden üç yıl sonra ve müteakiben beşer yıllık aralarla bu Antlaşma'nın uygulanmasının gözden geçirilmesi amacıyla Taraf Devletler'in katılacağı bir konferans düzenleyeceklerdir.

Madde XVII

SAKLAYICI DEVLETLER, YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ VE KATILIM

1. Bu Antlaşma her Taraf Devlet'çe anayasal usullerine göre onay işlemine tabi tutulacaktır. Onay belgeleri ve katılım belgeleri, Saklayıcı Devletler olarak belirlenen Kanada Hükümeti veya Macaristan Cumhuriyeti Hükümeti'ne veya her ikisine tevdi edilecektir. Bu Antlaşma Birleşmiş Milletler Yasası'nın 102 nci Maddesi çerçevesinde Saklayıcı Devletler'ce kayda geçirilecektir.

2. Bu Antlaşma, Saklayıcı Devletler'inki ve A Eki'nde belirtilen pasif kotalarının bireysel dağılımı sekiz veya daha fazla olan Taraf Devletler'inki de dahil olmak üzere, yirmi onay belgesinin tevdi edilmesinden 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

3. Bu Antlaşma Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Kazakistan, Kırgızistan, Moldova, Tacikistan, Türkmenistan ve Özbekistan'ın imzasına açık ve sözkonusu ülkelerin onayına tabi bulunmaktadır. Bu Madde'nin 2 nci paragrafı hükümleri uyarınca yürürlüğe girmesinden önce bu Antlaşma'yı imzalamayan bu Devletler'den herhangi biri Saklayıcı Devletler'den birine katılım belgesini tevdi etmek suretiyle herhangi bir zamanda Antlaşma'ya katılabilir.

4. Bu Antlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonraki altı ay boyunca, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'na katılan diğer herhangi bir Devlet Saklayıcı Devletler'den birine yazılı bir talep sunmak suretiyle katılım için başvurabilir. Böyle bir talebi alan Saklayıcı Devlet, bunu tüm taraf Devletler'e derhal dağıtacaktır. Bu antlaşma'ya katılım için başvuruda bulunan Devletler, ayrıca, istedikleri takdirde, kendilerine bir pasif kota ve bu kotanın düzeyinin tahsis edilmesini talep edebilirler.

Konu Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun bir sonraki olağan toplantısında görüşülecek ve uygun bir süre içerisinde karara bağlanacaktır.

5. Bu Antlaşma'nın yürürlüğe girişini takip eden altı aydan sonra, Açık Semalar Danışma Komisyonu bu antlaşma'nın amaçlarına katkıda bulunmaya muktedir ve istekli olduğuna karar verdiği herhangi bir Devlet'in bu Antlaşma'ya katılımını gözönünde bulundurabilir.

6. Antlaşma'nın yürürlüğe giriş zamanına kadar onay belgesini tevdi etmemiş olan, ancak, bu Antlaşma'yı daha sonra onaylayan veya ona katılan herhangi bir Devlet için bu Antlaşma onay veya katılım belgesinin tevdi edildiği tarihten 60 gün sonra yürürlüğe girecektir.

7. Saklayıcı Devletler aşağıdaki hususları tüm Taraf Devletler'e derhal bildireceklerdir :

(A) her onay belgesinin verilmiş tarihi ve bu Antlaşma'nın yürürlüğe giriş tarihi;

(B) katılma başvurusunun tarihi, katılma talebinde bulunan Devlet'in adı ve katılma işleminin sonucu;

(C) her katılma belgesinin verilmiş tarihi ve sonradan katılan her Devlet için bu antlaşma'nın yürürlüğe giriş tarihi;

(D) XV inci ve XVI nci Maddeler çerçevesinde bir konferans düzenlenmesi;

(E) XV inci Madde uyarınca Antlaşma'dan herhangi bir çekilme ve bunun geçerli olacağı tarih;

(F) bu Antlaşma'da yapılacak herhangi bir değişikliğin yürürlüğe giriş tarihi; ve

(G) bu Antlaşma'nın Saklayıcı Devletler'ce Taraf Devletler'e bildirilmesini gerektirdiği diğer herhangi bir konu.

Madde XVIII

ANTLAŞMA'NIN GEÇİCİ UYGULAMASI VE YÜRÜTÜLMESİNİN AŞAMALANDIRILMASI

Bu Antlaşma'nın yürütülmesini kolaylaştırmak amacıyla hükümlerinden bazıları geçici olarak uygulanacak, diğerleri aşamalar halinde yürütülecektir.

BÖLÜM I : GEÇİCİ UYGULAMA

1. XVII nci Madde haledar edilmemek kaydıyla, imzacı Devletler bu antlaşma'nın aşağıdaki hükümlerini geçici olarak uygulayacaklardır :

(A) VI nci Madde, I inci Bölüm, 4 üncü paragraf;

(B) X uncu Madde, 1 inci, 2 nci, 3 üncü, 6 ncı ve 7 nci paragraflar;

(C) XI inci Madde;

(D) XIII üncü Madde, I inci Bölüm, 1 inci ve 2 nci paragraflar;

(E) XIV üncü Madde; ve

(F) L Eki, I inci Bölüm.

2. Bu geçici uygulama, bu Antlaşma'nın imzaya açıldığı tarihten sonraki 12 aylık dönem boyunca geçerli olacaktır. Geçici uygulama döneminin sona ermesinden önce bu Antlaşma'nın yürürlüğe girmemesi durumunda, sözkonusu dönem tüm imzacı Devletler karar verdikleri takdirde uzatılabilir. Herhalükarda, geçici uygulama dönemi bu Antlaşma'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte son bulacaktır. Ancak, Taraf Devletler, bu Antlaşma'yı onaylamamış olan imzacı Devletler bakımından geçici uygulama dönemini uzatmaya karar verebilirler.

BÖLÜM II : YÜRÜTMENİN AŞAMALANDIRILMASI

1. Yürürlüğe girdikten sonra bu Antlaşma, bu Bölüm'de yer verilen hükümler uyarınca aşamalar halinde yürütülecektir. Bu Bölüm'ün 2'den 6 ncı paragrafa kadar olan hükümleri bu Antlaşma'nın yürürlüğe girişinden, yürürlüğe girişin gerçekleştiği yılı izleyen üçüncü yılın 31 Aralık'ına kadar geçecek dönem boyunca uygulanacaktır.

2. IV üncü Madde, 1 inci paragraf hükümleri saklı kalmak kaydıyla, gözlemci ve gözlenen Taraflar'ca aksine karar alınmadığı takdirde, hiçbir Taraf Devlet yukarıdaki 1 inci paragrafta tanımlanan dönem boyunca, gözlem uçağına takılı ise, bir kızıl ötesi algılayıcı cihazı kullanmayacaktır. Bu tür algılayıcılar D Eki uyarınca belgelemeye tabi olmayacaktır. Bu tür bir algılayıcıyı gözlem uçağından ayırmak güç ise bu takdirde, IV üncü Madde, 4 üncü paragraf uyarınca gözlem uçuşlarının icrası sırasında kapaklarla veya çalışmasını engelleyecek diğer aygıtlarla örtülecektir.

3. IV üncü Madde, 9 uncu paragraf hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Bölüm'ün 1 inci paragrafında belirlenen dönem boyunca, hiçbir Taraf Devlet, IV üncü Madde, 2 nci paragrafta belirlenen azamî yetenekte ve sayılarda olan her algılayıcı kategorisindeki algılayıcılarla donatılmış bir gözlem uçağını, sözkonusu gözlem uçağının :

(A) tek bir optik panoramik kamera; veya

(B) bir çiftten az olmayan optik framing kameralarla donatılmış olması şartıyla, sağlamak zorunda olmayacaktır.

4. Bu Antlaşma'nın B Eki, II nci Bölümü, 2 nci paragrafı, (A) alt paragrafı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bilgi kayıt malzemelerine, bu Bölüm'ün 1 inci paragrafında belirlenen süre boyunca Taraf Devletler'in mevcut uygulamaları uyarınca notlar eklenecektir.

5. VI ncı Madde, I inci Bölüm, 1 inci paragraf hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu Bölüm'ün 1 inci paragrafında belirlenen dönem boyunca hiçbir Taraf Devlet yakıt ikmali yapmaksızın belirli bir mesafeye ulaşabilen herhangi bir uçak talep etme hakkına sahip olmayacaktır.

6. Bu Bölüm'ün 1 inci paragrafında belirlenen dönem boyunca, aktif kotaların dağıtımı bu Antlaşma'nın A Eki, II nci Bölümü, 2 nci paragraf hükümleri uyarınca yapılacaktır.

7. İlave algılayıcı kategorilerinin dahil edilmesi veya mevcut algılayıcı kategorilerinin yeteneklerinin geliştirilmesi bakımından yapılacak ek aşamalandırmalar, bu tür algılayıcı kategorilerinin dahil edilmesi veya geliştirilmesine ilişkin IV üncü Madde, 3 üncü paragraf hükümleri uyarınca, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda görüşülecektir.

Madde XIX

ASIL METİNLER

1. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Rusça ve İspanyolca metinleri olan bu Antlaşma'nın orijinaleri Saklayıcı Devletler'in arşivlerinde muhafaza edilecektir. Bu Antlaşma'nın, usulüne uygun şekilde belgelenmiş kopyaları Saklayıcı Devletler'ce tüm Taraf Devletler'e iletilecektir.

EK-A

KOTALAR VE AZAMI UÇUŞ MESAFELERİ

BÖLÜM I. PASİF KOTALARIN TAHSİSİ :

1. Bireysel pasif kotaların tahsisi aşağıda gösterilmiş olup sadece Antlaşma'yı onaylayan Taraf Devletler için geçerli olacaktır :

Almanya Federal Cumhuriyeti için	12
Amerika Birleşik Devletleri için	42
Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubu için	42
Benelux için	6
Bulgaristan Cumhuriyeti için	4
Kanada için	12
Danimarka Krallığı için	6
İspanya Krallığı için	4
Fransa Cumhuriyeti için	12
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı için	12
Yunanistan Cumhuriyeti için	4
Macaristan Cumhuriyeti için	4
İzlanda Cumhuriyeti için	4
İtalya Cumhuriyeti için	12
Norveç Krallığı için	7
Polonya Cumhuriyeti için	6
Portekiz Cumhuriyeti için	2
Romanya için	6
Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti için	4
Türkiye Cumhuriyeti için	12
Ukrayna için	12

2. XVII nci Madde ve X uncu Madde, 4 üncü paragraf, (C) alt paragrafı hükümleri uyarınca bu Antlaşma'yı ilave bir Devlet'in onaylaması veya ona katılması durumunda ve X uncu Madde, 4 üncü paragraf, (D) alt paragrafını gözönünde bulundurarak, söz konusu Devlet'e pasif kotaların tahsisi Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun, onay veya katılım belgesinin verildiği tarihi izleyen olağan toplantısında ele alınacaktır.

BÖLÜM II : GÖZLEM UÇUŞLARI İÇİN AKTİF KOTALARIN İLK DAĞITIMI

1. Antlaşma'nın III üncü Madde, I inci Bölüm, 6 ncı paragrafı çerçevesinde aktif kotaların ilk dağıtımı her Taraf Devlet'in, ülkesi üzerinde, bu Ek'in I inci Bölüm, I inci paragrafında belirlenen tahsisli bireysel pasif kotaların, en yakın tam sayıya tamamlanacak biçimde, % 75'inden daha büyük olmayan sayıda gözlem uçuşunu kabul etmek zorunda olmasını sağlayacak biçimde gerçekleştirilecektir. Bu temele dayanılarak ve Viyana'da Açık Semalar Konferansı çerçevesinde müzakerelerde bulunmuş olan Taraf Devletler için, birbirleri bakımından yapılacak ilk dağıtım Antlaşma'nın yürürlüğe gidiği tarihten Antlaşma'nın yürürlüğe girişinin gerçekleştiği yılı izleyen 31 Aralık tarihine kadar geçerli olacak ve sadece Antlaşma'yı onaylamış olan Taraf Devletler için yürürlükte bulunacaktır. Bu ilk dağılım aşağıda gösterilmiştir :

Almanya Federal Cumhuriyeti, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde üç gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Amerika Birleşik Devletleri, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde sekiz gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde Kanada ile ortaklaşa olmak üzere bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubu Antlaşma'nın XIV üncü Maddesi'nde atıfta bulunulan Benalux'ün ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Kanada'nın ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Danimarka Krallığı'nın ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Fransa Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde üç gözlem uçuşu, Almanya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde üç gözlem uçuşu, Yunanistan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, İtalya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Norveç Krallığı'nın ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı'nın ülkesi üzerinde üç gözlem uçuşu ve Amerika Birleşik Devletleri'nin ülkesi üzerinde dört gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Benelux olarak anılan, Belçika Krallığı, Lüksemburg Büyük Dükalığı ve Hollanda Krallığı, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Polonya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Bulgaristan Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, İtalya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Kanada, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde Amerika Birleşik Devletleri'yle ortaklaşa olmak üzere bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Danimarka Krallığı, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Polonya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

İspanya Krallığı, Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Fransa Cumhuriyeti, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde üç gözlem uçuşu ve Romanya'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde üç gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Yunanistan Cumhuriyeti, Bulgaristan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Romanya'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Macaristan Cumhuriyeti, Romanya'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

İtalya Cumhuriyeti, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Macaristan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde Türkiye Cumhuriyeti ile ortaklaşa olmak üzere bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Norveç Krallığı, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu ve Polonya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Polonya Cumhuriyeti, Almanya Federal Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Romanya, Bulgaristan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, Yunanistan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, Macaristan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti, Almanya Federal Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Türkiye Cumhuriyeti, Beyaz Rusya Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubunun ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu, Bulgaristan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Ukrayna'nın ülkesi üzerinde, biri İtalya Cumhuriyeti ile ortaklaşa olmak üzere, iki gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

Ukrayna, Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, Macaristan Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, Polonya Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu, Romanya'nın ülkesi üzerinde bir gözlem uçuşu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi üzerinde iki gözlem uçuşu icra etmek hakkına sahip olacaktır;

2. Bu ilk dağıtımın ardından ve Antlaşma'nın bu bakımdan aktif kotaların kullanımı için XVIII inci Madde'de belirlendiği üzere tümüyle yürürlüğe gireceği tarihe kadar yıllık dağıtımlar bireysel pasif kotaların tahsisi ile ilgili olarak bu Bölüm'ün 1 inci paragrafıyla getirilen % 75 kuralına dayandırılacaktır.

3. Antlaşma'nın tümüyle yürürlüğe gireceği tarihten itibaren her Taraf Devlet, talep edildiği takdirde, ülkesi üzerinde, aktif kotaların müteakip dağıtımları sırasında, en fazla bireysel pasif kotasının toplam miktarı kadar gözlem uçuşunu kabul edecektir. Mümkün olduğu veya talep edildiği hallerde ve aksine mutabakat olmadıkça, bu dağıtımlar ilk dağıtımda dağıtılan aktif kotalarla orantılı bir artırıma dayandırılacaktır.

4. XVII nci Madde hükümleri uyarınca, Antlaşma'yı ilave bir Devlet'in onaylaması veya ona katılması durumunda aktif kotaların sözkonusu Devlet'e dağıtımı, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun onay veya katılım belgesinin verildiği tarihi izleyen olağan toplantısında, aşağıdaki hükümler çerçevesinde, ele alınacaktır :

(A) ilgili ülkeler arasında aksine mutabakat olmadıkça, onaylayan veya katılan Devlet bu Ek'in I inci Bölüm, 2 nci paragraf hükümleri uyarınca sözkonusu Devlet'e tahsis edilen pasif kota ve gözlem uçuşu talep edilen Taraf Devletler'in pasif kotaları çerçevesinde Taraf Devletler'in ülkeleri üzerinde gözlem uçuşları talep etmek hakkına sahip olacaktır; ve

(B) tüm Taraf Devletler, aynı zamanda kendi aktif kotaları ve sözkonusu Devlet'e tahsis edilen pasif kota çerçevesinde imzalayan veya katılan Devlet'in ülkesi üzerinde gözlem uçuşları talep etme hakkına sahip olacaklardır.

BÖLÜM III : GÖZLEM UÇUŞLARININ AZAMÎ UÇUŞ MESAFELERİ

Gözlenen Taraflar'ın ülkeleri üzerinde her Açık Semalar meydanından başlayan gözlem uçuşlarının azamî uçuş mesafeleri aşağıdaki gibidir :

Almanya Federal Cumhuriyeti	
WUNSTORF	1,200 kilometre
LANDSBERG-LECH	1,200 kilometre
Amerika Birleşik Devletleri	
WASHINGTON-DULLES	4,900 kilometre

3980

5.4.1994

TRAVIS AFB	4,000 kilometre
ELMENDORF AFB	3,000 kilometre
LINCOLN-MUNICIPAL	4,800 kilometre
Be yaz Rusya ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler grubu	
KUBINKA	5,000 kilometre
ULAN UDE	5,000 kilometre
VORKUTA	6,500 kilometre
MAGADAN	6,500 kilometre
Benelux	
ZAVENTEM/MELSBROEK	945 kilometre
Bulgaristan Cumhuriyeti	
SOFIA	660 kilometre
BURGAS	660 kilometre
Kanada	
OTTAWA	5,000 kilometre
IQALUIT	6,000 kilometre
YELLOWKNIFE	5,000 kilometre
Danimarka Krallığı	
METROPOLİTAN	800 kilometre
FAROE ADALARI	250 kilometre
GRÖNLAND	5,600 kilometre
İspanya Krallığı	
GETAFE	1,300 kilometre
GANDO	750 kilometre
VALENCIA	1,300 kilometre
VALLADOLID	1,300 kilometre
MORON	1,300 kilometre
Fransa Cumhuriyeti	
ORLEANS-BRİCY	1,400 kilometre
NICE-COTA D'AZUR	800 kilometre
TOULOUSE-BLAGNAC	700 kilometre
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı	
BRİZE NORTON	1,150 kilometre
SCAMPTON	1,150 kilometre
LEUCHARS	1,150 kilometre
SCİLLY ADALARI ile birlikte	1,500 kilometre
SHETLAND ADALARI ile birlikte	1,500 kilometre
Yunanistan Cumhuriyeti	
THESSALONIKI	900 kilometre
ELEFİS	900 kilometre
GİRİT, KARPATOS, RODOS,	
KOS ADALARI ile birlikte	1,100 kilometre
Macaristan Cumhuriyeti	
BUDAPEST-FERİHEGY	860 kilometre
İzlanda Cumhuriyeti	1,500 kilometre

3980

5.4.1994

İtalya Cumhuriyeti	
MILANO-MALPENSA	1,330 kilometre
PALERMO-PUNTA RAISI	1,400 kilometre
Norveç Krallığı	
OSLO-GARDERMOEN	1,700 kilometre
TROMSOE-LANGNES	1,700 kilometre
Polonya Cumhuriyeti	
WARSZAWA-OKECIE	1,400 kilometre
Portekiz Cumhuriyeti	
LISBOA	1,200 kilometre
Sta. MARIA	1,700 kilometre
PORTO SANTO	1,030 kilometre
Romanya	
BUCHAREST-OTOPENI	900 kilometre
TIMISOARA	900 kilometre
BACAU	900 kilometre
Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti	
PRAHA	600 kilometre
BRATISLAVA	700 kilometre
KOSOCE	400 kilometre
Türkiye Cumhuriyeti	
ESKİŞEHİR	1,500 kilometre
DIYARBAKIR	1,500
Ukrayna	
BORISPOL	2,100 kilometre

EK-B

ALGILAYICILARA İLİŞKİN BİLGİLER

BÖLÜM I. TEKNİK BİLGİLER

1. IV üncü Madde, 10 uncu paragraf çerçevesinde, her Taraf Devlet bu antlaşma'nın V inci Maddesi çerçevesinde sözkonusu Taraf Devlet'çe belirlenmiş gozlem uçağına takılı olan her algılayıcı hakkında bu Bölüm'de sıralanan uygun teknik bilgileri diğer tüm Taraf Devletlere bildirecektir.

2. Optik panoramik ve framing kameraları için aşağıdaki teknik bilgiler verilecektir :

(A) tipi ve modeli;

(B) tarama açısı veya uçuş hattının enine ve boyuna göre görüş açısı;

(C) milimetre çarpı milimetre cinsinden film ebadı;

(D) saniye cinsinden poz zamanı;

(E) kullanılan optik filtrelerin tipleri ve renkleri ve filtre faktörleri;

(F) her objektif için :

(1) ismi;

(2) milimetre cinsinden odak uzaklığı;

(3) maksimum diyafram ayarı;

(4) 1'e 1000 kontrast oranındaki çözülme takatı veya maksimum diyafram ayarında 1.0'ı ve-

ren

3980

5.4.1994

modülasyon;

(G) saniye cinsinden minimum ve maksimum kamera poz zaman aralıkları veya, mümkün ise, saniyedeki poz adedi olarak sayıkl aralıkları;

(H) mümkünse azamî film sürati;

(I) framing film kameraları için derece cinsinden, ufuktan ölçülen maksimum veya dikeyden ölçülen minimum bağlantı açısı; ve

(J) mümkünse, metre cinsinden, maksimum çalışma irtifai.

3. Video kameralar için aşağıdaki teknik bilgiler verilecektir ;

(A) tipi ve modeli;

(B) uçuş hattının enine ve boyuna göre derece cinsinden görüş açısı;

(C) objektif için;

(1) milimetre cinsinden odak uzaklığı;

(2) maksimum diyafram ayarı;

(3) 1'e 1000 kontrast oranındaki çözülme takatı veya maksimum diyafram ayarında 1.0'ı veren modülasyon;

(D) mikrometre cinsinden detektör eleman ebadı veya tüp hakkında eşiti bilgiler;

(E) detektör elemanlarının sayısı;

(F) lux/santimetrekare veya watt/santimetrekare cinsinden sistem ışık hassasiyeti; ve

(G) nanometre cinsinden tayf bant genişliği.

4. Kızılötesi algılayıcılar için aşağıdaki teknik bilgiler verilecektir :

(A) tipi ve modeli;

(B) derece cinsinden tarama açısı veya görüş açısı;

(C) miliradyan cinsinden, uçuş hattının enine ve boyuna minimum anlık görüş açısı;

(D) mikrometre cinsinden tayf bant genişliği;

(E) santigrad cinsinden ayırt edilebilen minimum ısı farkı;

(F) santigrad cinsinden detektörün çalışma sırasındaki ısısı;

(G) sistemin, açıldıktan sonra, çalışmaya başlaması ve normal çalışma ısısına kadar soğuması için gerekli olan dakika cinsinden zaman;

(H) mümkünse, maksimum çalışma süresi;

(I) maksimum hız bölü yükseklik oranı; ve

(J) mümkünse, metre cinsinden, maksimum çalışma irtifai.

5. Yana bakışlı sentetik radarlar için aşağıdaki teknik bilgiler verilecektir :

(A) tipi ve modeli;

(B) megahertz cinsinden, radar frekans bantları ve özel çalışma frekansı;

(C) polarizasyonlar;

(D) metre veya saniyedeki radar pals sayısı;

(E) radar hüzmesinin yerdeki izinin yakın noktasının düşey hat ile yaptığı açı;

(F) kilometre cinsinden, tarama genişliği;

(G) mesafe ve mail hattaki, metre cinsinden, yer çözülmesi;

(H) mümkünse, metre cinsinden, maksimum çalışma irtifai; ve

(I) watt cinsinden, çıkış takatı.

6. Fotoğraf filmi üzerine bilgi kaydeden algılayıcılar için aşağıdaki teknik bilgiler verilecektir

(A) her algılayıcı ile kullanılacak film tipleri;

(B) milimetre cinsinden, film genişliği;

(C) l'e 1000 kontrast oranındaki çözülme takati veya maksimum diyafram ayarında 1.0'ı veren eşiti modülasyon;

(D) her tip film için, metre cinsinden, magazin kapasitesi.

7. Diğer kayıt cihazlarına kayıt yapan algılayıcılar için aşağıdaki teknik bilgiler verilecektir :

(A) bilgi kayıt teçhizatının tipi ve modeli;

(B) bilgi kayıt cihazının tipi ve formatı;

(C) mümkünse, hertz cinsinden, bant genişliği;

(D) mümkünse, megabit/saniye cinsinden, bilgi kayıt oranı;

(E) dakika veya megabit cinsinden, kayıt cihazının kapasitesi;

(F) algılayıcılar tarafından toplanan bilgilerin ve diğer kayıt cihazlarına kaydedilen bilgilerin depolanmasına ilişkin format.

BÖLÜM II. AÇIKLAYICI BİLGİLERİN KONULMASI

1. Aşağıdaki bilgiler, bu Ek'in Lahika 1 hükümlerine uygun olarak, bir gözlem dönemi sırasında algılayıcılar tarafından toplanan bilgilerin üzerine, her orijinal film negatif magazininin veya diğer kayıt cihazlarının başına gelecek şekilde, konulacaktır :

(A) gözlem uçuşu referans numarası;

(B) gözlem uçuşu tarihi;

(C) algılayıcı tanımlaması;

(D) algılayıcı konfigürasyonu; ve

(E) mümkünse, odak uzunluğu.

2. Aşağıdaki bilgiler gözlem uçağının seyrüsefer ve uçuş sistemlerinden manuel veya elektronik olarak kaydedilecek ve, bu Ek'in Lahika 1 hükümlerine uygun olarak, algılayıcılar tarafından bir gözlem dönemi sırasında toplanan bilgilerin üzerine, görüntüyü engellemeyecek biçimde konulacaktır :

(A) optik kameralar için :

(1) gözlem döneminin başlangıcında ve gözlem dönemi sırasında irtifada, baş veya yer süratinde belirgin bir değişikliğin meydana geldiği herhangi bir ara mevkide ve geçici uygulama dönemi içerisinde Açık Semalar Danışma Komisyonu'nca belirlenecek aralıklarda :

(a) yer seviyesinden olan yükseklik;

(b) mevki;

(c) hakiki baş; ve

(d) tarama açısı;

(2) fotoğraf filminin her pozunda :

(a) poz numarası;

(b) zaman; ve

(c) yatış açısı;

(B) video kameralar ve kızılötesi tarama cihazları için, gözlem döneminin başlangıcında ve gözlem dönemi sırasında irtifada, baş veya yer süratinde belirgin bir değişikliğin meydana geldiği herhangi bir ara mevkide ve geçici uygulama dönemi içerisinde Açık Semalar Danışma Komisyonu'nca belirlenecek aralıklarda :

(1) tarih ve zaman;

(2) yer seviyesinden olan yükseklik;

(3) mevki;

(4) hakikî baş; ve

(5) tarama açısı;

(C) Yana bakışlı sentetik radarlar için :

(1) gözlem döneminin başlangıcında ve gözlem dönemi sırasında irtifada, baş veya yer süratinde belirgin bir değişikliğin meydana geldiği herhangi bir ara mevki ve geçici uygulama dönemi içerisinde Açık Semalar Danışma Komisyonunca belirlenecek aralıklarda :

- (a) tarih ve zaman;
- (b) yer seviyesinden olan yükseklik;
- (c) mevki;
- (d) hakikî baş;
- (e) tarama açıklığının uçuş hattına en yakın noktasına olan aşağı bakış açısı;
- (f) tarama genişliği; ve
- (g) polarizasyonlar;

(2) görüntünün doğru olarak işlendiğinden emin olmak için yapılan her ölçüm ile birlikte :

- (a) yer sürati;
- (b) düşme;
- (c) tırmanış açısı; ve
- (d) yatış açısı.

3. Orijinal film negatifinden veya diğer kayıt cihazlarından elde edilen tek poz veya hat fotoğrafları için, bu Bölüm'ün 1 inci ve 2 nci paragraflarında yer alan bilgiler her pozitif baskıya işaretlenecektir.

4. Taraf Devletler, bir gözlem uçuşu sırasında toplanan bilgileri, Açık Semalar Danışma Komisyonu tarafından geçici uygulama döneminde kararlaştırılacak alfanümerik değerleri veya kodları kullanarak işaretleme hakkına sahip olacaklardır.

EK B LAHİKA 1

BİR GÖZLEM UÇUŞU SIRASINDA TOPLANAN BİLGİLERİN İŞARETLENMESİ

1. Gözlem uçuşunun referans numarası aşağıdaki usuller çerçevesinde altı alfanümerik karakterden oluşan tek bir grupla gösterilecektir :

- (A) "OS" harfleri;
- (B) bireysel aktif kotanın ait olduğu takvim yılının son rakamı; ve

(C) Açık Semalar Danışma Komisyonu bünyesinde yıllık gözden geçirme sırasında bir Taraf Devlet'e diğer bir Taraf Devlet'in ülkesi üzerinde dağıtılan aktif kotayı kapsayan, her bireysel gözlem uçuşunu temsil edecek üç haneli bir sayı.

2. Algılayıcı tanımlaması, aşağıdaki usullere göre, iki grubu kapsayan en fazla altı alfanümerik karakterden oluşan tek bir blokla gösterilecektir :

(A) aşağıdaki usullere göre, algılayıcının kategorisini temsil edecek en fazla dört karaktere sahip bir grup :

- (1) "OP" - optik panoramik kamera;
- (2) "OF" - optik framing kamera;
- (3) "TV" - video kamera;
- (4) "IRLS" - kızılötesi tarama cihazı; ve
- (5) "SAR" - yana bakışlı sentetik radar;

(B) aşağıdaki usullere göre, kayıt cihazlarının tipini temsil edecek iki karakterli bir grup :

- (1) "BI" - siyah-beyaz, izo-pankromatik;
- (2) "BM" - siyah-beyaz, monokromatik;
- (3) "BP" - siyah-beyaz, pankromatik;
- (4) "BR" - siyah-beyaz, dönlü;

(5) "TA" - bant, analog; veya

(6) "TD" - bant, dijital.

3. Algılayıcı konfigürasyonu, aşağıdaki usullere göre, üç grubu kapsayan, en fazla dokuz alfanümerik karakterli tek bir blokla gösterilecektir :

(A) algılayıcının gözlem uçağına takılışımı aşağıdaki iki şıktan biri şeklinde göstermek üzere dört alfanümerik karakterli bir grup :

(1) dahili takılış durumunda, bu, "INT" kodu ile tanımlanacak ve bu kodu, gözlem uçağındaki algılayıcının takılma yerini uçağın burnundan kuyruğına doğru gösteren bir numara takip edecektir; veya

(2) podlu takılış durumunda, bu, "POD" kodu ile tanımlanacak ve bu kodu, aşağıdaki üç rakamdan biri takip edecektir :

(a) "L" - sol kanat altına yüklenmiş;

(b) "R" - sağ kanat altına yüklenmiş;

(c) "C" - uçağın orta hattına yüklenmiş;

(B) aşağıdaki usullere göre, takılış tipini gösterecek en fazla üç alfanümerik karakterli bir grup :

(1) algılayıcının düşey hat ile beş dereceden fazla bir açı meydana getirmedığı dikey takılış "V" harfiyle tanımlanacaktır;

(2) algılayıcının düşey hat ile beş dereceden fazla bir açı yaptığı eğimli takılış aşağıdaki iki harften biriyle tanımlanacak, bunu, derece cinsinden, takılış açısı takip edecektir :

(a) "L" - sola bakan;

(b) "R" - sağa bakan;

(3) iki veya daha fazla algılayıcının bindirmeli olarak takılış "F" harfi ile tanımlanacaktır;

(C) bindirmeli yükleme için, algılayıcıların sayısını ve pozisyonunu aşağıdaki biçimde gösterecek en fazla iki rakamlı bir grup :

(1) yüklemde kullanılan toplam algılayıcı sayısını gösteren birinci sayı; ve

(2) gözlem uçağının uçuş istikametine göre soldan sağa doğru her bir algılayıcının pozisyonunu gösteren ikinci sayı.

4. Bir objektifin odak uzaklığı milimetre cinsinden belirtilecektir.

5. Tarih ve zaman, Koordine edilmiş Evrensel Zaman'ın en yakın dakikasına tamamlanarak verilecektir.

6. Gözlem uçağının yer seviyesinden olan ortalama yüksekliği beş haneli bir rakamla gösterilecek, bunu, ölçü birimlerini "F" harfiyle fit cinsinden veya "M" harfiyle metre cinsinden gösterecek bir kod takip edecektir.

7. Gözlem uçağının bulunduğu mevkiin enlem ve boylamı, "dd.dd (N veya S) ddd.dd (E veya W)" formatında, bir derecenin en yakın yüzde birine tamamlanacak şekilde derece cinsinden, veya "dd mm (N veya S) ddd mm (E veya W)" formatında, en yakın dakikaya tamamlanacak şekilde dereceler veya dakikalar cinsinden verilecektir.

8. Gözlem uçağının hakikî uçuş başı en yakın dereceye tamamlanacak şekilde dereceler cinsinden verilecektir.

9. Gözlem uçağının yatış açısı dereceler cinsinden verilecek, bunu, yatışın sola olması durumunda "L" harfiyle, sağa olması durumunda "R" harfiyle tanımlanacak bir kod takip edecektir.

10. Gözlem uçağının dalış-ırmamış açısı dereceler cinsinden verilecek, bunu, ufuk hattına göre ırmamış durumunda "U" harfiyle, dalış durumunda "D" harfiyle tanımlanacak bir kod takip edecektir.

11. Gözlem uçağının düşme açısı dereceler cinsinden verilecek, bunu, gözlem uçağının uçuş hattına göre sola düşme durumunda "L" harfiyle, sağa düşme durumunda "R" harfiyle tanımlanacak bir kod takip edecektir.

12. Gözlem uçağının yer sürati üç haneli bir rakamla gösterilecek, bunu, ölçü birimlerini ya "NM" harfleriyle deniz mili/saat veya "KM" harfleriyle kilometre/saat cinsinden gösteren iki harfli bir kod takip edecektir.

13. Tarama genişliğinin en yakın noktası kilometre cinsinden verilecektir.

14. Aşağıya bakış açısı düşeye göre ölçülen dereceler biçiminde verilecektir.

15. Tarama genişliği kilometre cinsinden verilecektir.

16. Fotoğraf filmi için, bir gözlem uçuşunda aynı algılayıcıda kullanılan her magazin, birden başlamak üzere sırayla numaralandırılacaktır. Her algılayıcının gösterdiği orijinal film negatifi üstündeki her poz, sözkonusu algılayıcının sözkonusu magazininin birinci pozundan sonuncu pozuna kadar teker teker sırayla numaralandırılacaktır. Filmin, poz başına bir veya iki rakam kullanılarak numaralandırıldığı her durumda, tek bir poz, ya pozun merkezine en yakın numaranın ya da, numaraların merkezden eşit mesafede olmaları durumunda, daha küçük tamsayının belirtilmesi suretiyle karışıklığa yol açmayacak şekilde tanımlanacaktır.

EK C

GÖZLEM UÇAĞINA İLİŞKİN BİLGİLER

Antlaşma'nın V inci Madde, 2 nci paragrafı uyarınca, Taraf Devletler, uçağı gözlem uçağı olarak belirlerlerken, diğer tüm Taraf Devletler'e aşağıda belirtilen bilgileri vereceklerdir.

1. Tanımlama :

(A) tipi ve modeli; ve

(B) antlaşma'nın B Eki hükümleri çerçevesinde öngörüldüğü üzere, gözlem uçağına takılmış her algılayıcının sayısı, kategorisi, tipi ve konfigürasyonu;

2. Görev Planlaması :

(A) gözlem uçağına takılmış her algılayıcı tipi ve konfigürasyonu için :

(1) yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olması durumunda, sözkonusu algılayıcının, Antlaşma'nın algılayıcı kategorisi için yer çözümlemesi yapabilir hale geldiği, metre cinsinden, yer seviyesinden yükseklik;

(2) yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olmaması durumunda, maksimum mesafe için irtifa;

(B) bu paragrafın (A) altparagrafı çerçevesinde belirlenen her irtifadaki en uygun uçuş surati, kilometre/saat şeklinde;

(C) bu paragrafın (A) altparagrafı çerçevesinde belirlenen her irtifadaki en uygun uçuş süratinde meydana gelen yakıt tüketimi kilogram/saat şeklinde;

3. Seyrüsefer, İletişim ve İniş Kolaylıkları :

(A) bulunduğu yerin doğrulukla bildirilmesi de dahil, gözlem uçağına takılmış her tip seyrüsefer teçhizatı; ve

(B) standart ICAO uygulamaları çerçevesinde, gözlem uçağına takılmış telsiz iletişim araçları, yaklaşma ve iniş kolaylıkları ile ilgili teçhizat.

4. Yer hizmetleri :

(A) uzunluk, kanat genişliği, azamî yükseklik, tekerlek tabanı ve dönüş yarıçapı;

(B) azamî kalkış ağırlığı ve azamî iniş ağırlığı;

(C) yumuşak zeminli pistlere iniş kabiliyeti de dahil, azamî kalkış ve iniş ağırlıklarının gerektirdiği pist uzunluğu ve kaldırma kapasitesi;

(D) yakıt, yağ, hidrolik sıvı ve oksijen tipleri ve kapasiteleri;

(E) elektrikli servis ve çalıştırma ünitelerinin tipleri; ve

(F) özel istekler.

5. İbate kolaylıkları :

- (A) uçuş mürettebatının sayısı;
- (B) algılayıcı operatörlerinin sayısı;
- (C) uçakta oturabilecek uçuş temsilcilerinin, uçuş gözlemcilerinin veya temsilcilerin sayısı; ve
- (D) uyku ranzaları.

EK D

GÖZLEM UÇAKLARININ VE ALGILAYICILARIN BELGELENMESİ

BÖLÜM I. GENEL HÜKÜMLER

1. Her Taraf Devlet, Antlaşma'nın V inci Maddesi çerçevesinde diğer bir Taraf Devlet'çe belirlenmiş her tip ve modeldeki bir gözlem uçağının ve ilgili algılayıcılarının, yerde ve uçuşta incelenmesinin yapılacağı, belgelenme işlemine katılma hakkına sahip olacaktır.

2. Her belgeleme işlemi :

- (A) uçağın, Antlaşma'nın V inci Maddesi çerçevesinde belirlenen tip ve modelde olduğunun;
- (B) gözlem uçağına takılmış algılayıcıların Antlaşma'nın IV üncü Madde, 1 inci paragrafında belirlenen bir kategoride olduğunun ve Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafında belirtilen gerekleri karşıladığının;
- (C) Antlaşma'nın B Eki, I inci Bölümü hükümlerine uygun olarak teknik bilgilerin sağlanmış olduğunun;
- (D) bir algılayıcının yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olması durumunda, antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafında belirtilen yer çözümlemesine ilişkin sınırlama çerçevesinde, belirli tip ve modeldeki gözlem uçağına takılmış bu tür her algılayıcının gözlem uçuşu sırasında çalıştırılmasına olanak veren yer seviyesinden minimum yüksekliğinin;
- (E) yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olmaması durumunda, Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafında belirtilen yer çözümlemesine ilişkin sınırlama çerçevesinde, belirli tip ve modeldeki gözlem uçağına takılmış bu tür her algılayıcının yer çözümlemesinin; ve
- (F) algılayıcı kapaklarının ve algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer cihazların Antlaşma'nın IV üncü madde, 4 üncü paragrafı çerçevesinde uygun konularında bulunduğu, saptanması amacıyla icra edilecektir.

3. Belgeleme işlemini icra eden her Taraf Devlet, 60 günden az olmayacak bir süre önce, diğer tüm Taraf Devletler'e, gözlem uçağının ve algılayıcılarının belgelenmesine ilişkin işlemin yapılacağı yedi günlük dönemi bildirecektir. Bu bildirim aşağıdaki hususları içerecektir :

- (A) gözlem uçağının ve algılayıcılarının belgelenmesi işlemini yürüten Taraf Devlet;
- (B) belgelenme işlemine katılacak Taraf Devletler'in personelinin varması gereken giriş noktası;
- (C) belgeleme işleminin yürütüleceği mahal;
- (D) belgeleme işleminin başlayacağı ve biteceği tarihler;
- (E) belgeleme işlemine tabi tutulacak her gözlem uçağı'nın sayısı, tipi ve modeli;
- (F) Antlaşma'nın B Eki, Lahika 1'inde belirtilen formata uygun olarak, belgeleme işlemine tabi tutulacak gözlem uçağına takılmış her algılayıcının tipi ve modeli, tanımı ve konfigürasyonu.

4. Bu Bölüm'ün 3 üncü paragrafı hükümleri çerçevesinde yapılan bildirim alınmasından itibaren on günü geçmeyecek bir süre içerisinde, her Taraf Devlet, IV üncü Madde, 11 inci paragraf hükümleri çerçevesinde, sözkonusu uçağın ve algılayıcılarının belgelenmesi işlemine katılma niyetini bildirecektir. Katılma niyetini beyan eden Taraf Devletler'den belgeleme işlemine katılacak kişilerin sayısı Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda kararlaştırılacaktır. Aksine mutabakat olmadığı takdirde, sözkonusu kişilerin toplam sayısı 40'tan fazla olmayacak ve aralarında diğer herhangi bir Taraf Devlet'ten dörtten fazla kişi bulunmayacaktır. İki veya daha fazla Taraf Devlet'in aynı dönemde belgele-

me işlemleri yapma niyetini bildirmeleri durumunda, sözkonusu dönemde bu ülkelerden hangisinin belgeleme işlemlerini yürüteceği Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda karara bağlanacaktır.

5. Belgeleme işlemine katılan her Taraf Devlet, bu Bölüm'ün 3 üncü paragrafı uyarınca bildirilmiş olan, gözlem uçağının belgelenmesi işleminin tarihinden en az 30 gün önce, aşağıdaki hususları belgeleme işlemlerini yürüten Taraf Devlet'e bildirecektir :

(A) belgeleme işlemine katılan kişilerin isimleri ve giriş noktasına gidiş için ticarî olmayan bir nakliye uçağının kullanılması durumunda, her seferinde cinsiyet, doğum tarihi, doğum yeri ve pasaport numarasını belirtmek suretiyle, uçuş mürettebatının isim listesi. Bu kişilerin hepsi, Antlaşma'nın XIII üncü Madde, I inci Bölümü çerçevesinde belirlenmiş listede yer alıyor olacaklardır;

(B) bu kişilerin giriş noktasına varış tarihleri ve tahmini varış saatleri; ve

(C) giriş noktasına varış için kullanılan ulaşım biçimi.

6. Bu Bölüm'ün 3 üncü paragrafına uygun olarak bildirilen, gözlem uçağının belgelenmesi işleminin başlayacağı tarihten en az 14 gün önce, belgeleme işlemlerini yürüten Taraf Devlet, gözlem uçağına takılmış her algılayıcı ve algılayıcılarca toplanan bilgilerin kaydedilmesi için kullanılan yardımcı teçhizat hakkında aşağıdaki bilgileri belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'e bildirecektir :

(A) kullanım amacı da dahil, algılayıcıyı meydana getiren her parçanın tanımı ve bilgilerin kaydedilmesi için kullanılan yardımcı teçhizata ilişkin herhangi bir bağlantı;

(B) aşağıdaki özelliklere uygun olarak, her algılayıcının gözlem uçağından ayrı olarak çekilmiş fotoğrafları :

(1) her algılayıcı yatay veya dikey olarak fotoğrafın en az yüzde 80'ini kaplayacaktır;

(2) bu fotoğraflar siyah-beyaz veya renkli olabilir ve yan çizgileri hariç, 18 santimetreye 24 santimetre boyutlarında olacaktır; ve

(3) her fotoğrafın üzerinde algılayıcının kategorisi, tipi ve modeli ile algılayıcıyı belgeleme işlemine sunan Taraf Devlet'in adı yazılı olacaktır;

(C) her algılayıcının uçuşta çalıştırılmasına ilişkin talimat.

7. Bu Bölüm'ün 5 inci paragraf hükümleri uyarınca hiçbir Taraf Devlet belgeleme işlemine katılma niyetini bildirmedikçe, Taraf Devlet bu Ek'in III üncü Bölüm hükümleri uyarınca kendisi bir uçuş incelemesi yapacak ve bu Ek'in IV üncü Bölüm hükümleri uyarınca bir belgeleme raporu hazırlayacaktır.

8. Bu Antlaşma'nın XIII üncü Madde, II nci Bölüm hükümleri belgeleme işlemine katılan her Taraf Devlet'in personeline, belgeleme işlemlerini yürüten Taraf Devlet'in ülkesindeki tüm ikamet süreleri boyunca uygulanacaktır.

9. Belgeleme işlemine katılan her Taraf Devlet'in personeli, belgeleme raporunu imzalamalarının hemen ardından, belgeleme işlemlerini yürüten Taraf Devlet'in ülkesinden ayrılacaktır.

BÖLÜM II. YERDEKİ İNCELEME

1. Belgeleme işlemlerini yürüten Taraf Devlet'in onayı ile birden fazla Taraf Devlet'in yerdeki incelemeleri aynı anda yapılabilir. Taraf Devletler, gözlem uçağının ve algılayıcılarının yerdeki incelemesini ortaklaşa yapma hakkına sahip olacaklardır. Belgeleme işlemlerini yapan Taraf Devlet gözlem uçağının ve algılayıcılarının yerdeki incelemesine bir defada katılacak personel sayısını belirleme hakkına sahip olacaktır.

2. Aksine mutabakat olmadıkça, yerdeki inceleme, her gözlem uçağı ve algılayıcıları için sekizer saatlik üç zaman dilimini aşmayacaktır.

3. Yerdeki incelemenin başlamasından önce, belgeleme işlemlerini yürüten Taraf Devlet belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'e aşağıdaki bilgileri verecektir :

(A) optik panoramik ve framing kameralar için :

(1) milimetrede hat olarak lensin, frekans/konrast karakteristiği oranına cevabının modülasyon transfer eğrisi;

(2) Antlaşma'nın K Eki, I inci bölümü, 2 nci paragrafına göre, gözlem uçuşunda bilgi toplamada kullanılacak siyah-beyaz film ve elde edilen bilgilerin çoğaltılması ile ilgili özellikler;

(3) Antlaşma'nın K Eki, I inci Bölümü, 1 inci paragrafına göre, orijinal film negatiflerinin banyo edilmesinde kullanılacak film işleyiciler, film negatif ve pozitiflerinin üretilmesinde kullanılacak çoğaltıcılara ilişkin özellikler;

(4) optik kameralarda kullanılacak her çeşit hava filmi için, yer seviyesinden yükseklik esas alınarak elde edilen yer çözümlemesini gösteren uçuş deneme kayıtları;

(B) video kameralar için, yer çözümlemesini yer seviyesinden yüksekliğin bir fonksiyonu olarak gösteren bütün bilgi kaydedicilerden alınan uçuş deneme kayıtları;

(C) kızılötesi tarama cihazları için, yer çözümlemesini yer seviyesinden yüksekliğin bir fonksiyonu olarak gösteren bütün bilgi kaydedicilerden alınan uçuş deneme kayıtları; ve

(D) yana bakışlı sentetik radarlar için, yer çözümlemesini uçaktan olan yanca mesafenin bir fonksiyonu olarak gösteren bütün bilgi kaydedicilerden alınan uçuş deneme kayıtları.

4. Yerdeki incelemenin başlamasından önce, belgelemeyi yürüten Taraf Devlet belgelemeye katılan Taraf Devlet'e veya Taraf Devletler'e aşağıdaki konularda bir brifing verecektir :

(A) gözlem uçağının ve algılayıcılarının yerdeki incelemesinin yürütülmesine ilişkin planı;

(B) gözlem uçağı ve algılayıcıları, yardımcı teçhizat ve algılayıcı kapakları veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer cihazlar hakkında bunların gözlem uçağındaki konumlarını diyagram, fotoğraf, yansı ve diğer görsel malzemeler yardımıyla gösteren bilgiler;

(C) gözlem uçağının ve algılayıcılarının yerdeki incelemesi sırasında uyulması gereken tüm gerekli emniyet önlemleri;

(D) belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet refakatçilerinin belgelemenin yürütülmesinde bu Bölüm'ün 6 ncı paragrafına göre kullanılması düşünülen teçhizatın envanter çıkarma usulleri.

5. Yerdeki incelemenin başlamasından önce, belgeleme işlemine katılan her Taraf Devlet, belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet'e yerdeki inceleme veya uçuştaki inceleme sırasında kullanılacak teçhizat kalemlerini gösteren bir liste verecektir. İncelemeyi yürüten Taraf Devletler'in, video kameraları, elde taşınan işitsel kayıt cihazlarını ve elde taşınan elektronik bilgisayarları gözlem uçağına almalarına ve kullanmalarına müsaade edilecektir. Belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler diğer teçhizat kalemlerini belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet'in onayına bağlı olarak kullanabileceklerdir.

6. Belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler, belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet'le birlikte, bu Bölüm'ün 5 inci paragrafında belirtilen her teçhizat kaleminin bir envanterini çıkartacaklar ve belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'ce gözlem uçağına getirilen her teçhizat kaleminin incelemenin sona ermesinden sonra gözlem uçağından çıkarıldığını teyid etmek amacıyla izlenecek envanter usullerini gözden geçireceklerdir.

7. Belgeleme işlemine katılan her Taraf Devlet'in personeli, gözlem uçağının ve gözlem uçağına takılmış algılayıcıların yerdeki incelemesi sırasında aşağıdaki faaliyetlerde bulunma hakkına sahip olacaktır :

(A) gözlem uçağına takılmış her algılayıcının sayı ve konfigürasyonunun bu Ek'in I inci Bölümü, 6 ncı paragrafı, C Eki ve B Eki, I inci Bölümü uyarınca verilmiş bilgilere uygun olduğunu teyid etmek;

(B) algılayıcıların ana parçaları ve birbirleriyle ve not koymak için kullanılan herhangi bir yardımcı teçhizatla bağlantıları da dahil olmak üzere, gözlem uçağındaki her algılayıcının takılışı hakkında bilgi edinmek;

(C) her algılayıcının kontrol ve çalışmasının gösterilmesini sağlamak;

(D) bu Bölüm'ün 3 üncü paragraf hükümleri uyarınca sağlanan uçuş deneme bilgileri hakkında bilgi edinmek.

8. Belgeleme işlemine katılan herhangi bir Taraf Devlet'in talebi üzerine, belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet, gözlem uçağına takılmış herhangi bir algılayıcının, gözlem uçağındaki yardımcı teçhizatın veya algılayıcı kapaklarının veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen cihazların fotoğraflarını çekecektir. Bu fotoğraflar, bu Ek'in I inci Bölüm, 6 ncı paragraf, (B) (1), (2) ve (3) altparagraflarında belirtilen gerekleri karşılayacaktır.

9. Belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet, Bu Bölüm'ün hükümlerine uyulduğunu teyid etmek amacıyla yerdeki inceleme boyunca belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'in personeline refakat edecek personeli belirleme Hakkına sahip olacaktır. Belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet'in personeli, bu Bölüm'ün 4 üncü paragraf, (C) altparagrafında belirtilen emniyet önlemlerine ters düşmedikleri sürece, belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'in personelinin faaliyetlerine müdahale etmeyeceklerdir.

10. Belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet, belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'in, gözlem uçağının her bölümüne, algılayıcılarına ve yardımcı teçhizatına ulaşmalarını ve algılayıcılar ile yardımcı teçhizatı çalıştırmaya yetecek elektriği sağlayacaktır. Belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet, belgelemeye tabi herhangi bir algılayıcının ve yardımcı teçhizatının incelenmesini sağlamak için gerekli olduğu ölçüde bölüm kapaklarını, panelleri veya engelleri kaldıracaktır.

11. Bu Bölüm'ün hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yerdeki inceleme :

(A) gözlem uçağını veya algılayıcılarını zedelemeyecek veya bunların daha sonraki çalışmalarını engellemeyecek,

(B) gözlem uçağının veya algılayıcılarının elektrik veya mekanik yapısında değişikliğe yol açmayacak; veya

(C) gözlem uçağının uçuş özelliklerine zarar vermeyecek, biçimde yürütülecektir.

12. Belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler bu Bölüm'ün 5 inci paragrafında belirtilen teçhizat kalemlerini kullanarak gözlem uçağı, algılayıcıları ve bunların yardımcı teçhizatı hakkında ölçü almak, notlar, krokiler ve benzeri kayıtlar çıkarmak hakkına sahip olacaklardır. Bu malzemeler belgeleme işlemine katılan Taraf Devlet'çe muhafaza edilebilir ve belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet'in gözden geçirme veya incelemesine tabi olmayacaktır.

13. Belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'in yerdeki incelemeye ilişkin sorularını yanıtlamak için her çabayı gösterecektir.

14. Yerdeki incelemenin tamamlanmasının ardından, belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler gözlem uçağını terkedecekler ve belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet bu Bölüm'ün 5 inci paragrafı uyarınca yerdeki inceleme sırasında kullanılan bütün teçhizatın gözlem uçağından çıkarılmış olduğunu teyid etmek amacıyla bu Bölüm'ün 6 ncı paragrafı uyarınca belirlenen kendi envanter usullerini kullanmak hakkına sahip olacaktır.

BÖLÜM III. UÇUŞTA İNCELEME

1. Gözlem uçağının ve algılayıcılarının yerdeki incelemesine ek olarak, belgeleme işlemi yürüten Taraf Devlet :

(A) gözlem uçağına takılmış tüm algılayıcıların çalışmasının gözlenmesine müsaade etmeye;

(B) bir algılayıcının yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olması durumunda, Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 ncı paragrafında belirtilen yer çözümlemesi sınırlaması uyarınca, belirli tip ve modeldeki bir gözlem uçağına takılmış bu tür her algılayıcının herhangi bir gözlem uçuşu için çalıştırılacağı asgarî yer seviyesinden yüksekliği belirlemeye;

(C) bir algılayıcının yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olmaması durumunda, belirli tip ve modeldeki bir gözlem uçağına takılmış bu tür her algılayıcının yer çözümlemesinin Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafında belirtilen yer çözümlemesi sınırlamasına uygun olduğunu saptamaya,

yeterli olacak şekilde, bir kez algılayıcıların uçuşta incelenmesini gerçekleştirecektir.

2. Algılayıcıların uçuşta incelenmesinin başlamasından önce, belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'e uçuşta incelenmenin yürütülmesine ilişkin planı hakkında bir brifing verecektir. Bu brifing aşağıdaki hususları kapsayacaktır :

(A) bu Ek'in Lahika 1, I inci Bölüm, 5 inci paragrafı hükümleri uyarınca uçuşta inceleme için kullanmayı öngördüğü kalibrasyon hedeflerinin bir diyagramı;

(B) belgelenecek her algılayıcı için uygun kalibrasyon hedefinin üzerinden yapılacak her geçişin tahmini zamanı, meteorolojik şartları, sayısı, istikameti ve yer seviyesinden yüksekliği; ve

(C) gözlem uçağının ve algılayıcılarının uçuşta incelenmesi sırasında uyulacak olan gerekli tüm emniyet önlemleri.

3. Uçuşta incelenmenin yapılmasından önce ve inceleme sırasında belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler kalibrasyon hedeflerinin buldukları yeri ziyaret etme hakkına sahip olacaklardır. Belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet, kalibrasyon hedeflerinin bu Ek'in Lahika 1, I inci Bölümü'ndeki özellikleri taşıdığıнын teyid edilmesi için gereken teçhizat kalemlerini sağlayacaktır.

4. Uçuşta inceleme, aksine mutabakat olmadıkça, gündüz açık atmosfer şartlarında, bu Ek'in Lahika 1, II nci Bölümü hükümleri uyarınca, gözlem uçağına takılmış her algılayıcı kategorisine uygun kalibrasyon hedefleri üzerinde, her algılayıcının yer çözümlemesini ortaya koymak için icra edilecektir.

5. Belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet, algılayıcıların uçuşta incelenmesi sırasında kalibrasyon hedeflerinin bulunduğu yerlerdeki meteoroloji şartları hakkında, bu Ek'in Lahika 1, III üncü Bölümü'nde belirtilen metodolojiler uyarınca hesaplamaların yapılması için gerekli bilgileri verecektir.

6. Her Taraf Devlet uçuşta incelemeye katılacak personeli tayin etme hakkına sahip olacaktır. Bu şekilde belirlenen kişilerin sayısının gözlem uçağının yolcu kapasitesini aşması durumunda, belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler personelden hangilerinin uçuşta incelemeye katılacağını kararlaştıracaklardır.

7. Bu Bölüm'ün 6 nci paragrafı çerçevesinde tayin olunan personel, algılayıcıların, belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet'in personeline çalıştırılmasını gözleme hakkına sahip olacaktır.

8. Belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'in personeli, Antlaşma'nın K Eki, II nci Bölümü uyarınca, film kasetinin mühürünün sökülmesini ve uçuştaki incelemeden elde edilen orijinal film negatifinin depolanmasını, işlenmesini ve muameleye tabi tutulmasını izleme hakkına sahip olacaklardır.

BÖLÜM IV. BELGELEME RAPORU

1. Yerdeki ve uçuştaki incelemelerin tamamlanmasının ardından, algılayıcılarla toplanan ve kalibrasyon hedeflerinden elde edilen bilgiler belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet ve belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler'ce ortaklaşa incelenecektir. Bu Taraf Devletler :

(A) gözlem uçağının Antlaşma'nın V inci Maddesi çerçevesinde belirlenmiş bir tip ve modelde olduğunu;

(B) gözlem uçağına takılmış algılayıcıların Antlaşma'nın IV üncü Madde, 1 inci paragrafında verilen bir kategoride olduğunu ve Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafının gereklerini karşıladığını;

(C) algılayıcılardaki teknik bilgilerin Antlaşma'nın B Eki, I inci Bölümü uyarınca verilmiş bulunduğunu;

(D) bir algılayıcının yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olması durumunda, Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafında belirtilen yer çözümlemesi sınırlaması uyarınca, belirli tip ve modeldeki bir gözlem uçağına takılmış bu tür her algılayıcının herhangi bir gözlem uçuşu için çalıştırılacağı asgarî yer seviyesinden yüksekliği;

(E) yer çözümlemesinin yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olmaması durumunda, Antlaşma'nın IV üncü Madde, 2 nci paragrafında belirtilen yer çözümlemesi sınırlaması çerçevesinde, belirli tip ve modeldeki gözlem uçağına takılmış bu tür her algılayıcının yer çözümlemesini;

(F) algılayıcı kapaklarının veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer cihazların Antlaşma'nın IV üncü Madde, 4 üncü paragrafı hükümlerine uygun olduğunu,

saptayacak olan bir belgeleme raporu hazırlayacaklardır.

2. Bu Ek'in I inci Bölümü, 6 ncı paragrafı ve II nci Bölümü, 3 üncü ve 8 inci paragrafları çerçevesinde her algılayıcıya ilişkin bilgilerin bir kopyası belgeleme raporuna eklenecektir.

3. Belgeleme raporunun kopyaları belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet'çe diğer tüm Taraf Devletler'e verilecektir. Belgeleme işlemine katılmayan Taraf Devletler belgeleme raporunda yer verilen sonuçları reddetme hakkına sahip olmayacaklardır.

4. Bir gözlem uçağı ve ona bağlı algılayıcılar, belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler belgeleme raporunun içeriği hakkında anlaşmazlığa düşmedikçe, belgelenmiş sayılacaklardır.

5. Belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet ile belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler belgeleme raporunun içeriği üzerinde mutabakata varamadıkları takdirde, gözlem uçağı sorun çözümleninceye kadar gözlem uçuşlarında kullanılmayacaktır.

EK D

LAHİKA 1

GÖZLEM UÇAĞINA TAKILMIŞ ALGILAYICILARIN PERFORMANSININ DOĞRULANMASINA İLİŞKİN METODOLOJİLER

Gözlem uçağına takılmış her algılayıcının yer çözümlemesi ve performansının yer seviyesinden yüksekliğe bağlı olması durumunda bu algılayıcının bir gözlem uçuşu sırasında çalıştırılabileceği yer seviyesinden asgarî yükseklik I inci Bölüm'de yer verilen özellikler uyarınca her algılayıcı kategorisine uygun kalibrasyon hedefleri üzerinde toplanan bilgilere dayanılarak saptanacak ve teyid edilecek ve Açık Semalar Danışma Komisyonu'nca belirlenecek metodolojiler uyarınca hesaplanacaktır.

BÖLÜM I. KALİBRASYON HEDEFLERİ İÇİN ÖZELLİKLER

1. Kalibrasyon hedefleri Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet'çe verilecektir. Bu kalibrasyon hedefleri her algılayıcı kategorisine uygun tipteki algılayıcı yer çözümlemesini belirlemede kullanılacak ve aşağıda belirtilen özelliklere uygun olarak tesis edilecektir.

2. Optik kameraların yer çözümlemesini belirlemeye yönelik kalibrasyon hedefleri birbirini izleyen siyah ve beyaz şeritlerden meydana gelen bir grup dizisinden oluşacaktır. Her şerit grubu birbirinden bir beyaz şerit ile ayrılan en az iki siyah şeritten oluşacaktır. Bir grup içerisindeki siyah ve beyaz şeritlerin genişliği sabit kalacaktır. Kalibrasyon hedefindeki şerit gruplarının içinde bulunan şeritlerin genişliği yer çözümlemesinin doğru ölçülmesini sağlamak üzere adım adım değişecektir. Şeritlerin uzunluğu her grup içerisinde sabit kalacaktır. Siyah şeritlerin beyaz şeritlere zıtlık oranı hedefin tümünde sabit kalacak ve en az (0,66 modülasyonuna eşit) 5'e 1 oranında olacaktır.

3. Kızılötesi tarama cihazlarının yer çözümlemesini belirlemeye yönelik kalibrasyon hedefleri geçici uygulama dönemi sırasında Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda saptanacaktır.

4. Yana bakışlı sentetik radarın yer çözümlemesini belirlemeye yönelik kalibrasyon hedefleri, geçici uygulama dönemi sırasında Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda saptanacak yöntemlere uygun konfigürasyonda, üç boyutu eşit köşeli reflektörlerin sıralandırılmasından meydana gelecektir.

5. Her Taraf Devlet uçuştaki incelemelerde kullanmayı öngördüğü kalibrasyon hedeflerinin diyagramını diğer tüm Taraf Devletler'e verecektir. Bu diyagramlara, kalibrasyon hedeflerinin her türlü ölçülerine, mevkillerine ve konuşlandırıldıkları arazinin tipine ilişkin bilgilerin yanısıra, geçici uygulama dönemi sırasında Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda her kalibrasyon hedefi tipi için belirlenen bilgiler de konulacaktır.

BÖLÜM II. UÇUŞTAKİ İNCELEMENİN YÜRÜTÜLMESİ

1. Panoramik veya dikey takılmış framing kameraların yer çözümülesini belirlemek amacıyla gözlem uçağının uçuş hattı kalibrasyon hedefinin tam üzerinde ve kalibrasyon hedefine paralel olacaktır. Eğimli olarak takılmış graming kameraların yer çözümülesini belirlemek amacıyla gözlem uçağının uçuş hattı kalibrasyon hedefine, optik kameranın ufka göre ölçülen maksimum açısı veya dikey hatta göre ölçülen minimum açısı göre düzenlenmiş bakış açısından kalibrasyon hedefinin gözüktüğü bir yanca mesafede de paralel olacaktır.

2. Kızılötesi tarama cihazlarının yer çözümülesini belirlemek amacıyla gözlem uçağının uçuş hattı, mutabık kalınmış bir yer seviyesinden yükseklikler aralığında, kalibrasyon hedefinin tam üzerinde ve kalibrasyon hedefine paralel olacaktır.

3. Yana bakışlı sentetik radarın yer çözümülesini belirlemek amacıyla, gözlem uçağının uçuş hattı köşeli reflektörler dizisinin bulunduğu tarafta olacaktır.

BÖLÜM III. UÇUŞTAKİ İNCELEME SIRASINDA TOPLANAN BİLGİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

1. Uçuştaki incelemenin ardından, belgeleme işlemini yürüten Taraf Devlet ve belgeleme işlemine katılan Taraf Devletler Antlaşma'nın D Eki, IV üncü Bölümü, 1 inci paragrafı çerçevesinde uçuştaki inceleme sırasında toplanan bilgileri ortaklaşa çözümleyeceklerdir.

2. Gözlem uçağına takılmış her optik kameranın bir gözlem uçuşu sırasında kullanılabileceği yer seviyesinden asgarî yüksekliğin hesaplanmasına ilişkin metodoloji, bu hesaplamada kullanılacak ve (0.23 karşılığı) 1.6:1'den küçük ve (0.6 karşılığı) 4:1'den büyük olmayacak olan zıtlık oranının veya eşiti modülasyonun değeri de dahil, geçici uygulama dönemi sırasında ve 30 Haziran 1992 tarihinden önce Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda saptanacaktır. Optik kameraların yer çözümülesini orijinal film negatifine kayıtlı kalibrasyon hedefi görüntüsünün gözle incelenmesi suretiyle belirlenecektir. Yer çözümülesinin sayısal değeri kalibrasyon hedefinin aynı bir şerit şeklinde ayırt edilebilen en küçük şeridinin genişliğine eşit olacaktır.

3. Gözlem uçağına takılmış her video kameranın bir gözlem uçuşu sırasında çalıştırılabileceği yer seviyesinden asgarî yüksekliğin hesaplanmasına ilişkin metodoloji geçici uygulama dönemi sırasında Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda saptanacaktır.

4. Gözlem uçağına takılmış bir kızılötesi tarama cihazının bir gözlem uçuşu sırasında çalıştırılabileceği yer seviyesinden asgarî yüksekliğin hesaplanmasına ilişkin metodoloji, bu hesaplamada kullanılacak asgarî çözülebilir ısı farkının değeri de dahil, geçici uygulama dönemi sırasında Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda saptanacaktır.

5. Yana bakışlı sentetik radarın yer çözümülesinin hesaplanmasına ilişkin metodoloji, pals gönderme-cevap alma ve cisim ayırma metodları arasındaki ilişkinin belirlenmesi de dahil, geçici uygulama sırasında Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda saptanacaktır.

EK E

VARIŞ VE AYRILIŞ USULLERİ

1. Her Taraf Devlet, ülkesi üzerinde, bir veya birden fazla giriş noktası, bir veya birden fazla çıkış noktası ve bir veya birden fazla Açık Semalar hava meydanı belirleyecektir. Giriş noktaları ve çıkış noktaları Açık Semalar hava meydanları ile aynı veya farklı olabilir. Aksine mutabakat olmadıkça,

bir Açık Semalar hava meydanı bir giriş noktasından farklı ise, Açık Semalar hava meydanı, gözlemci Taraf'ın ya kendi gözlem uçağı ile ya da gözlenen Taraf'ın sağladığı ulaşım aracı ile giriş noktasından Açık Semalar hava meydanına beş saat içerisinde ulaşmasını sağlayacak biçimde belirlenecektir. Gözlemci Taraf, bir giriş noktasına veya bir Açık Semalar hava meydanına varışından sonra Antlaşma'nın VI ncı Madde hükümlerine bağlı olarak bir dinlenme dönemi talep etme hakkına sahip olacaktır.

2. Her Taraf Devlet giriş fixleri ve çıkış fixleri belirleme hakkına sahip olacaktır. Bir Taraf Devlet giriş fixleri ve çıkış fixleri belirlemeyi tercih ettiği takdirde, bu fixler gözlemci Taraf'ın ülkesinden gözlenen Taraf'ın giriş noktasına yapılacak uçuşu kolaylaştıracaktır. Giriş fixleri ile giriş noktaları ve çıkış noktaları ile çıkış fixleri arasındaki planlı uçuşlar yayımlanmış ICAO standartları ve tavsiye edilen uygulamaları ile ulusal düzenlemelere uygun olarak icra edilecektir. Giriş fixleri ile giriş noktaları veya çıkış noktaları ile çıkış fixleri arasındaki uçuşların bazı bölümlerinin uluslararası hava sahasında yapılması durumunda, uluslararası hava sahasındaki uçuş yayımlanmış uluslararası düzenlemelere uygun olarak icra edilecektir.

3. Giriş noktaları ve çıkış noktaları, Açık Semalar hava meydanları, giriş fixleri ve çıkış fixleri, yakıt ikmal meydanları ve kalibrasyon hedefleri hakkındaki bilgiler, başlangıç aşamasında, bu Ek'in Lahika 1'inde belirtildiği gibi olacaktır.

4. Bir Taraf Devlet, değişikliklerin yürürlüğe girmesinden en az 90 gün önce diğer Taraf Devletler'e yazılı olarak bildirimde bulunmak suretiyle bu Ek'in Lahika 1'inde değişiklikler yapmak hakkına sahip olacaktır.

5. Her Taraf Devlet ülkesinin tümünün aşağıdaki hususlar çerçevesinde etkili biçimde gözlenmesini sağlayacaktır :

(A) ülkesinin ana toprakları için, Açık Semalar hava meydanları, ülkesi üzerindeki hiçbir noktanın bu tür bir veya daha fazla hava meydanından sözkonusu Taraf Devlet için Antlaşma'nın A Eki uyarınca belirlenen azamî uçuş mesafesi veya mesafelerinin yüzde 35'inden daha uzakta olmamasını sağlayacak şekilde belirlenecektir;

(B) ülkesinin ana topraklarından ayrı bulunan bölümleri için;

(1) İlgili Taraf Devlet bu paragrafın (A) alt paragrafı hükümlerini uygulayacaktır; veya

(2) ülkesinin ana topraklarından ayrı bulunan bölümünün veya bölümlerinin 600 kilometreden daha uzak olması veya ilgili Taraf Devlet ve gözlemci Taraf arasında mutabakat sağlanması veya A Eki'nde başka düzenlemeler öngörülmesi hallerinde, sözkonusu Taraf Devlet yakıt ikmal meydanlarının muhtemel kullanımı da dahil, özel usuller geliştirecektir; veya

(3) ülkesinin ana topraklarından ayrı bulunan bölümü veya bölümlerinin 600 kilometre'den daha az bir mesafede olması ve bu bölüm veya bölümlerin bu paragrafın (A) alt paragrafı hükümlerince kapsanmaması durumunda, sözkonusu Taraf Devlet A Eki'nde bu bölüm veya bölümleri kapsayacak ayrı bir azamî uçuş mesafesini belirtebilir.

6. Bir gözlem uçağının giriş noktasına varışından hemen sonra ve bir gözlem uçağının çıkış noktasından ayrılışından hemen önce hem gözlenen hem gözlemci Taraf IV üncü Madde, 4 üncü paragraf uyarınca takılmış algılayıcı kapaklarını veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer cihazları denetleyeceklerdir. Giriş noktasının gözlem uçuşunun başladığı Açık Semalar hava meydanından farklı olması durumunda, hem gözlenen hem gözlemci Taraf algılayıcı kapaklarını veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer cihazları, gözlem uçağının giriş noktasından gözlem uçuşunun başladığı Açık Semalar hava meydanına hareketinden hemen önce denetleyeceklerdir. Çıkış noktasının gözlem uçuşunun sona erdiği Açık Semalar hava meydanından farklı olması durumunda, hem gözlenen hem gözlemci Taraf algılayıcı kapaklarını veya algılayıcıların çalışmasını engelleyen diğer cihazları gözlem uçağının sözkonusu hava meydanından çıkış noktasına hareketinden hemen önce denetleyeceklerdir.

7. Bir Taraf Devlet, diğer Taraf Devlet'in algılayıcılarını ve, uygunsa, gözlem uçağını uçuştan önce denetlemek amacıyla kullanmayı öngördüğü teçhizat kalemlerini ve uçuş temsilcilerinin gözlem uçağına getirmeyi öngördükleri malzemeleri de incelemeye tabi tutmak ve bunların envanterini çıkarmak hakkına sahip olacaktır. Bu inceleme ve envanter çıkarma,;

(A) sözkonusu malzemelerin, envanteri çıkaran Taraf Devlet'in tercihinine bağlı olarak, giriş noktasına veya Açık Semalar hava meydanına varışından sonra en geç bir saat içerisinde başlayacak ve bir saat içerisinde tamamlanacaktır; ve

(B) diğer Taraf Devlet'in bir veya daha fazla belirlenmiş personelinin huzurunda yapılacaktır.

8. Algılayıcı ve, uygunsa, gözlem uçağı denetiminde kullanılacak teçhizat kalemlerinin ve uçuş temsilcilerinin gözlem uçağına getirmeyi öngördükleri malzemelerin incelenmesi ve envanterinin çıkarılması sırasında, incelemeyi yapan ve envanter çıkaran Taraf Devlet, malzemelerin D Eki, II nci Bölüm, 5 inci paragrafta yer alan onaylanmış teçhizat listesiyle veya G Eki, I inci bölüm, 4 üncü paragrafta tanımlanan malzemelerle uyumlu olmadığını saptadığı takdirde, bu malzemelerin kullanımına izin vermemek hakkına sahip olacaktır. Gözlemci Taraf'ça gözlenen Taraf'ın ülkesine getirilen bu tür malzemeler, aksine mutabakat olmadıkça, :

(A) muhafaza amacıyla mühürlü bir kutuya yerleştirilecektir; ve

(B) daha sonra ilk fırsatta, ancak, gözlemci Taraf'ın gözlenen Taraf'ın ülkesinden ayrılmasından önce, gözlenen Taraf'ın ülkesinden çıkarılacaktır.

9. Gözlemci Taraf'ın, bu Antlaşma'nın VI ncı Madde, I inci Bölüm, 5 inci paragrafında belirtilen giriş noktasına, gözlemci Taraf veya diğer bir Taraf Devlet adına kayıtlı bir nakliye uçağı ile seyahat etmesi durumunda, nakliye uçağının :

(A) gözlenen Taraf'ın ülkesinden ayrılmasına;

(B) giriş noktasının çıkış noktasıyla aynı olması durumunda, gözlemci Taraf'ın gözlenen Taraf'ın ülkesinden ayrılışına değin giriş noktasında kalmasına; veya

(C) giriş noktasının çıkış noktasıyla aynı olmaması durumunda, gözlemci Taraf'ın gözlenen Taraf'ın ülkesinden ayrılışından önce uçuş mürettebatına ilave dinlenme zamanı bırakacak şekilde çıkış noktasına uçmasına,

müsaade edilecektir.

10. Gözlem uçağının gözlenen Taraf'ça sağlanması ve gözlemci Taraf'ın, personelini, giriş noktasından Açık Semalar hava meydanına nakletmek için kendi nakliye uçağını kullanmaması durumunda, gözlenen Taraf, gözlemci Taraf'ın personelinin giriş noktasından Açık Semalar hava meydanına ve Açık Semalar hava meydanından çıkış noktasına ulaştırılmasını sağlayacaktır.

EK E

LAHİKA I

BÖLÜM I. MEVKİLERİN BELİRLENMESİ

Giriş noktaları, çıkış noktaları, Açık Semalar hava meydanları, yakıt ikmal meydanları, kalibre hedefleri ve, mümkünse, giriş fixleri ve çıkış fixleri olarak kullanılacak mevkiler, başlangıç aşamasında, bu Lahika'nın II nci Bölümü'nde belirlenen mevkilerdir. Sözkonusu Bölüm'de aşağıdaki bilgiler yer almaktadır :

(A) Mevki : giriş noktasının, çıkış noktasının, Açık Semalar hava meydanının, giriş fixinin, çıkış fixinin, yakıt ikmal meydanının ve kalibre hedefinin adı;

(B) Yer : ilgili mevkiin en yakın saniyeye tamamlanmış enlem ve boylamı; ve

(C) Denetim : uçağın veya algılayıcıların uçuş öncesi denetiminin bu mevkiide yapılp yapılmayacağı.

3980

5.4.1994

BÖLÜM II. GİRİŞ NOKTALARI, ÇIKIŞ NOKTALARI, AÇIK SEMALAR MEYDANLARI, GİRİŞ FIX'LERİ, ÇIKIŞ FIX'LERİ, YAKIT İKMAL MEYDANLARI VE KALİBRASYON HEDEFLERİ

Taraf Devlet : Almanya Federal Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Köln/Bonn (EDDK)	50-52-02 K 007-08-37 D.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Wunstorf (EDNW)	52-27-48 K. 009-25-70 D.	Hayır
Landsberg/Lech (EDSA)	48-04-28 K. 010-54-42 G.	Hayır

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Köln/Bonn	Bilahare belirlenecektir.

Taraf Devlet : Amerika Birleşik Devletleri

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Washington Dulles International, DC	38-56-36 K. 077-27-24 B.	Evet
Travis AFB California	38-15-48 K. 121-55-48 B.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Washington Dulles International, Dc	38-56-36 K. 077-27-24 B.	Evet
Travis AFB California	38-15-48 K. 121-55-48 B.	Evet
Elmendorf AFB Alaska	61-15-12 K. 149-47-30 B.	Evet
Lincoln Municipal Nebraska	40-51-00 K. 096-45-30 B.	Hayır

GİRİŞ/ÇIKIŞ FİX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Honolulu International	21-19-06 K.
Hawaii	157-55-24 B.
Malmstrom AFB	47-30-18 K.
Montana	111-11-00 B.
Phoenix-Sky Harbor	33-26-12 K.
International Arizona	112-00-24 B.
General Mitchell	42-56-48 K.
International Wisconsin	087-53-36 B.
McGhee Tyson	35-48-48 K.
Tennessee	083-59-36 B.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Washington Dulles	Bilahare belirlenecektir.
Travis AFB	Bilahare belirlenecektir.
Elmendorf AFB	Bilahare belirlenecektir.
Taraf Devlet : Beyaz Rusya ve Rusya Federasyonu Taraf Devletler Grubu	

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Kubinka	55-36-30 K.	Evet
	036-39-10 D.	
Ulan-Ude	51-48-00 K.	Evet
	107-27-00 D.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Kubinka	55-36-30 K.	Evet
	036-39-10 D.	
Ulan-Ude	51-48-00 K.	Evet
	107-27-00 D.	
Magadan	59-54-06 K.	Hayır
	150-03-01 D.	
Vorkuta	67-29-00 K.	Hayır
	063-59-00 D.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FİX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Taraf Devlet : Benelux

3980

5.4.1994

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Zaventem	50-54-01 K.	Evet
Melsbroek	004-59-09 B.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Zaventem	50-54-01 K.	Evet
Melsbroek	004-59-09 B.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilhare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Volkel	54-39-03 K.
	005-42-02 B.

Taraf Devlet : Bulgaristan Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Sofia	42-41-07 K.	Evet
	023-24-05 D.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Sofia	42-41-07 K.	Evet
	023-24-05 D.	
Burgas	42-34-00 K.	Hayır
	027-30-00 D.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilhare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Sofia	42-41-07 K.
	023-24-05 D.
Burgas	42-34-00 K.
	027-30-00 D.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Taraf Devlet : Kanada	

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Ottawa	45-19-21 K.	Evet
(CYOW)	075-40-10 B.	

3980

5.4.1994

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Ottawa	45-19-21 K. 075-40-10 B.	Evet
Iqaluit	63-45-22 K. 068-33-25 B.	Hayır
Yellowknife	62-27-45 K. 114-26-20 B.	Hayır

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer
Edmonton	53-18-35 K. 113-34-43 B.
Halifax	44-52-51 K. 63-30-33 B.
Winnipeg	49-54-39 K. 097-14-35 B.
Churchill	58-44-13 K. 094-03-26 B.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Ottawa bölgesi	Bilahare belirlenecektir.

Taraf Devlet : Danimarka Krallığı

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Kopenhag	55-37-07 K.	Hayır
Uluslararası Havaalanı	012-39-26 D.	
Vaerloese	55-46-09 K.	Evet
Askerî Hava Meydanı (EKVL)	012-19-34 D.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Vaerloese	55-46-09 K.	Evet
Askerî Hava Meydanı	012-19-34 D.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer
Vagar	62-03-51 K.
Havaalanı	007-16-26 B.

3980

5.4.1994

Soendre 67-01-05 K.
Stroemjord 050-41-39 B.
Uluslararası Havaalanı
(BGSF)

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki Yer
Vaerloese 55-46-09 K.
Askerî Hava Meydanı 22-19-34 D.
Taraf Devlet : İspanya Krallığı

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Getafe	40-17-43 K. 003-43-21 B.	Evet

KANARYA ADALARI İÇİN GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Gando	27-55-49 K. 015-23-05 B.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Getafe	40-17-43 K. 003-43-21 B.	Evet
Valencia	39-29-26 K. 000-28-50 B.	Hayır
Valladolid	41-42-26 K. 004-51-02 B.	Hayır
Moron	37-10-34 K. 005-36-53 B.	Hayır

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Yoktur.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki Yer
Taraf Devlet : Fransa Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Orleans-Bricey	47-59-12 K. 001-45-43 D.	Evet

3980

5.4.1994

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Orleans-Bricy	47-59-12 K. 001-45-43 D.	Evet
Toulouse-Blagnac	43-37-26 K. 001-22-53 D.	Hayır
Nice-Côte d'Azur	43-39-47 K. 007-12-09 D.	Hayır

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Yoktur.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Taraf Devlet :	Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Brize Norton	51-44-97 K. 001-34-93 B.	Evet
Heathrow	51-28-72 K. 000-27-47 B.	Hayır

Not : Heathrow sadece tarifeli havayollarıyla gelen personelin varışları içindir. Gözlem veya ulaştırma uçağı için değildir.

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Brize Norton	51-44-97 K. 001-34-93 B.	Evet
Scampton	53-18-45 K. 000-32-95 B.	Evet
Leuchars	55-22-38 K. 000-52-03 B.	Evet

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

FAA tarafından belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Yoktur.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Boscombe Down	51-09-10 K. 001-44-76 B.

3980

5.4.1994

Taraf Devlet : Yunanistan Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Selanik	40-27-22 K.	Evet
Uluslararası Havaalanı	022-59-21 D.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Selanik	40-27-22 K.	Evet
Uluslararası	022-59-21 D.	
Elefsis	38-04-00 K.	
	023-33-38 D.	Evet

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'i

Mevki	Yer
Chouchouligovo	41-24-40 K.
	023-22-02 D.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Taraf Devlet : Macaristan Cumhuriyeti	

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Budapeşte/Ferihegy	47-26-18 K.	Evet
(LHBP)	019-15-48 D.	
Tokol	47-21-14 K.	Evet
(LHTL)	018-58-08 D.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Budapeşte/Ferihegy	47-26-18 K.	Evet
(LHBP)	019-15-48 D.	
Tokol	47-21-14 K.	Evet
(LHTL)	018-58-08 D.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Yoktur.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
	Bilahare belirlenecektir.

398

5.4.1994

Taraf Devlet : İzlanda Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algilayıcıların Denetimi
Keflavik	63-59-48 K. 022-36-30 B.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algilayıcıların Denetimi
	63-59-07 K. 022-36-30 B.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer

Taraf Devlet : İtalya Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algilayıcıların Denetimi
Milano-Malpensa	45-38-00 K. 008-44-00 D.	Evet
Palermo-Punta Raisi	38-10-40 K. 013-05-20 D.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algilayıcıların Denetimi
Milano-Malpensa	45-38-00 K. 008-44-00 D.	Evet
Palermo-Punta Raisi	38-10-40 K. 013-05-20 D.	Evet

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Yukarıda belirtilen Açık Semalar hava meydanları

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer

Taraf Devlet : Norveç Krallığı

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algilayıcıların Denetimi
Oslo-Gardermoen (ENGM)	60-12-10 K. 011-05-08 D.	Evet

3980

5.4.1994

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Oslo-Gardermoen (ENGM)	60-12-10 K. 011-05-08 D.	Evet
Tromsøe-Langnes (ENTC)	69-40-53 K. 018-55-10 D.	Hayır

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer
Trondheim-Vaernes (ENVA)	63-27-29 K. 010-55-33 D.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
-------	-----

Taraf Devlet : Polonya Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Warszawa-Okecie	52-13-10 K. 021-01-10 D.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Warszawa-Okecie	52-13-10 K. 021-01-10 D.	Evet

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
-------	-----

Taraf Devlet : Portekiz Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Lisboa International	38-46-22 K. 009-07-58 B.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Sta. Maria	36-58-22 K. 025-10-17 B.	Hayır
Porto Santo	33-04-01 K. 016-20-44 B.	Hayır

3980

5.4.1994

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer
Lisboa	38-46-22 K.
International	009-07-58 B.
Sta. Maria	36-58-22 K.
International	025-10-17 B.
Porto Santo	33-04-01 K.
	016-20-44 B

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Lisboa	Bilahare belirlenecektir.
International	

Taraf Devlet : Romanya

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Bucharest-Otopeni	44-34-30 K.	Evet
Uluslararası	26-05-10 D.	
Havaalanı		
Timisoara	45-48-37 K.	Evet
Havaalanı	021-20-22 D.	

ACIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Bucharest-Otopeni	44-34-30 K.	Evet
Uluslararası	026-05-10 D.	
Havaalanı		
Timisoara	45-48-37 K.	Evet
Havaalanı	021-20-22 D.	
Bacau Havaalanı	46-31-19 K.	Hayır
	026-54-41 D.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer
Bucharest-Otopeni	44-34-30 K.
Uluslararası	26-05-10 D.
Havaalanı	
Timisoara	45-48-37 K.
Havaalanı	021-20-22 D.

3980

5.4.1994

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Urlati	45-55-45 K. 026-05-11 D.
Dunavat	45-02-10 K.
Nord Murighiol	029-13-20 D.

Taraf Devlet : Çek ve Slovak Federal Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTASI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Praha	50-06-10 K.	Evet
International	014-15-40 D.	

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Praha	50-06-10 K.	Evet
International	014-15-40 D.	
Bratislava	49-10-10 K.	Hayır
International	017-12-50 D.	
Kosice	48-40-10 K.	Hayır
International	021-14-40 D.	

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki	Yer
Bratislava	49-10-10 K.
International	017-12-50 D.
Kosice	48-40-10 K.
International	021-14-40 D.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki	Yer
Praha	Bilahare belirlenecektir.
International	

Taraf Devlet : Türkiye Cumhuriyeti

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Mevki	Yer	Uçakların/Algılayıcıların Denetimi
Eskişehir	39-47-00 K. 030-35-00 D.	Evet
Diyarbakır	30-50-00 K. 040-05-00 D.	Evet

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANLARI

Mevki	Yer	Denetimi
Eskişehir	39-47-00 K. 030-35-00 D.	Evet

3980

5.4.1994

Diyarbakır 30-50-00 K. Evet
040-05-00 D.

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Bilahare belirlenecektir.

KALİBRASYON HEDEFLERİ

Mevki Yer
Eskişehir Bilahare belirlenecektir.
Diyarbakır Bilahare belirlenecektir.

Taraf Devlet : Ukrayna

GİRİŞ/ÇIKIŞ NOKTALARI

Uçakların/Algılayıcıların

Mevki Yer Denetimi
Borispol/Kiev 50-20-07 K. Evet
030-53-07 D.

AÇIK SEMALAR HAVA MEYDANI

Uçakların/Algılayıcıların

Mevki Yer Denetimi
Borispol/Kiev 50-20-07 K. Evet
030-53-07 D.

GİRİŞ/ÇIKIŞ FIX'LERİ

Bilahare belirlenecektir.

YAKIT İKMAL MEYDANLARI

Mevki Yer
Lvov 49-48-07 K.
023-57-03 D.
Odessa 46-25-06 K.
030-40-07 D.

EK F

UÇUŞ ÖNCESİ DENETİMLER VE GÖSTERİ UÇUŞLARI

BÖLÜM I. GÖZLEMCİ TARAF'IN GÖZLEM UÇAĞININ VE ALGILAYICILARININ UÇUŞ ÖNCESİ DENETİMİ

1. Gözlemci Taraf'ça sağlanan gözlem uçağının ve algılayıcıların uçuş öncesi denetiminin amacı, gözlem uçağının, algılayıcılarının ve ilgili teçhizatının Antlaşma'nın D Eki hükümlerine uygun olduğunu teyid etmektir. Gözlenen Taraf, aşağıdaki hususları teyid etmek amacıyla, gözlemci Taraf'ça sağlanan bir gözlem uçağının ve algılayıcılarının uçuş öncesi denetimini icra etme hakkına sahip olacaktır :

(A) gözlem uçağının, algılayıcılarının ve uygun hallerde lens ve fotoğraf filmi de dahil yardımcı teçhizatın Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenmiş gözlem uçağı, algılayıcı ve teçhizatın muadili olduğu; ve

(B) gözlem uçağında Antlaşma'nın IV üncü Maddesiyle müsaade edilenler dışında teçhizat kalemi bulunmadığı.

2 Gozlem uçağının giriş noktasına varması üzerine, gozlenen Taraf

(A) sayısı, aksine mutabakat olmadıkça, onu geçmeyecek olan denetimcileri ve bunların herbirinin görevlerini gösteren bir listeyi vermek,

(B) Antlaşma'nın D Eki, II ncı Bolumu, 5 inci paragrafında ongorulen uçuş öncesi denetim sırasında kullanmayı düşündükleri teçhizat kalemlerinin listesini vermek,

(C) gozlemci Taraf'a, gozlem uçağının ve algılayıcılarının uçuş öncesi denetim planı hakkında bilgi vermek

3 Uçuş öncesi denetimin başlamasından önce, gozlemci Taraf'tan belirlenmiş bir kışı

(A) denetimcilerce gozlem uçağına getirilmiş olan tum denetim teçhizatının ve bu Bolum'un 7 ncı paragrafında belirtilen hasarsız test teçhizatının uçuş öncesi denetimin tamamlanmasından sonra gozlem uçağından çıkarıldığını teyid etmek amacıyla izlenecek envanter usulleri hakkında gozlenen Taraf'a brifing verecektir,

(B) denetimcilerle birlikte, uçuş öncesi denetim sırasında kullanılacak her teçhizat kaleminin incelemesini yapacak ve envanterini çıkaracaktır, ve

(C) gozlem uçağının ve algılayıcılarının uçuş öncesi denetimi sırasında uyacakları tum emniyet onlemleri hakkında denetimcilere brifing verecektir

4 Uçuş öncesi denetim resmî varış usullerinin tamamlanmasından önce başlamayacak ve sekiz saatten fazla surmeyecektir

5 Gozlemci Taraf denetimin bu Bolum hukumlerine uygun olarak icra edildiğini teyid etmek amacıyla uçuş öncesi denetim boyunca denetimcilere refakat edecek kendi personelini sağlama hakkına sahip olacaktır Gozlemci Taraf Antlaşma'nın D Eki, II ncı Bolumu, 7 ncı ve 8 inci paragraflarının hukumleri uyarınca denetimi kolaylaştıracaktır

6 Uçuş öncesi denetimi icra ederken, denetimciler D Eki, II ncı Bolum, 10 uncu paragrafta ongorulen tarzda gozlem uçağına, algılayıcılarına ve yardımcı teçhizatına nufuz etme hakkına sahip olacaktır ve D Eki, II ncı Bolum, 11 inci ve 12 ncı paragrafların hukumlerine uyacaklardır

7 Bu denetimin amaçları çerçevesinde, gozlenen Taraf aşağıdaki hasarsız test teçhizatını uçağa alma ve kullanma hakkına sahip olacaktır

(A) video probe (borescope on video camera),

(B) X-ray and backscatter X-ray imaging equipment,

(C) sesotesi görüntuleme teçhizatı,

(D) logic/data analyser,

(E) pasif kızilotesi algılayıcılar, ve

(F) 35 milimetrelık kamera.

Ilaveten, gozlenen Taraf, gozlem uçağında Antlaşma'nın IV uncu maddesiyle musaade edilenler dışında teçhizat kalemi bulunmadığını belirlemek amacıyla gerekli olabilecek ve Açık Semalar Danışma Komisyonu'nda 30 Haziran 1992 tarihinden önce kararlaştırılabilecek hasarsız test teçhizatını uçağa alma ve kullanma hakkına da sahip olacaktır

8 Uçuş öncesi denetimin tamamlanmasından sonra, denetimciler gozlem uçağıni terkedecekler ve gozlemci Taraf uçuş öncesi denetim sırasında kullanılan tum denetim teçhizatının uçaktan çıkarıldığını teyid etmek amacıyla kendi envanter usullerini kullanma hakkına sahip olacaktır Gozlenen Taraf bunu gozlemci Taraf'a tatminkâr bir şekilde gosteremediği takdirde, gozlemci Taraf gozlem uçuşuna başlama veya iptal etme ve emniyetli olacağına kanaat getirdiği zaman, gozlenen Taraf'ın ulkesinden ayrınlma hakkına sahip olacaktır Bu son durumda, her iki Taraf Devlet'in kotalarından da gozlem uçuşu düşürülmeyecektir

9 Denetimciler, gozlem uçağının, algılayıcılarının veya yardımcı teçhizatının Antlaşma'nın D Eki hukumleri uyarınca belgelenenlere uymadığını veya uçakta Antlaşma'nın IV uncu Maddesi'yle musa-

ade edilenler dışında teçhizat kalemleri bulunduğunu saptadıkları takdirde, gozlemci Taraf'a derhal bilgi vereceklerdir. Gozlemci Taraf gozlem uçağının, algılayıcılarının ve yardımcı teçhizatının Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenele uyduğunu ve uçakta Antlaşma'nın IV uncu Maddesiyle musaade edilenler dışında teçhizat kalemleri bulunmadığını gosteremediği ve gozlemci ve gozlenen Taraflar aksine mutabık kalmadıkları takdirde, gozlenen Taraf Antlaşma'nın VIII inci Maddesi çerçevesinde gozlem uçuşunu yasaklama hakkına sahip olacaktır. Gozlem uçuşu yasaklandığı takdirde, gozlem uçağı gozlenen Taraf'ın ulkesinden derhal ayrılacak ve hiçbir gozlem uçuşu her iki Taraf Devlet'in de kotasına sayılmayacaktır.

10 Gozlem uçağının ve algılayıcılarının uçuş öncesi denetiminin tamamlanmasının ardından, gozlenen ve gozlemci Taraflar aşağıdaki hususları içeren bir uçuş öncesi denetim raporu hazırlayacaklardır.

(A) gozlem uçağının, algılayıcılarının ve yardımcı teçhizatının Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenele uyduğı, ve

(B) uçakta Antlaşma'nın IV uncu Maddesiyle musaade edilenler dışında teçhizat kalemi bulunmadığı

11 Uçuş öncesi denetim raporunun gozlenen Taraf'ça imzalanması, gozlemci Taraf'ın gozlenen Taraf'ın ulkesi üzerinde bir gozlem uçuşu icra etmek üzere sozkonusu gozlem uçağını kullanmasını gozlenen Taraf'ın uygun bulduğı anlamını taşıyacaktır.

BOLUM II GOZLENEN TARAF'IN ALGILAYICILARININ UÇUŞ ONCESI DENETİMİ

1 Gozlenen Taraf'ça sağlanan bir gozlem uçağındaki algılayıcıların uçuş öncesi denetiminin amacı, algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenele uygun olduğunu teyid etmektir. Gozlemci Taraf gozlenen Taraf'ça sağlanan bir gozlem uçağındaki algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının uçuş öncesi denetimini, algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının Antlaşma'nın D Eki hükümleri uyarınca belgelenelele uygun olduğunu teyid etmek amacıyla icra etme hakkına sahip olacaktır.

2 Gozlemci Taraf'ın denetmcilerinin uçuş öncesi denetim mahalline varışlarından sonra, gozlemci Taraf

(A) sayısı, aksine mutabakat olmadıkça, beş kişiyi aşmayacak olan ve her denetmcinin görevini de belirten bir denetmciler listesi verecektir,

(B) denetmcilerin uçuş öncesi denetim sırasında kullanmayı düşündükleri teçhizat kalemlerinin listesini verecektir, ve

(C) gozlem uçağındaki algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının uçuş öncesi denetimine ilişkin planı hakkında gozlenen Taraf'a bilgi verecektir.

3 Uçuş öncesi denetimin başlamasından önce, gozlenen Taraf'tan belirlenmiş bir kısı

(A) denetmciler tarafından gozlem uçağına getirilen her teçhizat kaleminin uçuş öncesi denetiminin tamamlanmasından sonra gozlem uçağından çıkarıldığını teyid etmek amacıyla izlenecek envanter usulleri hakkında gozlemci Taraf'a brifing verecektir,

(B) denetmcilerle birlikte, uçuş öncesi denetim sırasında kullanılacak her teçhizat kaleminin incelemeğini ve envanterlerini çıkarma işlemini yapacaktır, ve

(C) gozlem uçağına takılmış algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının uçuş öncesi denetimi sırasında uymaları gereken tüm emniyet onlemleri hakkında denetmcilere brifing verecektir.

4 Uçuş öncesi denetim resmî varış usullerinin tamamlanmasından önce başlamayacak ve sekiz saatten fazla sürmeyecektir.

5 Gozlenen Taraf denetiminin bu Bolum hükümlerine uygun olarak icra edildiğini teyid etmek amacıyla gozlem uçağına takılmış algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının uçuş öncesi denetimi boyunca denetmcilere refakat edecek kendi personelini sağlama hakkına sahip olacaktır. Gozlenen Taraf,

Antlaşma'nın D Eki, II ncı Bolumu, 7 ncı paragrafında belirtilen usuller uyarınca, gozlem uçağındaki algılayıcıların ve yardımcı teçhizatının denetimini kolaylaştırır.

6 Uçuş öncesi denetimi icra ederken, denetmciler, gozlem uçağındaki algılayıcılara ve yardımcı teçhizatına Antlaşma'nın D Eki, II ncı Bolumu, 10 uncu paragrafında ongorulen tarzda nufuz etme hakkına sahip olacaklar ve Antlaşma'nın D Eki, II ncı Bolumu, 11 inci ve 12 ncı paragraflarının hukuklarına uyacaklardır.

7 Uçuş öncesi denetimin tamamlanmasının ardından, denetmciler gozlem uçağını terkedecekler ve gozlenen Taraf tum teçhizat kalemlerinin gozlem uçağından çıkarıldığını teyid etmek için kendi envanter usullerini kullanma hakkına sahip olacaktır. Gozlemci Taraf bunu gozlenen Taraf'a tatmınkar bir biçimde gosteremediği takdirde, gozlenen Taraf Antlaşma'nın VIII inci Maddesi uyarınca gozlem uçuşunu yasaklama hakkına sahip olacaktır ve hiçbir gozlem uçuşu her iki Taraf Devlet'in kotasından sayılmayacaktır.

8 Gozlem uçağındaki herhangi bir algılayıcının veya yardımcı teçhizatın Antlaşma'nın B Eki hukukları uyarınca belgelenenlere uygun olmadığını saptamaları durumunda, denetmciler gozlenen Taraf'a derhal bilgi vereceklerdir. Gozlenen Taraf gozlem uçağındaki algılayıcıların veya yardımcı teçhizatın Antlaşma'nın D Eki uyarınca belgelenenlere uygun olduğunu gosteremediği takdirde gozlemci Taraf aşağıdaki haklara sahip olacaktır -

(A) gozlenen Taraf'ca önerilen alternatif algılayıcı tiplerini ve yeteneklerini kullanmayı kabul etmek,

(B) orijinal görev planına uygun olarak hareket etmek;

(C) gozlenen Taraf'ın gozlemci Taraf'ca bu paragraf çerçevesinde varlığı saptanan sorunu çözümlenmesine musaade etmek amacıyla gozlem uçuşunun başlamasının ertelenmesini kabul etmek Sorunun gozlenen Taraf'ı tatmın edecek şekilde çözümlenmesi durumunda, uçuşa, herhangi bir gecikme nedeniyle gereken biçimde gozden geçirilmiş uçuş planına uygun olarak devam edilecektir. Sorunun gozlenen Taraf'ı tatmın edecek şekilde düzeltilmemesi durumunda, gozlemci Taraf gozlenen Taraf'ın ulkesını terkedecektir; veya

(D) gozlem uçuşunu iptal etmek ve gozlenen Taraf'ın ulkesını derhal terketmek.

9. Gozlemci taraf, bu Bolum'un 8 inci paragraf, (C) ve (D) altparagraflarında ongorulduğu şekilde, gozlem uçuşunu gerçekleştirmeden gozlenen Taraf'ın ulkesını terkederse, her iki Taraf Devlet'in kotalarından da gozlem uçuşu düşürülmeyecektir.

10 Gozlem uçağına takılı algılayıcıların ve yardımcı teçhizatın uçuş öncesi denetiminin tamamlanmasından sonra, gozlenen Taraf ve gozlemci Taraf, algılayıcıların Antlaşma'nın D Eki hukukları çerçevesinde belgelenenlere uygun olduğunu belirtecek bir uçuş öncesi denetim raporu hazırlayacaklardır. Gozlemci Taraf'ın uçuş öncesi denetim raporunu imzalaması, sozkonusu gozlem uçağını gozlenen Taraf'ın ulkesi üzerinde bir gozlem uçuşu icra etmek üzere kullanmayı kabul ettiği anlamını taşıyacaktır.

BOLUM III GOSTERI UÇUŞLARI

1. Gozlem uçağının gozlenen Taraf'ca sağlanması durumunda, gozlenen Taraf talep ettiği takdirde, gozlemci Taraf uçuş öncesi denetiminin ardından denetmcilerin, gozlem uçuşu sırasında kullanılacak algılayıcıların çalışmasını gozlemelerine ve bu algılayıcıların yeteneklerinin Antlaşma'nın IV uncu Madde, 8 inci paragrafı hukuklarına uygun olduğunu teyit etmelerini sağlayacak yeterli verileri toplamalarına musaade edecek bir gosteri uçuşu düzenleyecektir

2. Uçağın gozlenen Taraf'ca sağlanması durumunda, gozlemci Taraf talep ettiği takdirde, gozlenen Taraf, uçuş öncesi denetiminin ardından, denetmcilerin, gozlem uçuşu sırasında kullanılacak algılayıcıların çalışmasını gozlemelerine ve bu algılayıcıların yeteneklerinin Antlaşma'nın IV uncu Mad-

de, 9 uncu paragrafı hükümlerine uygun olduğunu teyit etmelerini sağlayacak yeterli verileri toplamalarına müsaade edecek bir gösteri uçuşu düzenleyecektir.

3. Gözlenen Taraf'tan veya gözlemci Taraf'tan herhangi birinin bir gösteri uçuşu talep etme hakkını kullanması durumunda :

(A) gösteri uçuşu D Eki, III üncü Bölüm'ün gereklerine uygun olarak icra edilecektir;

(B) gösteri uçuşu iki saatten fazla sürmeyecektir;

(C) gözlenen Taraf, uçuş öncesi denetimin icra edileceği hava meydanı civarında, Antlaşma'nın D Eki, Lahika 1'inde belirtilen özelliklerde kalibrasyon hedefleri sağlayacaktır;

(D) hava şartları veya gözlenen Taraf'ın uçağında veya algılayıcılarında ortaya çıkan bir sorun nedeniyle bir gösteri uçuşu talebinin yerine getirilmesinde meydana gelebilecek herhangi bir gecikme, aksine mutabakat olmadıkça, bu uçuşlar için belirlenmiş zamandan sayılmayacaktır;

(E) gözlenen Taraf, algılayıcılarca toplanan bilgiyi, uçuş öncesi denetimin icra edileceği hava meydanı civarındaki bir tesiste, gözlemci Taraf personelinin huzurunda, Antlaşma'nın IX uncu Madde, II nci ve III üncü Bölümleri hükümleri uyarınca işleme tabu tutacaktır; ve

(F) bilgi kayıt cihazlarının temini ve bilgilerin işlenmesi de dahil olmak üzere, gösteri uçuşunun maliyeti, Antlaşma'nın L Eki, I inci Bölüm, 9 uncu paragrafı hükümleri uyarınca paylaşılacaktır.

4. Gözlenen Taraf'ın, gösteri uçuşu talep etme hakkını kullanması durumunda, gözlemci Taraf, VI ncı Madde, I inci Bölüm, 9 uncu paragraf çerçevesinde, gözlem uçuşunun icrası için müsaade edilen 96 saatlik süreye en fazla 24 saatlik ilave bir süre ekleme hakkına sahip olacaktır. Bu, diğer Taraf Deyletler'in, Antlaşma'nın VI ncı Madde, I inci Bölüm, 3 üncü paragrafında öngörüldüğü şekilde, ilk 96 saatlik sürenin ardından gözlem uçuşları icra etmeleri hakkını etkilemeyecektir.

5. Gözlemci Taraf'ın gösteri uçuşu talep etme hakkını kullanması durumunda, bu, Antlaşma'nın VI ncı Madde, I inci Bölüm, 9 uncu paragrafı çerçevesinde, gözlem uçuşunun icrası için müsaade edilen 96 saatlik süre içerisinde tamamlanacaktır.

6. Gözlenen Taraf'ın, gözlemci Taraf'ça sağlanan gözlem uçağına takılı herhangi bir algılayıcının yeteneklerinin Antlaşma'nın IV üncü Madde, 8 inci paragrafı hükümlerine uygun olduğu konusunda tatmin olmaması durumunda, gözlenen Taraf aşağıda belirtilen haklara sahip olacaktır :

(A) yer çözümlemesinin yerden uçuş yüksekliğine bağlı olduğu bir algılayıcı sözkonusu ise, bu algılayıcının gözlem uçuşu sırasında çalıştırılmasına müsaade edilecek alternatif bir asgarî uçuş yüksekliği önermek;

(B) yer çözümlemesinin yerden uçuş yüksekliğine bağlı olmadığı algılayıcılar sözkonusu ise, algılayıcının gözlem uçuşu sırasında çalıştırılmasını yasaklamak; veya

(C) Antlaşma'nın VIII inci Maddesi hükümleri çerçevesinde gözlem uçuşunu yasaklamak.

7. Gözlemci Taraf'ın, gözlenen Taraf'ça sağlanan gözlem uçağına takılı herhangi bir algılayıcının yeteneklerinin Antlaşma'nın IV üncü Madde, 9 uncu paragrafı hükümlerine uygun olduğu konusunda tatmin olmaması durumunda, gözlemci Taraf aşağıda belirtilen haklara sahip olacaktır :

(A) gözlemci Taraf'ça önerilen alternatif algılayıcı tipleri veya yetenekleri paketini kullanmayı kabul etmek;

(B) yer çözümlemesinin yerden uçuş yüksekliğine bağlı olduğu bir algılayıcı sözkonusu ise, bu algılayıcının gözlem uçuşu sırasında çalışmasına müsaade edilecek alternatif bir asgarî uçuş yüksekliği önermek;

(C) yer çözümlemesinin yerden uçuş yüksekliğine bağlı olmadığı algılayıcılar sözkonusu ise, uçuş planlandığı gibi icra etmek ve bu algılayıcının bilgi kayıt cihazının maliyetinin gözlenen Taraf'ça karşılanması;

(D) gözlenen Taraf'ın, varolduğu gözlemci Taraf'ça belirlenmiş sorunu düzeltmesine fırsat vermek amacıyla gözlem uçuşunun başlatılmasının ertelenmesini kabul etmek. Sorunun gözlemci Taraf

için tatminkar bir çözüme kavuşturulması durumunda, uçuş, herhangi bir gecikme nedeniyle gereken şekilde gözden geçirilmiş olan görev planı uyarınca icra edilecektir. Sorunun, gözlemci Taraf'ı tatmin edecek şekilde çözümlenmemesi durumunda, gözlemci Taraf gözlenen Taraf'ın ülkesini terkedecektir; veya

(E) Antlaşma'nın VIII inci Maddesi çerçevesinde gözlem uçuşunu iptal etmek ve gözlenen Taraf'ın ülkesini derhal terketmek.

8. Gözlem uçuşunun, gösteri uçuşunu talep eden Taraf Devlet'çe yasaklanması veya iptal edilmesi durumunda, her iki Taraf Devlet'in kotalarından da gözlem uçuşu düşürülmeyecek ve gösteri uçuşunu talep eden Taraf Devlet konuyu Açık Semalar Danışma Komisyonu'na götürecektir.

EK G

UÇUŞ GÖZLEMCİLERİ, UÇUŞ TEMSİLCİLERİ VE TEMSİLCİLER

BÖLÜM I. UÇUŞ GÖZLEMCİLERİ VE UÇUŞ TEMSİLCİLERİ

1. Bu Ek'te yer verilen hükümler XIII üncü Madde uyarınca belirlenmiş personele uygulanacaktır. Her Taraf Devlet, gözlem uçağında, bir seferde IV üncü Madde, III üncü Bölüm'de belirtilen sayıda uçuş gözlemcisi ve uçuş temsilcisi bulundurma hakkına sahip olacaktır. Söz konusu Bölüm'ün hükümleri, uçuş gözlemcileri ve uçuş temsilcilerinin gözlem uçuşunun düzenlenmesi ve icrasına ilişkin faaliyetlerini kapsayacaktır. Her Taraf Devlet, bu Ek çerçevesinde, uçuş gözlemcilerinin ve uçuş temsilcilerinin faaliyetlerini kolaylaştıracaktır.

2. Gözlenen Taraf uçuş gözlemcilerinden birini uçuş gözlemcilerinin başkanı olarak atayacaktır. Uçuş gözlemcilerinin başkanı, gözlenen Taraf'ın uyrukluğunda olacaktır. Gözlemci Taraf uçuş temsilcilerinden birini uçuş temsilcilerinin başkanı olarak atayacaktır. Uçuş temsilcilerinin başkanı gözlemci Taraf'ın uyrukluğunda olacaktır.

3. Gözlem uçuşunun hazırlığında, uçuş gözlemcileri ve uçuş temsilcileri aşağıdaki haklara sahip olacaklardır :

(A) algılayıcıların işletilmesi ve çalıştırılmasıyla ilgili teknik literatürü ve gözlem uçağının uçuş el kitabını incelemek; ve

(B) uçuş rejiminin kontrolüyle ve gözlem uçağına takılı algılayıcıların işletilmesi ve çalıştırılmasıyla ilgili gözlem uçağı teçhizatını incelemek.

4. Uçuş gözlemcileri ve uçuş temsilcileri aşağıdaki haklara sahip olacaklardır :

(A) yakıt ikmali veya olağanüstü durumlar için duruşlar da dahil, gözlem uçuşu süresince gözlem uçağında kalmak;

(B) gözlem uçağına harita, uçuş bilgi kartları, yayınlar ve el kitapları getirmek ve kullanmak;

(C) gözlem uçuşu sırasında, pilot mahalli de dahil gözlem uçağının her yerinde, uçuş emniyet nedenleri dışında, serbestçe dolaşmak. Bu haklarını kullanırlarken, uçuş gözlemcileri ve uçuş temsilcileri uçuş mürettebatının faaliyetlerine müdahale etmeyeceklerdir;

(D) uçuş planına uyulup uyulmadığını izlemek ve gözlem uçağının uçuş rejimini ve algılayıcıların işletilmesini ve çalıştırılmasını gözlemek;

(E) uçuktaki dahili ve harici telsiz haberleşmesini dinlemek ve dahili telsiz haberleşmesi yapmak; ve

(F) uçuş rejiminin parametrelerini ve algılayıcıların işletilmesini ve çalıştırılmasını haritalara, kartlara ve bloknotlara kaydetmek.

5. Bu Bölüm'ün 4 üncü paragrafında belirtilen haklara ek olarak, uçuş gözlemcilerinin başkanı aşağıdaki haklara sahip olacaktır :

(A) ulusal uçuş kurallarına ve Antlaşma'nın hükümlerine uyum konusunda uçuş mürettebatıyla danışmalarda bulunmak;

(B) uçuş mürettebatının, pilot mahallindeki faaliyetler de dahil, gözlem uçuşu sırasındaki faaliyetlerini gözlemek ve ayrıca, gözlem uçağının uçuş ve seyrüsefer aletlerinin işletilmesini ve çalıştırılmasını izlemek,

(C) uçuş planına uyma konusunda uçuş mürettebatına tavsiyelerde bulunmak,

(D) uçuş mürettebatından, faaliyetlerine müdahale etmeksizin, uçuş rejimi hakkında bilgi talep etmek, ve

(E) hava trafik kontrol makamlarıyla uygun biçimde haberleşmek ve gözlem uçuşunun icrası hakkında hava trafik kontrol makamlarından uçuş mürettebatına ve uçuş mürettebatından hava trafik kontrol makamlarına gönderilen mesajların ulaştırılmasına ve tercümesine yardımcı olmak, bu amaçla, uçuş gözlemcilerinin başkanının gözlem uçağının telsizlerini kullanarak harici telsiz haberleşmesi yapmasına izin verilecektir

6 Uçuş gözlemcilerinin başkanının gözlem uçağının, uçuş planından sapmakta olduğuna inanması durumunda, uçuş gözlemcilerinin başkanı, gözlem uçağının uçuş planından uçuş emniyetini tehdit edecek biçimde olduğuna inandığı saptamaları hakkında uçuş mürettebatına tavsiyelerde bulunacaktır, ayrıca, hava trafik kontrol makamlarını da durumdan haberdar edebilir

7 Bu Bolum'un 5 inci paragrafında belirtilen haklara ek olarak, uçuş temsilcilerinin başkanı aşağıdaki haklara sahip olacaktır

(A) uçuş mürettebatıyla ilgili olarak bu Bolum'un 5 inci paragraf, (A), (B) ve (D) altparagraflarında tanımlanan haklar, ve

(B) uçuş planından sapma hallerinde, uçuş mürettebatından bu saptamaların nedenleri hakkında açıklama alma hakkı

8 Uçuş temsilcileri algılayıcıların gözlem uçuşu sırasındaki çalıştırılmalarını yönetme hakkına sahip olacaklardır Buna ek olarak, gözlem uçuşunun başlamasından önce gözlenen Taraf'a bildirimde bulunulduktan sonra, uçuş temsilcileri algılayıcıları gözlem uçuşu sırasında çalıştırma hakkına sahip olacaklardır Uçuş temsilcilerinin bu paragraf çerçevesinde algılayıcıları çalıştırma hakkını kullanmaları durumunda, gözlenen Taraf, algılayıcıların uçuş temsilcilerince kullanılmış olması nedeniyle algılayıcılarca toplanan bilgilerin kalitesinde ortaya çıkabilecek bozukluk veya yetersizliklerden sorumlu olmayacaktır

BOLUM II TEMSİLCİLER

1 Üçüncü bir Taraf Devlet'çe belirlenmiş bir gözlem uçağını kullanan bir gözlemci Taraf gözlem uçağında bir seferde Antlaşma'nın VI ncı Maddesi, III uncu Bolumde yer verilen sayıda temsilci bulundurma hakkına sahip olacaktır

2 Gözlemci Taraf, temsilcilerinden birini baş temsilci olarak atayacaktır Baş temsilci uçuş temsilcilerinin başkanının bu Ek'in I ncı Bolumunde belirtilen haklarına sahip olacaktır Ek olarak baş temsilci

(A)Antlaşma'nın hükümlerine uyma konusunda uçak komutanına tavsiyelerde bulunacaktır,

(B) gözlenen Taraf'ın Antlaşma'nın hükümlerine uyup uymadığını gözleme hakkına sahip olacaktır, ve

(C) uçuş planından sapma hallerinde, bu sapmanın nedenleri konusunda uçak komutanından açıklama alma hakkına sahip olacaktır

3 Temsilciler, uçuş temsilcilerinin bu ek'in I ncı Bolumunde belirtilen haklarına sahip olacaktır

EK H

PLANLANMIŞ GOZLEM UÇUŞLARININ EŞGUDUMU

1 Aynı Taraf Devlet üzerinde gözlem uçuşlarının icrası bakımından meydana gelebilecek zaman çakışmalarından kaçınmak amacıyla, aktif kotaların yıllık dağıtımı çerçevesinde gözlem uçuşları icra

etme hakkına sahip her Taraf Devlet, her yıl 1 Kasım tarihinden geç olmayacak şekilde, izleyen yıl boyunca aktif kotalarının tamamını veya bir kısmını kullanmaya ilişkin planlarını diğer tüm Taraf Devletler'e bildirebilir. Bu bildirimde, bildiri yapan Taraf Devlet'in o yılın her üç aylık döneminde diğer Taraf Devletlerin ülkesi üzerinde icra etmeyi planladığı gözlem uçuşlarının sayısı gösterilecektir.

2. Belirli bir üç aylık dönemde herhangi bir Taraf Devlet'in ülkesi üzerinde icrası planlanan ve bu Ek'in 1 inci paragrafı uyarınca bildiri yapılan gözlem uçuşlarının toplam sayısı, hiçbir şekilde 16'yı aşmayacaktır. VI ncı Madde, 1 inci Bölüm, 3 üncü paragraf hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hiçbir Taraf Devlet, Antlaşma'nın VI ncı Madde, 1 inci Bölüm, 9 uncu paragrafında belirtilen dönem sırasında herhangi bir anda birden fazla gözlem uçuşunu kabul etmek zorunda olmayacaktır.

3. Belirli bir üç aylık dönem veya dönemler sırasında aynı Taraf Devlet'in ülkesi üzerinde icra edilecek gözlem uçuşları için bir veya daha fazla aktif kota kullanma planları hakkında bu Ek'in 1 inci paragrafı uyarınca bildirimde bulunan Taraf Devletler, planlanmış gözlem uçuşlarında herhangi bir çakışmadan kaçınmak amacıyla, gerekirse danışmalarda bulunacaklardır. Çakışmanın önlenmesi hususunda ilgili Taraf Devletler arasında danışmalar yoluyla anlaşma sağlanmadığı takdirde, sorun bu Taraf Devletler arasında kura çekilmek suretiyle çözümlenecektir. İzleyen yılın 1 Ocak'ında başlayan üç aylık dönemde icra edilecek gözlem uçuşlarıyla ilgili sözkonusu danışmaların ilki, bu Ek'in 1 inci paragrafında öngörülen bildirim alınmasından hemen sonra başlayacaktır. İlgili Taraf Devletler arasındaki müteakip danışmalar 1 Nisan'da başlayan üç aylık dönem için 1 Şubat ve 15 Şubat; 1 Temmuz'da başlayan üç aylık dönem için 1 Mayıs ve 15 Mayıs; ve 1 Ekim'de başlayan üç aylık dönem için 1 Ağustos ve 15 Ağustos tarihleri arasında yürütülecektir. İlgili Taraf Devletler bu danışmalar sonucunda belirlenen gözlem uçuşları sıralamasını diğer Taraf Devletler'e, her üç aylık dönem itibariyle 15 Kasım, 15 Şubat, 15 Mayıs ve 15 Ağustos'tan geç olmayacak şekilde bildireceklerdir.

4. Bu Ek'in 3 üncü paragrafı çerçevesinde belirlenen gözlem uçuşları sıralamasının bildirilmesinden sonra en geç yedi gün içerisinde, her Taraf Devlet sözkonusu üç aylık dönem sırasında ülkesi üzerinde gözlem uçuşu icra etmeyi planlayan tüm Taraf Devletler'e, kendi gözlem uçağını sağlama hakkını kullanmayı öngördüğü her uçuş hakkında bildirimde bulunacaktır.

5. Bu Ek'in 1 inci paragrafı çerçevesinde bildirimde bulunmamış veya aktif kotalarının tümünü kullanma planlarını bildirmemiş veya daha önce uçuş yapmayı planladığını bildirdiği halde üç aylık dönem sırasında gözlem uçuşu icra etmemiş olan her Taraf Devlet, geriye kalan aktif kotalarını, bu gözlem uçuşlarının bu Ek'in 3 üncü paragrafı çerçevesinde varılan anlaşmayla uyumlu hale getirilmiş olması kaydıyla, kullanma hakkına sahip olacaktır.

EK I

HAVA SAHASI VE TEHLİKELİ HAVA SAHASINDAKİ UÇUŞLAR HAKKINDA BİLGİ

1. Bir Taraf Devlet, Antlaşma'nın yürürlüğe girmesinden en erken 90 gün sonra, diğer herhangi bir Taraf Devlet'in talebi üzerine, sözkonusu talebin alınmasından sonra en geç 30 gün içerisinde, ICAO hükümleri uyarınca aşağıdaki bilgileri verecektir :

(A) Havacılık Bilgi Yayınları (AIP) serisinde yayımlandığı şekilde, hava sahasının yapısı;

(B) tüm tehlikeli hava sahaları hakkında ayrıntılı bilgiler; ve

(C) aşağıdakilerin her biri için hava meydanı bilgileri ve varış ve ayrılış usulleri :

(1) giriş noktaları ve çıkış noktaları;

(2) Açık Semalar hava meydanları; ve

(3) giriş noktaları, çıkış noktaları ve Açık Semalar hava meydanları için yedek hava meydanları ve yakıt ikmal meydanları.

2. Her Taraf Devlet, bu Ek'in 1 inci paragrafı hükümleri uyarınca bilgi talep etmiş olan Taraf Devletler'e, bu Ek'in 1 inci paragrafı uyarınca sağlanan bilgilerde meydana gelen herhangi bir değişikliği

bildirecektir. Bu paragrafın hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Havacılara Duyurular'ın (NOTAM'lar) sağlanması şart değildir.

3. Antlaşma'nın yürürlüğe girmesinden sonra en geç 90 gün içerisinde, her Taraf Devlet, bu Ek'in 1 inci paragrafı uyarınca sağlanan bilgilerin kaynağını diğer tüm Taraf Devletler'e bildirecektir.

EK J

MONTREUX SÖZLEŞMESİ

1. Taraf Devletler'in tüm ülkesinin gözlenmesini öngören Antlaşma hükümleri çerçevesinde icra edilecek gözlem uçuşları 20 Temmuz 1936 tarihli Montreux Sözleşmesi'ni haleldar etmeyecektir.

2. Antlaşma'nın amaçları çerçevesinde yapılan ve Montreux Sözleşmesi'nin 23 üncü Maddesi kapsamına giren transit uçuşların rotalarının saptanması ve bu uçuşların bildirim sözkonusu Madde'nin hükümlerine tabi olacaktır.

EK K

FİLM BANYO CİHAZLARI, FİLM KOPYA CİHAZLARI VE FOTOĞRAF FİMLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER VE FOTOĞRAF FİMLERİNİN BANYO EDİLMESİNİ İZLEME YÖNTEMLERİ

BÖLÜM I. FİLM BANYO CİHAZLARI, FİLM KOPYA CİHAZLARI VE FOTOĞRAF FİMLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

1. Antlaşma'nın D Eki, II nci Bölümü, 3 üncü paragrafı, (A) (3) altparagrafı çerçevesinde, her Taraf Devlet, orijinal film negatiflerini işlemek veya film pozitiflerini veya negatiflerini çoğaltmak amacıyla kullanmayı öngördüğü film banyo cihazları veya film kopya cihazları hakkında diğer Taraf Devletler'e bilgi verirken, üretici firmaya ait aşağıdaki bilgileri sağlayacaktır :

(A) banyo cihazının veya kopya cihazının adı;

(B) mümkünse, banyo edilecek veya çoğaltılacak filmin azamî ve asgarî genişliği ve uzunluğu;

(C) sözkonusu film banyo cihazı kullanılarak banyo edilecek veya çoğaltılacak her film çeşidi; ve

(D) her film çeşidi için, poz mesafesi, ısı, süre, tavsiye edilen film geçiş süratı, kimyasal maddeler ve kimyasal karışımlar da dahil olmak üzere, işlemin her safhası.

2. Antlaşma'nın D Eki, II nci Bölümü, 3 üncü paragrafı, (A) (2) alt paragrafı çerçevesinde, her Taraf Devlet, uçuşa inceleme veya bir gözlem uçuşu sırasında bilgi toplamak veya bu verileri çoğaltmak amacıyla kullanmayı öngördüğü siyah-beyaz hava filmi çeşitleri hakkında bilgi verirken, bu Bölüm'ün 1 inci paragrafında sözü edilen film banyo ve çoğaltma cihazlarında banyo edilebilecek veya çoğaltılabilecek her hava filmi çeşidi için, filmin özelliklerinin teyidi bakımından gerekli olan, üretici firmaya ait aşağıdaki bilgileri sağlayacaktır. Bu bilgiler, üretici firmanın ulusal uygulamalarına bağlı olarak, şunları içerebilir :

(A) etkili film süratı;

(B) çözümüleme/modülasyon;

(C) tayf hassasiyeti; ve

(D) optik tayf yoğunluğu veya ölçülebilen hassasiyet özellikleri.

3. Her Taraf devlet, hava filmlerinin hassasiyet özelliklerini kendi ulusal yöntemlerini kullanarak belirlemek amacıyla, bilgi kayıt aracı olarak kullanılacak her çeşit fotoğraf filminin açılmamış poz örneklerini, bu filmlerin banyosunda kullanılan kimyasal maddeleri, talep üzerine alma, ve bu fotoğraf filmlerinin banyo edilmesine ve çoğaltılmasına ilişkin kullanma talimatlarını alma hakkına sahip olacaktır. Sözkonusu örnekler ve talimatlar talebin alınmasından sonra en geç 30 gün içerisinde verilecektir.

BÖLÜM II. FİLM BANYOSUNUN VE ÇOĞALTILMASININ İZLENMESİ

1. Bir gözlem uçağının ve algılayıcılarının belgelenmesine katılan Taraf Devletler, uçuşta kontrol sırasında kullanılan hava filminin banyo edilmesini ve çoğaltılmasını izleme hakkına sahip olacaklardır. Gözlenen ve gözlemci Taraf'ın personeli bir gösteri ve gözlem uçuşunda kullanılan hava filminin banyo edilmesini ve çoğaltılmasını izleme hakkına sahip olacaktır.

2. Hava filminin banyo edilmesinin ve çoğaltılmasının izlenmesi sırasında, Taraf Devletler, filmin banyosunu ve çoğaltılması işlemini bozmayacak şekilde, aşağıdaki teçhizatı yanlarında getirme ve kullanma hakkına sahip olacaklardır :

- (A) turnusol kağıtları;
- (B) termometreler;
- (C) pH ölçerler ve hidrometreler de dahil kimyasal deney teçhizatı;
- (D) kronometreler;
- (E) sensitometreler;
- (F) yoğunluk ölçerler; ve
- (G) 21 haneli hassasiyet kontrol şeritleri ve optik ayırıcılar.

3. Uçuşta inceleme, gösteri uçuşu ve gözlem uçuşu sırasında çekilen filmlerin banyo edilmesinden önce, Taraf Devletler, bu film çeşidinin banyo edilmesine ilişkin hassasiyet ölçüm verilerinin bu Ek'in I inci Bölümü çerçevesinde sağlanan özellikleri karşıladığını, bu film banyo işlemini kullanarak, teyid etmek amacıyla, 21 birimli hassasiyet kontrol şeridini banyo etmek veya 21 birimli optik ayırıcıyı banyo etmek suretiyle film banyo cihazlarını ve kimyasal maddeleri kontrol edeceklerdir. Aksine mutabakat olmadıkça, orijinal veya çoğaltılmış hava filmi negatifleri veya pozitifleri, 21 birimli hassasiyet kontrol şeridinin banyosu veya 21 birimli optik ayırıcının pozlanması ve banyosu, bu hava filmi çeşidi ve film banyo cihazı veya çoğaltıcısı için bu Ek'in I inci Bölüm hükümleri uyarınca sağlanan özellikleri karşılayıncaya kadar banyo edilmeyecek veya çoğaltılmayacaktır.

4. Uçuşta inceleme, gösteri uçuşu ve gözlem uçuşu sırasında kullanılan filmlerin banyo edilmesinden önce, Taraf Devletler, yıkama ve kurutma işlemlerinin sürekli arşiv depolanmasına uygun olduğunu teyit etmek amacıyla, uçuşta inceleme, gösteri uçuşu ve gözlem uçuşunda kullanılan film ile aynı çeşitteki bir deneme filmi pozlamak ve banyo etmek suretiyle film banyo cihazlarını ve kimyasal maddeleri kontrol etme hakkına sahip olacaklardır.

EK L

AÇIK SEMALAR DANIŞMA KOMİSYONU

BÖLÜM I. GENEL HÜKÜMLER

Açık Semalar Danışma Komisyonu'yla ilgili usuller ve diğer hükümler Antlaşma'nın X uncu Maddesi çerçevesinde bu Ek'le düzenlenmektedir.

1. Açık Semalar Danışma Komisyonu her Taraf Devlet'çe belirlenen temsilcilerden oluşacaktır. Bir Taraf Devlet'in yedek personeli, danışmanları ve uzmanları sözkonusu Taraf Devlet'çe gerekli görüldüğü takdirde Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun toplantılarına katılabilirler.

2. Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun ilk oturumu Antlaşma'nın imzalanmasından sonra 60 gün içerisinde açılacaktır. Açılış toplantısının Başkanı Kanada temsilcisi olacaktır.

3. Açık Semalar Danışma Komisyonu, aksine karar almadıkça, bir takvim yılında en az dört olağan toplantı yapacaktır. Olağanüstü oturumlar için, bir veya daha fazla Taraf Devlet'in talebi üzerine, bu talebi diğer tüm Taraf Devletlere derhal bildirecek olan Açık Semalar Danışma Komisyonu Başkanınca çağrıda bulunulacaktır. Bu oturumlar, talebin Başkan tarafından alınmasından sonra en geç 15 gün içerisinde açılacaktır.

4 Açık Semalar Danışma Komisyonunun oturumları, Komisyon aksine karar almadıkça, dört haftadan daha uzun sürmeyecektir

5 Taraf Devletler, Açık Semalar Danışma Komisyonu başkanlığını, Fransız alfabesine göre sırayla üstleneceklerdir Aksine mutabakat olmadıkça, her Başkan, bir oturumun açılışından bir sonraki oturumun açılışına kadar görev yapacaktır

6 Toplantılarda temsilciler, Taraf Devletlerin Fransızca dilindeki sıralamasına göre oturacaklardır

7 Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun çalışma dilleri İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, Rusça ve İspanyolca olacaktır

8 Aksine mutabakat olmadıkça, Açık Semalar Danışma Komisyonu'ndaki görüşmeler OZEL gizlilik derecesine sahip olacaktır Açık Semalar Danışma Komisyonu, görüşmelerini ve kararlarını kamuya açıklamayı uygun görebilir

9 Geçici uygulama dönemi sırasında ve 30 Haziran 1992 tarihinden önce, Açık Semalar Danışma Komisyonu, Antlaşma'dan kaynaklanan maliyetlerin dağılımı sorununu çözüme bağlayacaktır Ayrıca, Açık Semalar Danışma Komisyonu'nun çalışmasıyla ilgili ortak harcamaların dağıtım ölçेği sorununa da en kısa zamanda çözüm bulacaktır

10 Antlaşma'nın geçici uygulama döneminde, Açık Semalar Danışma Komisyonu, Antlaşma'nın gerektirdiği bildirimler ve raporlarla ilgili bir belge geliştirecektir Bu belge tüm bu bildirimleri ve raporları sıralayacak ve gereğine uygun formatlar içerecektir

11 Açık Semalar Danışma Komisyonu, kendi usul kurallarını ve çalışma yöntemlerini, gerektiği şekilde, oluşturacak veya gözden geçirecektir

BOLUM II AKTİF KOTALARIN YILLIK GOZDEN GEÇİRİLMESİ

Antlaşma'nın III uncu Madde, I ıncı Bolum, 7 ncı paragrafında ongorulduğu biçimde, aktif kotaların yıllık gözden geçirilmesi aşağıdaki gibi gerçekleştirilecektir

1 Kendi aktif kotaları bakımından önceki yıl yapılmış dağıtımın tumunu veya bir kısmını değiştirmek isteyen Taraf Devletler, bir sonraki takvim yılı içerisinde üzerinde gözlem uçuşu icra etmek istedikleri Taraf Devletleri, her yıl 1 Ekim tarihine kadar diğer tüm Taraf Devletlere ve Açık Semalar Danışma Komisyonu'na bildireceklerdir Bu değişiklik onerileri bu Bolumun izleyen paragraflarında yer verilen kurallar uyarınca bu gözden geçirme sırasında Taraf Devletlerce incelenecektir

2 Herhangi bir Taraf Devlet'in ülkesi üzerindeki gözlem uçuşu talepleri sozkonusu Devlet'in pa sıf kotasını aşmadığı takdirde, dağıtım talep edildiği gibi yapılacak ve onay için Açık Semalar Danışma Komisyonu'na sunulacaktır

3 Herhangi bir Taraf Devlet'in ülkesi üzerindeki gözlem uçuşu talepleri sozkonusu Devlet'in pa sıf kotasını aştığı takdirde, dağıtım ilgili Taraf Devletler arasında genel mutabakatla belirlenecek ve onay için Açık Semalar Danışma Komisyonuna sunulacaktır

BOLUM III OLAĞANUSTU GÖZLEM UÇUŞLARI

1 Açık Semalar Danışma Komisyonu, Avrupa'da Güvenlik ve İşbirliği konferansı'nın çatışmaların önlenmesi ve bunalım yönetimi konularıyla uğraşmaya yetkili kılınmış organlarından ve diğer ilgili uluslararası örgütlerden, bir Taraf Devlet'in ülkesi üzerinde, onun rızasıyla, olağanustu gözlem uçuşları düzenlenmesi ve icrasını kolaylaştırması yönünde gelebilecek talepleri inceleyecektir

2 Bu tür gözlem uçuşlarından elde edilecek bilgiler ilgili organlara ve örgütlere verilecektir

3 Antlaşma'nın diğer herhangi bir hukmu saklı kalmak kaydıyla, Taraf Devletler, gözlem uçuşlarının icrasına ilişkin usuller çerçevesinde, birbirlerinin ülkeleri üzerinde gözlem uçuşları icra etmeyi ikili düzeyde ve gönüllü olarak kararlaştırabilirler İlgili Taraf Devletlerce aksine mutabık kalınmadıkça, bu tür gözlem uçuşlarından elde edilecek bilgiler Açık Semalar Danışma Komisyonu'na verilecektir

4. Bu Bölüm hükümleri uyarınca icra edilen gözlem uçuşları ilgili Taraf Devletlerin aktif ya da pasif kotasından sayılmayacaktır.

BÖLÜM IV. AÇIK SEMALAR REJİMİNİN KULLANILABİLECEĞİ DİĞER ALANLAR

1. Taraf Devletler, Açık Semalar Rejiminin, çevre gibi diğer alanlarda kullanılmasına ilişkin önerileri, incelenmek üzere, Açık Semalar Danışma Komisyonu'na getirebilirler.

2. Açık Semalar Danışma Komisyonu, bu tür öneriler hakkında karar alabilir veya, gerektiği takdirde, bunları, Antlaşma'nın XVI ncı Madde, 3 üncü paragrafı uyarınca Antlaşma'nın uygulanmasının gözden geçirilmesi amacıyla toplantıya çağırılacak ilk veya daha sonraki bir konferansa aktarabilir.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
20	27	421
34	90	6
56	84	243,247,289:293
	85	319,345,385:389

I. – Gerekçeli 330 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millét Meclisinin 84 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. – Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişleri Komisyonu görüşmüştür.

III. – Esas No. : 1/467